

HIND 75 SENTI

KRIMINAALSEADUSTIKU MAKSMAPANEMISE SEADUS

ÜHES SELETUSKIRJAGA

RIIGI TRÜKIKODA — TALLINN, 1934

Rk. kantselei
nr. 373.

Riigivanema otsus nr. 698. 19. IX. 1934 ja Vabariigi
Valitsuse otsus 19. IX. 1934 (prot. nr. 86, p. I A, 2.).

KRIMINAALSEADUSTIKU MAKSMAPANEMISE SEADUS.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 19. septembril 1934.

I osa.

§ 1.

Käesolev seadus hakkab maksma ühel ajal Kriminaalkohtupidamise seadustiku maksmahakkamisega.

§ 2.

Ühel ajal käesoleva seadusega hakkavad maksma

- 1) Kriminaalseadustik (RT 56 — 1929);
- 2) Vangistuseseadustik (RT 20 — 1931).

II osa.

§ 3.

Kriminaalseadustiku § 19, 27, 58, 73, 77—79, 3. peatüki pealkiri, § 98—105, 120, 153, 162, 164, 165, 166—168, 170, 173, 174, 193, 194, 195, 197, 200—203, 206, 208, 212, 213, 225, 227, 230, 235, 239, 243, 245, 247—249, 250—253, 271, 272, 293, 307, 315, 323, 347—355, 358, 372, 383, 385, 391, 397, 487, 490, 532, 555, 563, 569, 574, 584, 586—588, 590, 591, 594—596 ja 609 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 19. Sunnitööle mõistetud kaotab õiguse:

- 1) olla riigi või omavalitsuse teenistuses;
- 2) olla mittekohuslikus kaitseväeteenistuses;
- 3) olla eestkostjaks või hooldajaks;
- 4) olla juhatajaks, kasvatajaks või õpetajaks avalikkudes või eraõppe- või kasvatusasutustes;
- 5) olla vahekohtunikuks, konkursivalitsuse või administratsiooni liikmeks, vannutatud hooldajaks või vandekohtunikuks;
- 6) olla tunnistajaks lepingute või aktide tegemise juures, kus seaduse järgi nõutakse tunnistajate osavõtmist.

§ 27. Süüdlast, kellele kohus määrab karistusena vangimaja mitte üle kolme aasta § 18 või 19 ettenähtud õiguste kaotusega või aresti või rahatrahvi, võib karistuse kandmisest tingimisi vabastada, kui ta varemalt ei ole karistatud sunnitööga või vangimajaga ja kui see vabastamine kohtu arvamuse järgi süüdlase viib parandusele, nõnda et ta edaspidi enam ei andu kuritegevusele.

§ 58. Naisisikuile asendatakse surmanuhtlus tähtajata sunnitööga.

Isikuile, kes saanud seitsmekümneaastaseks, asendatakse surmanuhtlus ja sunnitöö vangimajaga mitte alla kolme aasta.

§ 73. Armuandmine kuulub Riigivanema võimupiiri. Armuandmise ulatus määratakse Riigivanema otsuses, mis kergendab süüdlase saatust või ta täiesti vabastab karistusest.

§ 77. Kõrvalist isikut, kes süüdlane selles, et ta Riigivanema, Riigikogu, Vabariigi Valitsuse või Riigikohtu tegevust takistas vägivallega isiku kallal, karistatava ähvardusega või mõne muu abinõuga, karistatakse: vangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui aga selle kuriteo saatsid korda mitu sõjariistus isikut, siis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle kümne aasta.

Samade karistuste alla ja samadel alustel langeb ka Riigikogu liige, kes käesolevas paragrahvis ettenähtud süüteo saatis korda väljaspool Riigikogu koosolekut.

§ 78. Kõrvalist isikut, kes süüdlane selles, et ta Riigivanema, Riigikogu, Vabariigi Valitsuse või Riigikohtu liiget ta teenistuskohuste täitmisel takistas vägivallega isiku kallal või karistatava ähvardusega, karistatakse: vangimajaga mitte üle kuue aasta.

Sama karistuse alla langeb ka Riigikogu liige, kes käesolevas paragrahvis ettenähtud kuriteo saatis korda väljaspool Riigikogu koosolekut.

§ 79. Süüdlast jultunud lugupidamatuse ülesnäitamises Riigivanema, Riigikogu, Vabariigi Valitsuse või Riigikohtu vastu kõne või kirjatöö avaliku ettekandmisega või ettelugemisega või kirjatöö või kujutuse levitamisega või avaliku väljapanemisega, karistatakse:

vangimajaga mitte üle kolme aasta.

3. peatükk.

Süüteod omavalitsuse, vähemusrahvuse kultuuromavalitsuse ja kutseesinduskoja valimiste vastu.

§ 98. Süüdlast avalikult ülespandud omavalitsuse, vähemusrahvuse kultuuromavalitsuse või kutseesinduskoja valimiste üleskutsete, teadaannete või kandidaatide esitamiskirjade või nimekirjade omavolilises mahavõtmises, katkirebimises, kinnikatmises või muutmises või kihutustööd tegeva organisatsiooni päralt oleva kirjanduse hävitamises või rikkumises, karistatakse: arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

§ 99. Süüdlast selles, et ta kandidaatide esitamiskirjade või nimekirjade esitamise silmapilgust kuni omavalitsuse, vähemusrahvuse kultuuromavalitsuse või kutseesinduskoja valimiste lõpuni avaldas valetateid, mis puutuvad kandidaadi isikusse või ta eraellu või olid sihitud selle organisatsiooni vastu, kelle nime all kandidaat esitatud, ja mille otstarbeks oli valijate usalduse hävitamine nende vastu, karistatakse:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

§ 100. Süüdlast hääleõigusliku kodaniku omavalitsuse, vähemusrahvuse kultuuromavalitsuse või kutseesinduskoja valimise õiguse vaba teostamise

takistamises vägivallega isiku kallal, karistatava ähvardusega, võimu kuritarvitusega või majandusliku surve kaudu karistatakse:

vangimajaga mitte üle kolme aasta.

Katse on karistatav.

§ 101. Süüdlast pettuse abil hääleõigusliku kodaniku kallutamises omavalitsuse, vähemusrahvuse kultuuromavalitsuse või kutseesinduskoja valimistel andma allkirja, hääletama või valima oma õige tahtmise vastu või tühiselt karistatakse:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

§ 102. Süüdlast hääleõiguslikule kodanikule või ta perekonnaliikmele ainelise või isikulise kasu pakkumises, lubamises või andmises mõju avaldamiseks omavalitsuse, vähemusrahvuse kultuuromavalitsuse või kutseesinduskoja valimistest keeldumiseks või neist osavõtmiseks teataval viisil karistatakse:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

Sama karistuse alla langeb süüdlane käesolevas paragrahvis tähendatud kasu vastuvõtmises, kui ta on hääleõiguslik kodanik.

§ 103. Süüdlast omavalitsuse, vähemusrahvuse kultuuromavalitsuse või kutseesinduskoja valimiste seaduspärase kihutustöö takistamises vägivallega isiku kallal, karistatava ähvardusega, võimu kuritarvitusega või majandusliku surve kaudu karistatakse:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

§ 104. Süüdlast omavalitsuse, vähemusrahvuse kultuuromavalitsuse või kutseesinduskoja valimiste korraldamise või läbiviimise takistamises vägivallega isiku kallal, karistatava ähvardusega või võimu kuritarvitusega karistatakse:

vangimajaga mitte üle kolme aasta.

Katse on karistatav.

Kui sama tegu saadeti korda mitme relvastatud isiku poolt, karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle kuue aasta.

§ 105. Süüdlast korduvalt või valenime all ühest ja samast omavalitsuse, vähemusrahvuse kultuuromavalitsuse või kutseesinduskoja valimistest osavõtmises või muul viisil valimiste moonutamises karistatakse:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

§ 120. Süüdlast jultunud lugupidamatuse ülesnäitamises avalduse või teoga Eesti Vabariigi või Eesti riigihümniga vastu karistatakse:

vangimajaga mitte üle ühe aasta või arestiga mitte üle kuue kuu.

§ 153. Paragrahves 145—152 ettenähtud süütegude kordasaatja ei lange karistuse alla:

- 1) kui teatamine oleks mitteteataja enese, ta üleneva või alaneva sugulase, ta abikaasa või ta venna või õe süüdistamine raske kuriteo või kuriteo kordasaatmises;
- 2) kui varjati süütegu, milles olid osalised varjaja ise või punktis 1 tähendatud ta perekonnaliige;
- 3) kui varjati varjaja punktis 1 tähendatud perekonnaliiget.

§ 162. Kes oli kohustatud ennast kaitseväeteenistuse kutsealuste nimekirja kandmiseks teatama ja on süüdlane selles, et ta seda kohust ei täitnud seaduses ettenähtud tähtajaks, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 164. Kes oli kaitseväeteenistuse kutsealuste nimekirja kantud ja kohustatud ilmuma kaitseväeteenistuse komisjoni poolt väljakuulutatud kohta ja väljakuulutatud ajal tegelikku kaitseväeteenistusse vastuvõtmiseks või arstlikule järelekatsumisele või läbivaatamisele ja on süüdlane selles, et ta jäi mõjuva põhjuseta ilmumata, kuid keda pärast ilmumist või tabamist ei võetud vastu kaitseväeteenistusse, karistatakse:

kui ta ilmus kuni tegeliku kaitseväeteenistusse astumiseks määratud tähtajani, —

arestiga mitte üle ühe kuu;

kui ta ilmus või tabati enne kolmekümneaastaseks saamist, —
vangimajaga mitte üle ühe aasta;

kui ta ilmus või tabati pärast kolmekümneaastaseks saamist, —
vangimajaga mitte üle kolme aasta.

§ 165. Süüdlast selles, et ta

1) kaitseväeteenistuse kohuse täitmisest kõrvalehoidumise sihiga tekitas ise või teise isiku läbi enesele kehavigastuse,

2) tarvitas pettust kaitseväeteenistuse kohuse täitmisest vabanemiseks või temale seadusega mitte antud kergenduste saamiseks,

karistatakse:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

§ 166. Süüdlast selles, et ta tekitas teisele isikule selle soovil või nõusolekul kehavigastuse sihiga takistada tema kaitseväeteenistusse võtmist või et ta tarvitas pettust selle isiku vabastamiseks riigikaitsekohuse täitmisest, karistatakse:

vangimajaga mitte üle kolme aasta.

§ 167. Süüdlast selles, et ta kihutas teist isikut hoiduma kõrvale riigikaitsekohuse täitmisest, karistatakse:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

§ 168. Süüdlast selles, et ta kihutas tegelikus kaitseväeteenistuses seisvat isikut väejuoksule või muule teenistuskohuste täitmata jätmisele, karistatakse:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

§ 170. Süüdlast selles, et ta vabanedes tegelikust kaitseväeteenistusest ei registreerunud seaduses ettenähtud tähtajal või olles käsutus-, reserv- või maakaitseväes ei andnud õigel ajal vastavale registreerimisasutusele käsutus-, reserv- või maakaitseväe arvestamiseks ettenähtud teateid, karistatakse:

rahatraviga mitte üle saja krooni.

§ 173. Süüdlast selles, et ta ei täitnud rekvisitsiooni või sundkasutamise korras temale pandud kohustust üle anda rekvisitsiooni või sundkorras kasutamise alal tegutsevate võimude korraldusse riigikaitseks vajalikke esemeid või aineid või teha riigikaitseks vajalikke töid, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatraviga mitte üle kolme tuhande krooni.

§ 174. Süüdlast selles, et ta mõjuva põhjuseta jättis toomata üldlugemisele või registreerimisele veo- või liikumisvahendi või selle juurde kuuluva riistadekomplekti või tagavaraosa, karistatakse:

rahatraviga mitte üle tuhande krooni.

§ 193. Ema, kes süüdlane oma raseduse tahtlikus katkestamises, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu.

§ 194. Süüdlast naisisiku raseduse katkestamises karistatakse: vangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui raseduse katkestamine oli süüdlasele äriajamiseks või sellele järgnes ema surm, siis karistatakse süüdlast:

vangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui raseduse katkestamise saatis korda arst või ämmaemand, siis võib kohus neile peale selle keelata praktika ühest kuni viie aastani ja otsuse avalikult ajalehes välja kuulutada.

Kui raseduse katkestamine saadeti korda raseda enese nõusolekuta, siis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta.

§ 195. Süüdlast haigete ravimises või ravimite või teiste vahendite tarvitamises ravimise otstarbel arstliku kutsetegevuse loata, arvatud välja esimese abi andmine õnnetusjuhtude puhul või juhuslik abiandmine, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

§ 197. Süüdlast selles, et ta rikkus seaduse või sundmääruse eeskirju, mis antud meditsiiniliste droogide, galeenilisfarmatseutiliste preparaatide, keemilisfarmatseutiliste preparaatide või farmatseutiliste eripreparaatide valmistamise, müügi jaoks hoidmise või müümise kohta, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Määrustevastasel valmistatavad, hoitavad või müüdivad ained võetakse ära.

Peale selle võib kohus süüdlaselt võtta õiguse kaubelda raviainetega ühest kuni viie aastani.

§ 200. Apteegi juhatajat või apteegis teenivat rohuteadlast, rohuteadlase kandidaati või abijõudu, kes süüdlane selles:

- 1) et ta andis välja apteegist ravimit arsti retseptita, kui selle väljaandmine oli lubatud ainult arsti retsepti järgi;
- 2) et ta andis välja apteegist ravimit, mis ei olnud valmistatud retsepti kohaselt;
- 3) et ta andis välja apteegist ravimit või vahendit, mis oli valmistatud ebakohase omadusega ainerest, või puhastamata või tervisele kahjulikkudes nõudes, või mis ei olnud määrustele vastavalt suletud, pakitud või signeeritud;
- 4) et ta valmistas või andis välja tervishoiu- ja hoolekandevalitsuse poolt müügiks lubamata preparaadi või vahendi;
- 5) et ta andis välja eksikombel ühe ravimi teise asemel;
- 6) et ta rikkus seaduse või sundmääruse eeskirju retseptide registreerimise või hoidmise asjus,

karistatakse:

rahatrahviga:

apteegi juhatajat või rohuteadlast —
mitte üle kolmesaja krooni,

rohuteadlase kandidaati või abijõudu —
mitte üle saja krooni.

§ 201. Apteegi, farmatseutilise vabriku, laboratooriumi või rohulao juhatajat, seal teenivat rohuteadlast, rohuteadlase kandidaati või abijõudu, kes süüdlane selles, et ta ei täitnud maksvaid määrusi mürgiste või kangemõjuliste ainete hoidmise, väljaandmise või tarvitamise, samuti neid aineid sisaldavate ravimite ja preparaaside valmistamise või väljaandmise asjus, karistatakse: rahatrahviga:

juhatajat või rohuteadlast —
mitte üle viiesaja krooni;

rohuteadlase kandidaati või abijõudu —
mitte üle kahe saja krooni.

§ 202. Paragrahvides 200, 200¹ ja 201 ettenähtud süüteo kordamisel, või kui süüteol selle kordasaatmise asjaolude tõttu võisid olla eriti kahjulikud tagajärjed, siis ka esimesel kordasaatmisel, karistatakse süüdlast: arestiga mitte üle kolme kuu.

Peale selle võib kohus süüdlaselt võtta kutsetegevuse õiguse kuuest kuust kuni kahe aastani.

Kui süüdlane oli apteegi, farmatseutilise vabriku, laboratooriumi või rohulao juhataja, siis võib kohus temalt võtta nende asutuste juhatamise õiguse ühest kuni viie aastani, või kui süüdlane ise pidas säärast asutust, siis ka selle pidamise õiguse samaks tähtjaks.

§ 203. Apteegi, farmatseutilise vabriku, laboratooriumi või rohulao juhatajat, kes süüdlane selles, et ta laskis isikut, kes ei olnud selleks õigustatud, täita rohuteadlase, rohuteadlase kandidaadi või abijõu kohuseid, karistatakse: rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

§ 206. Süüdlast toore oopiumi, kookalehtede või india kanepi, või neist ümbertöötatud ainete valmistamise, sisseveo, müügi, jaotamise, välja-veo või tarvitamise kohta käivate seaduste või sundmääruste rikkumises karistatakse:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

§ 208. Süüdlast selles, et ta ei täitnud seaduse või sundmääruse eeskirju rahva tervishoiu alal, karistatakse: arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Kui eeskirjade täitmata jätmine puutus abinõudesse, mis olid määratud rahva tervise kaitseks epideemiliste haiguste või nakkavate suguhaiguste vastu, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

Kui eeskirjade täitmata jätmine toimus säärases maakohas, kus seaduslikus korras olid pandud maksma erakorralised eeskirjad seaduses eriti kardetavaks loetavate epideemiliste haiguste ootel või ilmumisel, siis karistatakse süüdlast nende eeskirjade rikkumises:

vangimajaga mitte üle kuue aasta.

§ 212. Kauplejat või töösturit, kes süüdlane selles:

1) et ta rikkus seaduse või sundmääruse eeskirju toiduainete või jookide võltsimise vastu;

- 2) et ta niisuguste ainete valmistamisel, hoidmisel müügi jaoks, müügil või reklaamimisel, mille valmistamise, hoidmise, müügi või reklaami kohta seaduses või sundmääruses olid pandud maksma erieeskirjad, rikkus neid eeskirju, karistatakse:

arestiga mitte üle kahe kuu või rahatrahviga mitte üle kahesaja krooni.

§ 213. Kauplejat või töösturit, kes süüdlane selles, et ta valmistas või hoidis müügi jaoks või müüs:

- 1) tervisele kahjulikke või halvaks läinud toiduaineid või jooke;
- 2) tervisele kahjulikust materjalist tehtud sööginõusid;
- 3) kauplemiseks keelatud tarbeasju või koduse majapidamise asju (mürgiste ainetega värvitud riidet, tapeete, paberit, pappi, küünlaid, mänguasju j.n.e.);
- 4) tervishoiu- ja hoolekandevalitsuse poolt kahjulikuks tunnustatud värve või essentse, mida tarvitatakse tarbeasjade, toiduainete või jookide värvimiseks, samuti kõiki muid tervishoiu- ja hoolekandevalitsuse poolt kahjulikuks tunnustatud aineid või materjale, mida tarvitatakse toiduainetele või jookidele juurdesegamiseks või nende võltsimiseks,

karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

§ 225. Süüdlast selles, et ta hoidis püssirohtu üle kaheteistkümne kilogrammi väljaspool ladu või laos üle lubatud määra,

karistatakse:

vangimajaga mitte üle kuue kuu.

Korravastaselt hoitud püssirohi võetakse ära.

§ 227. Süüdlast selles, et jättis täitmata seaduse või sundmääruse eeskirjad kaltsium-karbiidi hoidmise, veo või müügi, samuti ka atsetüleenil valmistamise, tarvitamise või veo kohta,

karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Peale selle võib kohus süüdlaselt võtta vastava aine laopidamise, valmistamise või sellega kauplemise õiguse ühest kuni viie aastani või ka jäädavalt.

§ 230. Süüdlast selles, et ta:

- 1) sõitis linnas, alevis, külas või maanteel ettevaatamata või lubamata kiirelt;
- 2) usaldas hobuse juhtimise selleks teadvalt võimetu või joobnud isiku kätte, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahviga mitte üle saja krooni.

Kui:

- 1) käesoleva paragrahvi esimese lõike p. 1 tähendatud ettevaatamatu või lubamatu kiire sõit saadeti korda auto, mototsükleti või trammiga;
- 2) usaldati auto, mototsükleti, trammil, lennuriista, mootorpaadi või purjeka juhtimine selleks teadvalt võimetu või joobnud isiku kätte, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

§ 235. Süüdlast selles, et ta jättis täitmata seaduse või sundmääruse eeskirjad:

- 1) ettevaatusabinõude kohta tulikahju vastu või tulega või kergesti süttiva ainega ümberkäimisel;
- 2) kaasaaitamise kohta tulikahjude kustutamisel;
- 3) kergesti süttivate ainete, välja arvatud mineraalõlid, valmistamise, hoidmise, vedamise, väljalaadimise või müügi kohta,

karistatakse:

arestiga mitte üle kahe nädala või rahatrahviga mitte üle viiekümne krooni.

§ 239. Kauplejat või töösturit, kes süüdlane selles, et ta rikkus hangedamise ja liigkasuvõtmise kohta käivaid seaduse või sundmääruse eeskirju, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle tuhande krooni.

Peale selle võib kohus süüdlaselt võtta kauplemise õiguse ühest kuni viie aastani ja aresti määramise korral määrata süüdlaselt tasuraha mitte üle kahe tuhande krooni.

Selle süüteo kordamisel karistatakse süüdlast:

vangimajaga mitte üle ühe aasta ja tasurahaga mitte üle kolme tuhande krooni.

Peale selle võib kohus võtta süüdlaselt kauplemise õiguse ühest kuni viie aastani või ka jäädavalt.

§ 243. Süüdlast selles, et ta ei täitnud seaduse või sundmääruse eeskirju ettevaatusabinõude kohta:

- 1) kodulooma taudide, põllumajanduslike taimede, viljapuude, okas- või lehtpuude nakkustõbede vastu;
- 2) insektide levinemise vastu, mis kahjulikud põllumajandusele, aian-dusele või metsandusele,

karistatakse:

arestiga mitte üle kahe kuu või rahatrahviga mitte üle kahesaja krooni.

§ 245. Süüdlast jahipidamises:

- 1) seatud jahitunnistusega;
- 2) jahiloomade liigi peale, kelle peale jahipidamine sel ajal ja kohal oli keelatud;
- 3) sokkude peale Põllutöoministeriumi loata;
- 4) keelatud viisil või keelatud abinõudega,

karistatakse:

käesoleva paragrahvi p. 1 nimetatud juhul —

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahviga mitte üle saja krooni, teistel juhtudel —

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Jahitunnistus ja jahipidamise abinõud, välja arvatud koerad, võetakse ära.

§ 247. Süüdlast selles, et ta ei näidanud ette jahil olles, jahile minnes või jahilt tulles jahitunnistust, jahiluba või jahisaaki isiku nõudmisel, kes valvab jahipidamise kohta maksvate eeskirjade täitmise järele, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 248. Süüdlast selles, et ta loata tappis põdra, hirve või metskitse, karistatakse:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

Jahitunnistus ja süüdlase juurest leitud jahipidamise abinõud, välja arvatud koerad, võetakse ära.

§ 249. Süüdlast selles, et ta rikkus seaduse või sundmääruse eeskirju kasulikkude jahiloomade või nende saaduste müümise, ostmise, hoidmise või edasitoimetamise kohta, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahviga mitte üle saja krooni.

Süüdlase juurest leitud kasulikud jahiloomad ja nende saadused võetakse ära.

§ 250. Metsaomanikku või metsa käsutamiseks õigustatud isikut, kes süüdlane selles, et ta rikkus seaduse või sundmääruse eeskirju kaitsemetsa kasutamise kohta, karistatakse:

kui süüdlane saatis korda selle teo esimest korda, —
rahatrahviga mitte üle saja krooni,

kui süüdlane saatis korda selle teo teist või rohkemat korda enne kahe aasta möödumist, arvates endise samasuguse teo eest karistuse ärakandmise päevast, —

rahatrahviga mitte üle kahesaja krooni.

Peale selle võetakse ära seadusvastase metsakasutamise saadused või nõutakse sisse nende väärtus trahvitaksi järgi.

§ 251. Metsaomanikku või metsa käsutamiseks õigustatud isikut, kes süüdlane selles, et ta rikkus seaduse või sundmääruse eeskirju tulundusmetsa kasutamise kohta, karistatakse:

kui süüdlane saatis korda selle teo esimest korda, —
rahatrahviga mitte üle viiekümne krooni,

kui süüdlane saatis korda selle teo teist või rohkemat korda enne kahe aasta möödumist, arvates endise samasuguse teo eest karistuse ärakandmise päevast, —

rahatrahviga mitte üle saja krooni.

Peale selle võetakse ära seadusvastase metsakasutamise saadused või nõutakse sisse nende väärtus lähema riigimetsa hindamistaksi järgi.

§ 252. Metsaomanikku või metsa käsutamiseks õigustatud isikut, kes süüdlane selles, et ta rikkus seaduse või sundmääruse eeskirju metsapinna kasutamise kohta, karistatakse:

kui süüdlane saatis korda selle teo kaitsemetsas, —
rahatrahviga mitte üle ühe krooni iga saja ruutmeetri eest metsapinnast, mida seadusvastaselt kasutati,

kui süüdlane saatis korda selle teo tulundusmetsas, —
rahatrahviga mitte üle kahekümne viie sendi iga saja ruutmeetri eest metsapinnast, mida seadusvastaselt kasutati.

Nende karistuste määramisel metsapind, mis alla saja ruutmeetri, loetakse saja ruutmeetri suuruseks.

Karistus määratakse metsakasutamise eest määratavast karistusest olenemata.

§ 253. Paragrahvides 250—252 määratud karistuste alla ja neis tähendatud alustel langeb süüdlane neis paragrahves ettenähtud üleastumise kordasaatmise metsaomaniku või metsa käsutamiseks õigustatud isiku loata, kuid teadmisel, et oli keelatud metsa või metsapinda kasutada.

Karistus määratakse omavolilise metsaraiumise eest määratavast karistusest olenemata.

§ 271. Süüdlast selles, et ta valmistas või hoidis müügi jaoks või müüs, avalikult pani välja või muul viisil teadvalt levitas kõlvatuid kirjatöid või kujutisi või tegi ettevalmistusi nende müümiseks või levitamiseks kodu- või välismaal, karistatakse:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

Kui süüdlane on kaupleja või perioodilise trükitoote vastutav toimetaja, siis võib kohus peale selle temalt võtta kauplemise õiguse või vastutavaks toimetajaks olemise õiguse ühest kuni viie aastani.

§ 272. Süüdlast julmalt ümberkäimises rauga, töövõimetu, vaimuhaige või langetõbise isikuga, kes oli tema valve või hoole all, karistatakse: vangimajaga mitte üle ühe aasta.

§ 293. Süütegu sisaldava trükitoote valmistamise või käivusse saatmise asjas võib kohus, olenemata § 24 tarvitusele võtmisest, määrata:

- 1) perioodilise trükitoote seismapaneku kuni viie aastani või jäädava keelu;
- 2) kohtuotsuse kuulutamise trükitoote lähemas numbris;
- 3) välismaal ilmuva perioodilise trükitoote sissetoomise keelu kuni kahe aastani.

Süütegu sisaldava perioodilise trükitoote käivusse sattumise korral mõistab kohus väljaandjalt, kuigi ta on juriidiline isik, tasuraha mitte üle kahekümne viie sendi iga käivusse saadetud eksemplari eest.

§ 307. Süüdlast selles, et ta seatud eeskirju täitmata või sellekohase loata avas:

- 1) aktsiaseltsi, osaühisuse või kooperatiivasutuse;
- 2) krediitasutuse, või andis oma ettevõttele, mis ei olnud krediitasutus, säärase nimetuse, mille järgi seda ettevõtet võidaks pidada krediitasutuseks;
- 3) komisjoni või teadete muretsemise kontori eraasjade jaoks, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

Sama karistuse alla langeb isik, kes süüdlane selles, et ta seatud korras lubatud seltsi või ühisuse nimel toimetas niisuguseid operatsioone, mis ei olnud lubatud seltsile või ühisusele, või selles, et ta toimetas olgugi lubatud operatsioone, kuid mittevastavalt saadud loale.

§ 315. Krediit- või kooperatiivasutuse, osaühingu või aktsiaseltsi asjade juhatajat või korraldajat, kes süüdlane selles, et ta toimetas neile asutustele, seltsidele või ühingule keelatud operatsioone, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kahe tuhande krooni.

Säärase süüteo kordamisel karistatakse süüdlast:

vangimajaga mitte üle kuue kuu ja tasurahaga mitte üle kolme tuhande krooni.

§ 323. Põllu-, heina-, aia- või metsataimede külviseemnetega kauplejat, kes süüdlane selles, et ta hoidis müügi jaoks või müüs seemneid, mis sisaldasid umbrohuseemneid üle lubatud normide või olid Põllutöoministeeriumi poolt tunnustatud kahjulikkudeks taimekasvatusele, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Säärase süüteo kordamisel karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

Peale selle võib kohus süüdlaselt võtta seemnetega kauplemise õiguse ühest kuni kolme aastani.

§ 347. Tööstusettevõtte pidajat või juhatajat, kes süüdlane selles, et ta seaduse või sundmääruse eeskirju rikkudes:

- 1) alandas omavoliliselt töölisele palka;
- 2) maksis töölisele palka raha asemel kaubaga või muude asjadega;
- 3) maksis töölisele palka kupongiga, kuigi selle makсутähtaeg juba käes oli, või makсутähega, millel tinglik väärtus;
- 4) võttis tööliselt maksu seesuguste asjade kasutamise eest, mille kasutamise eest tööliselt tasu ei võidud võtta, või võttis maksu suuremal määral, kui lubatud;
- 5) võttis töölisele võlgu antud rahalt protsenti või töölise võlakohustuse kindlustuseks antud vastutuse eest tasu,

karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Kui säärane üleastumine saadeti korda kolmat korda või olgugi esimest korda, kuid sünnitas tööliste hulgas rahutuse, mis kutsus välja politseivõimu kohaleilmumise korra jaluleseadmiseks, siis karistatakse süüdlast:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Peale selle võib kohus juhul, kui süüdlane pidas või juhatas tööstusettevõtet, temalt võtta niisuguse ettevõtte pidamise või juhatamise õiguse ühest kuni viie aastani.

§ 348. Tööstusettevõtte pidajat või juhatajat, samuti ka põllumajapidajat, kes süüdlane selles, et ta seaduse või sundmääruse eeskirju rikkudes:

- 1) pidas töölisi palgaraamatuta;
- 2) ei pidanud korralikult palgaraamatut,

karistatakse:

rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

§ 349. Tööstusettevõtte pidajat või juhatajat, kes süüdlane selles, et ta rikkus seaduse või sundmääruse eeskirju:

- 1) tööliste nimekirja pidamise kohta;
- 2) tööstusettevõtte poe avamise või selles kauplemise kohta;
- 3) seatud raamatute pidamise kohta;
- 4) nõutavate teadaannete väljapanemise kohta,

karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Sama karistuse alla langeb tööstusettevõtte juhataja, kes süüdlane seaduse või sundmääruse eeskirjade rikkumises endale asemiku nimetamise kohta, samuti tööstusettevõtte pidaja, kes süüdlane seaduse või sundmääruse eeskirjade rikkumises tööstusettevõtte juhataja nimetamise kohta.

§ 350. Tööstusettevõtte pidajat või juhatajat, kes süüdlane selles, et ta ei täitnud seaduse või sundmääruse eeskirju, mis antud tööliste tööaja kohta või nende tervise või julgeoleku kaitseks, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 351. Tööstus- või kaubandusettevõtte pidajat või juhatajat, kes süüdlane selles, et ta ei täitnud seaduse või sundmääruse eeskirju, mis antud laste, alaealiste või naisisikute töö kohta nimetatud ettevõttes, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Sama karistuse alla langeb põllumajapidaja, kes süüdlane selles, et ta ei täitnud seaduse või sundmääruse eeskirju, mis antud laste või alaealiste töö kohta nende tervise või julgeoleku kaitseks.

§ 352. Tööliste õnnetusjuhtude vastu kindlustamise seaduse alla kuuluva tööstusettevõtte pidajat või juhatajat, kes süüdlane selles, et ta seatud korras ei teatanud politseile või tööinspektorile õnnetusest, mis töölele juhunenud ettevõtte töö juures või töö tagajärjel, või säärasel juhul seatud korras ei kutsunud arsti tööliste ülevaatamise toimetamiseks, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 353. Tööliste õnnetusjuhtude vastu kindlustamise seaduse alla kuuluva tööstusettevõtte pidajat või juhatajat, kes süüdlane selles, et ta seatud korras ei saatnud vastavale tööinspeksiooni ametnikule teateid ettevõtte töötamisviisi või tööle võetud isikute arvu kohta või ettevõtte sulgemise või ülemineku ja viimastega ühenduses olevate kohuste täitmise kohta, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kahesaja krooni.

Kui süüdlane saatis valetateid, siis karistatakse teda:

vangimajaga mitte üle kuue kuu.

§ 354. Tööliste haiguse vastu kindlustamise seaduse alla kuuluva tööstusettevõtte pidajat või juhatajat, kes süüdlane selles, et ta ei saatnud nimetatud seadusega nõutavaid teateid selles ettevõttes tehtavate tööde, tööle võetud isikute arvu, nende palga suuruse ja selle maksmise tähtaegade, nende tööle või teenistusse võtmise aja või nende vabastamise aja kohta, samuti selles, et ta ei pidanud või revideerimisele ei esitanud nimetatud seadusega nõutavaid dokumente, arveid, raamatuid või sissekirjutusi, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kahesaja krooni.

Kui süüdlane saatis valetateid, siis karistatakse teda:

vangimajaga mitte üle kuue kuu.

§ 355. Tööliste haiguse vastu kindlustamise seaduse alla kuuluva tööstusettevõtte pidajat või juhatajat, kes süüdlane selles, et ta teadvalt laskis sünnitajat, kes oli haigekassa osanik, tööle enne nelja nädala möödumist, arvates sünnitamise päevast, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 358. Laevajuhti või ta asemikku, kes süüdlane selles, et ta ei täitnud seaduse või sundmääruse eeskirju, mis käivad laevale teenijate võtmise, nendega palgaarvete õiendamise või nende eemaldamise kohta laevalt väljaspool Eesti Vabariigi piire, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Sama karistuse alla langeb laevaomanik, kes ei täitnud neid seaduse eeskirju, mis käivad laevajuhiga kirjaliku lepingu sõlmimise kohta.

§ 372. Laevajuhti, kes süüdlane selles, et ta ei täitnud laevade kokkupõrkamise ärahoidmise signaalide kohta käivaid eeskirju ajal, kui ta laev töötas meretelegraafi kaabli sissepanemisel või parandamisel, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 383. Süüdlast selles, et ta seadis sisse postivalitsuse loata postiveo või postitalituse kirjade, raha või asjade lubamatuks edasisaatmiseks või kohal kättetoimetamiseks, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

§ 385. Süüdlast selles, et ta seadis üles sellekohase loata raadio-saateseadet või kasutas säärast raadio-saateseadet, mille kasutamiseks puudub vastav luba, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kahesaja krooni.

Kui loata seati üles või kasutati säärast raadio-saateseadet, mis võimaldab ühendust isikutega väljaspool Eesti Vabariigi piire, siis karistatakse süüdlast:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

Loata ülesseatud või kasutatud raadio-saateseadet võetakse ära.

§ 391. Süüdlast selles, et ta ei andnud elatist oma emale, seaduslikule isale või alaealisele lapsele, kes tema teades kannatavad puudust, kui tal selleks oli võimalus, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu.

Sama karistuse alla langeb ka süüdlane, kes oma väljaspool abielu sündinud lapsele kolme kuu kestel ei andnud tsiviilkohtu otsusega väljamõistetud elatist, kui tal selleks oli võimalus.

§ 397. Süüdlast selles, et ta tegi järele:

- 1) Eesti Vabariigi metallrahamärgi, olgugi metallist selle proovi väärtuses, mis maksev Vabariigi metallraha kohta, või Eesti Vabariigi kassatähe, vahetustähe või Eesti Panga tähe;
- 2) Eesti Vabariigi kassaveksli, protsentpaberi, selle kupongi või talongi või Vabariigi muu väärtpaberi,

karistatakse:

sunnitööga mitte üle kaheteistkümne aasta.

Kui Vabariigi metallrahamärgi, kassatähe, vahetustähe, pangatähe, kassaveksli, paberi, kupongi või talongi järeletegemine toimus niisugusel viisil, mis ei võimalda järeletehtud märkide tunduvat paljundamist, siis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta või vangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui tehti järele välisriigi metallrahamärk, krediitpilet või protsentpaber, selle kupong või talong või riikliku krediitasutuse pilet või riigi muu väärt-paber, siis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle kaheteistkümne aasta.

Kui aga:

- 1) välisriigi metallrahamärgi, pileti, paberi, kupongi või talongi järeletegemine toimus niisugusel viisil, mis ei võimalda järeletehtud märkide tunduvat paljundamist;

- 2) tehti järele välisriigi mittetäisväärtuslik metallrahamärk (billon), siis karistatakse süüdlast:
sunnitööga mitte üle kaheksa aasta või vangimajaga mitte üle kuue aasta.

Katse on karistatav.

§ 487. Süüdlast alla kahekümne ühe aastase isiku kupeldamises sugukõlvatuse otstarbega karistatakse:
vangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaasas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

Kui süüdlane kupeldas naist, tütart, enda võimu või hoole all olevat naisisikut või seesugust isikut, kellega suguühitumise eest karistatakse § 481—486 järgi, siis karistatakse teda:

vangimajaga mitte üle kuue aasta.

Sama karistuse alla langeb süüdlane käesoleva paragrahvi esimeses lõikes ettenähtud kupeldamises, kui see temale oli äriajamiseks.

§ 490. Süüdlast selles, et ta alla kahekümne ühe aastast isikut kallutas Eesti Vabariigist välja sõitma sihiga teda saata sugukõlvatus-ärile väljaspool Eesti Vabariiki, karistatakse:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaasas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel.

Kui seesugune kallutamine saadeti korda eelmises (489) paragrahvis ettenähtud viisil, siis karistatakse süüdlast olenemata kahjusaaaja vanusest:
vangimajaga mitte üle kolme aasta.

Kui aga tõestatakse, et süüdlasele eelmises (489) ja käesolevas paragrahvis nimetatud kuriteod olid äriajamiseks, siis karistatakse teda:

vangimajaga mitte üle kuue aasta.

Katse on karistatav.

§ 532. Süüdlast selles, et ta tehes hādaohtlikuks raudtee või maantee liikumist, laeva- või õhusõitu rikkus ettevaatamata:

- 1) maanteed või raudtee liini või raudtee veerevat koosseisu;
- 2) laeva või õhulaeva;
- 3) maantee või raudtee liikumise, laeva- või õhusõidu julgeoleku kindlustamiseks seatud hoiatusmärki,

karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatraviga mitte üle viiesaja krooni.

Kui sellest tekkis jõuvankri, raudteerongi, laeva või õhulaeva õnnetus, siis karistatakse süüdlast:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

Peale selle võib kohus süüdlaselt võtta maanteel, raudteel, veeteel, laeval või õhulaeval teenimise õiguse, samuti maantee, raudtee, laevade või õhulaevade ehituste alal ehitajaks või tööttevõtjaks olemise õiguse ühest kuni viie aastani.

§ 555. Süüdlast võõra vallasvara riisumises omastamise sihiga meele mõistuseteta olekusse viimise, kehavigastuse, karistatava ähvarduse või isiku kallal vägivaldla tarvitamisega, karistatakse selle röövimise eest:

vangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui röövimine saadeti korda:

- 1) üliraske või raske kehavigastusega;
- 2) lahtisel merel;
- 3) mitme isiku poolt, kes tungisid selleks elutsetavasse hoonesse või muusse ruumi;
- 4) isiku poolt, kes oli ennast varustanud sõjariistaga või muu abinõuga kallaletungimiseks või kaitseks;
- 5) isiku poolt, kes oli kandnud mitte vähem kui kahel korral karistust varguse, röövimise, väljapressimise või kelmuse eest, enne viie aasta möödumist, arvates ühe seesuguse süüteo eest karistuse ärakandmise päevast,

siis karistatakse süüdlast:

sunnitööga mitte üle viieteistkümne aasta.

Kui röövimine saadeti korda:

- 1) tapmisega;
- 2) salgaga;
- 3) isiku poolt, kes oli kandnud mitte vähem kui kolmel korral karistust varguse, röövimise, väljapressimise või kelmuse eest, enne viie aasta möödumist, arvates ühe seesuguse süüteo eest karistuse ärakandmise päevast,

siis karistatakse süüdlast:

surmanuhtlusega või tähtajata sunnitööga.

Samade karistuste alla ja samadel alustel langeb süüdlane § 519 nimetatud dokumendi või kirjavahetuse riisumises käesolevas paragrahvis nimetatud tingimustel.

Katse on karistatav.

§ 563. Süüdlast kelmuses, mis saadeti korda pärast karistuse ärakandmist mitte vähem kui kolmel korral varguse, röövimise, väljapressimise või kelmuse eest enne viie aasta möödumist, arvates ühe seesuguse süüteo eest karistuse ärakandmise päevast, karistatakse:

vangimajaga mitte üle kuue aasta.

Kui süüdlane mõne nimetatud süüteo eest karistusena ära kandis vangimaja üle ühe aasta ja uuesti kordasaadetud kelmuse eest enne sama tähtaja möödumist kohtu poolt tunnustatakse vangimajakaristuse vääriliseks samuti üle ühe aasta, siis karistatakse teda:

sunnitööga mitte üle kaheksa aasta.

Katse on karistatav.

§ 569. Kaubanduslikult maksujõuetuks tunnustatud isikut, kes süüdlane kergemeelses äriasjade ajamises, samuti ka pillamises, mis oli põhjuseks ta maksujõuetusele, karistatakse:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

Peale selle võib kohus süüdlaselt võtta kauplemise õiguse ühest kuni viie aastani või jäädavalt.

§ 574. Süüdlast selles, et ta leppis kokku teise isikuga, lubades viimasele laenata kapitali ja nõudes selle kohustuse protsente üle seaduses lubatud ülemmäära, või võttis rahalise kohustuse puhul üle selle ülemmäära protsente või muud rahalist tasu, karistatakse selle liigkasuvõtmise eest:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

Selle karistusega käib kaasas õiguste kaotus § 20 ettenähtud alustel. Peale selle võib kohus määrata süüdlaselt tasuraha mitte üle kolme tuhande krooni.

Sama karistuse alla ja samadel alustel langeb süüdlane liigkasulise kohustuse teadvalt omandamises.

Sama karistuse alla langeb krediitasutuse juhataja või asjade korraldaja, kes süüdlane selles, et ta võttis krediitasutusele makstavaid otseseid kulusid üle seaduses või sundmääruses lubatud ülemmäära.

Liigkasuline kohustus tunnustatakse tühiseks protsendimäära suhtes ja võlgnikud vabanevad sel juhul üldse protsentide maksmise kohustusest, kuid laenuandjale jääb õigus saada tagasi tõesti antud kapitali, arvatud maha kättesaadud summad, kusjuures kohustuse tähtaeg pikendatakse kaheks aastaks, arvates kohtuotsuse seadusjõusse astumisest, kui kohustuses eneses ei ole nähtud ette pikemat tähtaega.

§ 584. Süüdlast selles, et ta omavoliliselt kasutas võõrast seatud korras antud ainuõigust leuitise või firma peale või võõrast õigust seatud korras registreeritud tööstussaaduse mudeli või joonise reprodutseerimise peale, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

§ 586. Süüdlast omavolilises kala- või muus püügis võõra maa peal, võõras metsas või võõrais vetes, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kahekümne viie krooni.

§ 587. Süüdlast selles, et ta:

- 1) omavoliliselt raius puid võõras metsas, kuigi maharaiutud puud ei olnud välja veetud või ära viidud;
- 2) riisus omastamise sihiga võõrast metsast, mitte aga metsamaterjali valmistuskohast või hoiuladudest, tuulemurtud puu, lamapuu või säärase puu osa,

karistatakse:

kui süüdlane saatis korda selle teo esimest korda, —
rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni;

kui süüdlane saatis korda selle teo teist või rohkemat korda enne kahe aasta möödumist, arvates endise samasuguse teo eest karistuse ärakandmise päevast, —

vangimajaga mitte üle kuue kuu.

Karistuse alla, mis määratakse selle teo teistkordse kordasaatmise eest, võib langeda süüdlane, kes selle saatis korda esimest korda, kui omavoliline metsaraiumine või kõrvaltoimetamine mitme isiku poolt saadeti korda öösel või metsas, salus või metsatükis, mis olid määratud eriotstarbeks, olid kaitse all, istutatud või ümbritsetud kraaviga või aiaga, või kui lõigati maha seemnepuu.

Karistuse alla käesolevas paragrahvis ettenähtud tegude eest ja selles nimetatud alustel langevad mitte üksnes nende otsesed kordasaatjad, vaid ka kihutajad ja kaasaaitajad.

§ 588. Paragrahvis 587 määratud karistuste alla ja selles nimetatud alustel langeb süüdlane selles, et ta:

- 1) omavoliliselt valmistab metsasaadusi võõras metsas;
- 2) omavoliliselt laastas teiseks otstarbeks kasutamise sihiga võõrast metsa, metsa kasvatamiseks eraldatud välja või metsaga istutatud või külvatud kohta;
- 3) omavoliliselt raius metsa üle lubatud määra või valmistab metsasaadusi üle lubatud määra;
- 4) omavoliliselt raius metsa või üksikuid puid, mis teadvalt olid teist liiki või teiste omadustega või teiste numbrite all, kui need, mis lubatud;
- 5) raius metsa või valmistab metsasaadusi teadvalt selleks mitte määratud metsatükis;
- 6) omavoliliselt rikkus võõra maa peal kasvavat puud täkkimisega, koorimisega või muul viisil.

§ 590. Peale § 587—589 määratud karistuste mõistetakse süüdlaselt metsamajanduse kapitali kasuks — süüteo mitme isiku poolt kordasaatmise puhul aga kõigilt süüdlaselt solidaarselt — tasuraha omavoliliselt raiutud, rikutud või kõrvaletoimetatud metsamaterjali või metsasaaduste või seadusvastaselt valmistatud metsasaaduste kahekordses väärtuses trahvitaksi järgi; kui aga süüdlasi ei avastatud või nad on maksuvõimetud nimetatud tasuraha maksmiseks, siis nõutakse varjajalt sisse nende poolt varjatud metsa või metsasaaduste kahekordne väärtus trahvitaksi järgi. Tasuraha maksmata jätmise korral asendatakse tasuraha arestiga § 59 tähendatud eeskirjade järgi.

Eelmise lõike eeskirjadest olenemata võetakse ära omavoliliselt raiutud või kõrvaletoimetatud metsamaterjal ja antakse tagasi metsaomanikule süüdlase kulul või nõutakse sisse metsaomaniku kasuks samade metsamaterjalide või -saaduste hind trahvitaksi järgi.

§ 591. Süüdlast selles, et ta hakkas raiuma lubatud riigimetsa enne kirjaliku raieloa kättesaamist või raius seda pärast raieloas tähendatud tähtaega, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 594. Paragrahvis 587 ettenähtud võõra metsa vähetähtsat omavolilist kasutamist ei loeta süüteoaks, kui säärane kasutamine toimus ainult teekäigul tekkinud metsasaaduste vajadusest sõiduabinõude parandamiseks.

§ 595. Süüdlast selles, et ta:

- 1) korjas võõra maa pealt teadvalt peremehe keelu vastu metspuuvilja, metsmarju, seeni või muid asju, mis peremehele võisid tuua kasu;
- 2) omavoliliselt lõikas võõral maal mäntaid, võttis kive, liiva, savi või muid väljakaevatud asju;
- 3) omavoliliselt vedas võõrale maale kive, prügi, lõpnud loomi või mustust;
- 4) omavoliliselt karjatas võõral maal kariloomi või linde;
- 5) omavoliliselt läks jalgsi või sõites läbi võõra viljapuu- või aedvilja-aia, noore metsa, metsamisele jäetud raieestiku, heinamaa või põllu enne saagi koristamist;
- 6) omavoliliselt ajas kariloomi või linde üle võõra heinamaa või põllu;
- 7) omavoliliselt niitis metsarohu võõral heinamaal või võõras metsas;
- 8) omavoliliselt viis ära või ajas ära võõral maal söömisele kinniaetud karilooma või linnu;

- 9) omavoliliselt noppis või korjas tähtsusetul määral võõras viljapuu- või aedviljaaias, põllul või külvatud heinamaal aialilli, puuvilja, aedvilja või muid külitisi või istutisi kohe äratarvitamiseks, kuigi mitte selle üleastumise kordasaatmise kohas,

karistatakse:

rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 596. Süüdlast omavolilises jalakäimises, sõitmises või kariloomade või lindude ajamises läbi võõra viljapuu- või aedviljaaias või läbi võõra heinamaa, põllu, metsa või karjamaa, mis olid ümbritsetud aiaga, või kui nendest läbikäimine, läbisõit või läbiajamine teadvalt oli keelatud ülespandud hoiatusmärkidega,

karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 609. Riigi- või omavalitsusteenijat, kes süüdlane selles, et ta ei täitnud temale pandud kohust valvata seaduse või sundmääruse eeskirjade täitmise järele, mis olid antud ettevaatusabinõude kohta:

- 1) koduloomataudide, põllumajanduslike taimede, viljapuude, okas- või lehtpuude nakkustõbede vastu;
- 2) insektide levinemise vastu, mis kahjulikud põllumajandusele, aian- dusele või metsandusele,

karistatakse:

arestiga mitte üle kahe kuu või rahatrahviga mitte üle kahesaja krooni.

§ 4.

Kriminaalseadustikku täiendatakse § 99¹, 112¹, 114¹, 141¹, 178¹, 192¹, 200¹, 240¹, 300¹, 303¹, 303², 303³, 316¹, 318¹, 318², 319¹, 320¹, 324¹, 325¹, 341¹, 349¹, 349², 351¹, 357¹, 358¹, 366¹, 385¹, 395¹, 396¹, 414¹, 572¹, 572², 573¹, 573², 573³, 586¹ ja 590¹ järgmises redaktsioonis:

§ 99¹. Süüdlast selles, et ta kandidaatide esitamiskirjade või nimekirjade esitamise silmapilgust kuni omavalitsuse, vähemusrahvuse kultuuromavalitsuse või kutseesinduskoja valimiste lõpuni takistas avaliku koosoleku pidamist korrarikumise ja koosolekul, jättes tähele panemata koosoleku juhataja korralduse koosoleku korra alalhoidmiseks, karistatakse:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

§ 112¹. Süüdlast seaduses ettenähtud korra vastaselt ühingu või ühingute liidu asutamises, selle juhutamises või nendest osavõtmises, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Kui aga süüdlane asutas ühingu või ühingute liidu või võttis neist osa:

- 1) teades, et ühing või ühingute liit taotleb sihte, mis on kriminaalseadustega keelatud või on kõlblusvastased või ähvardavad avalikku julgeolekut või rahu;
- 2) teades, et ühingu või ühingute liitu, mis taotleb poliitilisi sihte, juhitakse vastava loata välismaal asuvate asutuste või isikute poolt;
- 3) teades, et ühing või ühingute liit ei ole lubatud, on keelatud või suletud vastava võimu poolt või et nende tegevus on seatud korras peatunud;

4) teades, et ühing või ühingute liit kasutab erilisi abinõusid oma olemasolu või tema poolt taotletavate sihtide või ta valitsemise korra või ta juhatusest osavõtivate isikute varjamiseks, siis karistatakse teda:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

§ 114¹. Süüdlast selles, et ta teist isikut kallutas vägivallaga isiku kallal, võimu kuritarvitusega, majandusliku surve kaudu või mõnesuguse ähvardusega poliitilisi sihte taotlevale ühingule või muule säärasele koondisele või voolule poolehoidu avaldama, selle kasuks tegutsema või seda aineliselt toetama, karistatakse:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

§ 141¹. Süüdlast teadvalt valetunnistuse andmises maakorralduse komisjonis või maksupeakomitees tunnistajana või eksperdina karistatakse:

vangimajaga mitte üle kuue kuu.

§ 178¹. Süüdlast selles, et ta ei täitnud seaduse eeskirju, mis antud küüdikohuste kohta, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 192¹. Linna kinnisvaramaksu alla kuuluva kinnisvara omanikku, peremeest või nende asemikku, kes süüdlane selles, et ta ei esitanud vastavale linnavalitsusele seatud tähtajaks seaduses nõutud teadaannet kinnisvara kohta või mahutas esitatavasse teadaandesse valeteateid, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 200¹. Apteegi, farmatseutilise vabriku, laboratooriumi või rohulao juhatajat või seal teenivat rohuteadlast, rohuteadlase kandidaati või abijõudu, kes süüdlane selles, et ta rikkus seaduse või sundmääruse eeskirju apteegi, farmatseutilise vabriku, laboratooriumi või rohulao sisemise korra või sisse-seade ja varustuse või nõorraamatute pidamise ja hoidmise asjus, karistatakse:

rahatrahviga:

juhatajat või rohuteadlast — mitte üle kolmesaja krooni,

ja rohuteadlase kandidaati või abijõudu — mitte üle saja krooni.

§ 240¹. Süüdlast selles, et ta kas üksiku isikuna või Eestis asuva juriidilise isiku juhatuse liikmena või asjade korraldajana või isikuna, kellele on nimetatud juriidilise isiku põhikirjaga või juriidilise isiku vastavate organite poolt pandud ettevõtte varade valitsemine, ei täitnud Kapitalide väljaveo tõkestamise, nende Eestisse toomise ja Eesti rahvamajandusele kindlustamise seaduse alusel antud määruste ja korralduste eeskirju, karistatakse:

vangimajaga mitte üle kolme aasta.

Peale selle mõistetakse süüdlaselt riigi kasuks tasuraha, mis võrdub Eestist vajaliku loata väljaviidud rahakapitalide või varade väärtusele või nende rahakapitalide või varade väärtusele, mida ettekirjutusest hoolimata pole Eestisse toodud või Eesti rahvamajandusele kindlustatud.

§ 300¹. Süüdlast selles, et ta ei esitanud seaduse järgi nõutavaid teateid või esitas valeteateid tööstus- või kaubandusettevõtte ärideregistrisse kandmiseks, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

§ 303¹. Kauplejat, kes süüdlane selles, et ta rikkus elustapaloomade või loomaliha müügi kohta käivaid seaduse või sundmääruse eeskirju, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

§ 303². Piimatalituse, koorejaama või piimavastuvõtu-punkti omanikku või pidajat, kes süüdlane selles, et ta Põllutöoministeeriumi keelule vaatamata võttis vastu vahenditult või teiste isikute kaudu piima või koort teiste piimatalituste, koorejaamade või piimavastuvõtu-punktide tegevuspiirkondadest, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

§ 303³. Süüdlast selles, et ta jätkas või uuesti alustas tegevust suletud piimatalituses, koorejaamas või piimavastuvõtu-punktis, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

§ 316¹. Süüdlast selles, et ta rikkus välis- või sisemaksuvahendite või väärtmetallide liikumise kohta käivaid seaduse või sundmääruse eeskirju, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

§ 318¹. Süüdlast tööstuse või kaubanduse alal kõlvatu võistluse kohta antud seaduse või sundmääruse eeskirjade tahtlikus rikkumises karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

Karistuse alla käesolevas paragrahvis ettenähtud teo eest ja selles nimeetatud alustel langevad mitte üksnes selle otsesed kordasaatjad, vaid ka kihutajad ja kaasaaitajad.

§ 318². Süüdlast selles, et ta:

- 1) pani toime lumepalli- või hüdrasüsteemi järgi kupongide, seeriade või mingite asjade müügi või levitas neid kuponge, seeriaid või asju, lubades läbikäigu suurendamise otstarbel kasulikke ostutingimusi või preemiaid rahas või kaubas eeldusel, et ostja hangib uusi ostjaid, kes astuksid samasugusesse lepingusse;
- 2) sõlmis lepingu, mille järgi kaubavõtjale lubatakse preemiat, mille saamine oleneb loosimisest või muust juhuslikust asjaolust;
- 3) lubas preemiaid avalikult väljakuulutatud küsimuste lahendamise eest, kui osavõtt oli eriliselt maksustatud,

karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

§ 319¹. Süüdlast selles, et ta võttis teenistusse välismaalase, kel puudub teenistusluba, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

§ 320¹. Süüdlast selles, et ta tahtlikult esitas valetõenduse sisseveo ainuõiguse alla kuuluva kauba sisseveoloa saamiseks, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle kolme tuhande krooni.

Sama karistuse alla langeb süüdlane selles, et ta kauba sisseveol tahtlikult esitas valetunnistuse kauba päritolu kohta.

§ 324¹. Süüdlast selles, et ta rikkus seaduse või sundmääruse eeskirju, mis antud rukki või rukkijahu arvelevõtmise või müügi kohta, karistatakse:

arestiga mitte üle kolme kuu või rahatrahviga mitte üle viiesaja krooni.

§ 325¹. Süüdlast selles, et ta rikkus seaduse või sundmääruse eeskirju, mis antud lina või linaseemne, puu- või aedvilja või marjade, kartulite, piimasaaduste, kanamunade, lihloomade, liha või lihasaaduste, või kalakauba hoiu või sisse- või väljaveo kontrolli kohta, karistatakse:

arestiga mitte üle kuue kuu või rahatrahviga mitte üle tuhande krooni.

Peale selle võib kohus süüdlaselt võtta vastava aine sisse- või väljaveo õiguse ühest kuni viie aastani või ka jäädavalt.

§ 341¹. Süüdlast selles, et ta võõrandas laevahüpoteebiga koormatud laeva ilma hüpoteegikreeditori loata isikule, kel puudub õigus Eesti Vabariigi kaubalipu all sõita, karistatakse:

vangimajaga mitte üle ühe aasta.

§ 349¹. Tööstusettevõtte pidajat või juhatajat, kes süüdlane selles, et ta tahtlikult takistas töölikonna asutuse või töölisanema valimist või töölikonna asutuse tegevust või töölisnõukogu liikme või töölisanema teenistuskohuste täitmist, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 349². Tööstusettevõtte pidajat või juhatajat, kes süüdlane selles, et ta töölisnõukogule või töölisanemale nende nõudel ei näidanud ettevõtte raamatuid või dokumente töölepingu kohta või ei andnud ülevaadet ettevõtte üldise seisukorra ja loodetava tööjõuvajaduse kohta, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 351¹. Tööstusettevõtte juhatajat või ta asemikku, kes süüdlane selles, et ta tööliste ületunnitööde eest ei maksnud tasu vähemalt viiskümmend protsenti rohkem kui harilikku tööde eest, karistatakse:

arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 357¹. Tööstusettevõtte pidajat või juhatajat, kes süüdlane selles, et ta ettevõttes massiliselt vallandas või võttis juurde töölisi teatamata ette töölisnõukogule või töölisanemale, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 358¹. Laevajuhti või ta asemikku, kes süüdlane selles, et ta ei täitnud seaduse eeskirju, mis antud laevale laevapere peale- või mahamunsterdamise kohta, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kahesaja krooni.

§ 366¹. Ujuvabinõu omanikku või juhti, kes süüdlane selles, et ta seadusega nõutava eriloata liikus Eesti territoriaalvetes ujuvabinõuga, mille kiirus ületab kaksteist meremilli tunnis ja maht on vähem kui kakskümmend brutto-registertonna, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

Ujuvabinõu võetakse ära.

§ 385¹. Süüdlast selles, et ta seadis üles sellekohase loata raadio-vastuvõtuseade või vastuvõtuseade pidajana kasutamissoola kasutas raadio-vastuvõtuseadet, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle saja krooni.

Peale selle nõutakse süüdlaselt sisse raadioringhäälingu pidaja kasuks raadio-vastuvõtuseade kasutamismaks ühe aasta eest.

§ 395¹. Süüdlast selles, et ta seatud korras tema hoole alla antud vaimuhaige jättis tarviliku valveta, milleks ta oli seadusega kohustatud, karistatakse: rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 396¹. Isikut, kes seadusega kohustatud teatama hoolealuse lapse surmast või tema juurest lahkumisest või oma elukoha või korteri muutmisest ja kes süüdlane selle kohuse täitmata jätmises, karistatakse: rahatrahviga mitte üle viiekümne krooni.

Sama karistuse alla langeb isik, kes seadusega kohustatud andma teateid vigaste, pimedate, kurtummade või nõrgamõistuseliste laste kohta nende registreerimiseks ja kes süüdlane selle kohuse täitmata jätmises.

§ 414¹. Süüdlast selles, et ta kihutas riigi- või omavalitsusteenijat koostama dokumendi, milles teadvalt ebaõigelt kirjeldati selle dokumendiga tõendavat asjaolu, karistatakse: vangimajaga mitte üle kuue aasta.

§ 572¹. Süüdlast selles, et ta esitas põllupidajate ja kalurite võlgade korraldamise komisjonile väljamõeldud võlanõudmise, karistatakse: vangimajaga mitte üle ühe aasta.

Sama karistuse alla langeb võlgade korraldamist paluv põllupidaja või kalur, kes süüdlane selles, et ta esitas põllupidajate ja kalurite võlgade korraldamise komisjonile valeandmeid oma varandusliku seisukorra kohta.

§ 572². Põllupidajat- või kalurit-võlgnikku, kes süüdlane selles, et ta ei esitanud põllupidajate ja kalurite võlgade korraldamise komisjonile viimase poolt antud tähtajal ja korras aruannet oma vara ja tulude valitsemise kohta, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle saja krooni.

§ 573¹. Süüdlast selles, et ta tööstus- või kaubandusettevõtte võõrandamisel säärase ettevõtete ülemineku määruste kohaselt esitatavasse nimekirja ei kandnud mõnda võõrandatava ettevõtte võlausaldajat või tähendas selles nimekirjas mõnele võlausaldajale kuuluva võlasumma tõelisest vähemana, kui sellest järgnes kahju võlausaldajaile, karistatakse: vangimajaga mitte üle ühe aasta.

Sama karistuse alla ja samadel alustel langeb ka süüdlane selles, et ta omandas tööstus- või kaubandusettevõtte teades, et selle ettevõtte võõrandaja ettevõtte üleminekul süüdlasele saatis korda eelmises lõikes ettenähtud süüteo.

§ 573². Süüdlast selles, et ta tööstus- või kaubandusettevõtte võõrandamisel säärase ettevõtete ülemineku määruste kohaselt esitatavasse nimekirja ettevaatamatuse tõttu jättis kandmata mõne võõrandatava ettevõtte võlausaldaja või tähendas selles nimekirjas mõnele võlausaldajale kuuluva võlasumma tõelisest vähemana, kui sellest järgnes kahju võlausaldajaile, karistatakse: rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

§ 573³. Süüdlast selles, et ta tööstus- või kaubandusettevõtte võõrandamisel säärase ettevõtete ülemineku määruste kohaselt esitatavasse nimekirja teadvalt valesti tähendas võõrandatava ettevõtte võlausaldajate elukoha või asukoha, kui sellest järgnes kahju võlausaldajaile, karistatakse: vangimajaga mitte üle kuue kuu.

§ 586¹. Süüdlast jahipidamises võõras jahipiirkonnas, jahipiirkonna kasutaja kirjaliku loata, karistatakse: arestiga mitte üle ühe kuu või rahatrahviga mitte üle saja krooni.

Sama karistuse alla langeb süüdlane loata jahipidamises riigile kuuluvail maa-aladel või veekogudel, samuti ka jahipidamises jahipiirkonda mittekuuluvail vööräl eramaa-alal või veekogul, olgugi omaniku loal.

§ 590¹. Saeveski, metsatööstuse või metsasaadusteäri pidajat või juhatajat, kes süüdlane selles, et ta ei täitnud seaduse või sundmääruse eeskirju, mis antud raamatupidamise kohta metsasaaduste ostu või ümbertöötamise suhtes, karistatakse:

rahatrahviga mitte üle kolmesaja krooni.

§ 5.

Kriminaalseadustiku (RT 56 — 1929) § 179—192, 198, 199, § 268 esimese lõike p. 5, § 292 teine lõige, § 497, § 500 teine lõige, § 501 kaotavad maksvuse.

III o s a.

§ 6.

Ministeeriumide seaduse (VSK I k. 2. j., 1892. a. väljaanne) § 124 viide Nuhtlusseadusele asendatakse viitega Distiplinaarseadustikule.

§ 7.

Üldist kubermangu seadust (VSK II k., 1892. a. väljaanne) muudetakse järgmiselt:

- 1) § 199 ja 200 kaotavad maksvuse;
- 2) § 683 p. 9 kaotab maksvuse;
- 3) § 683 p. 10 viited Vangistusseadusele ja Asumisele saatmise seadusele asendatakse viitega Vangistuseseadustikule.

§ 8.

Kubermangu ja maakonna semstvo seadust (VSK II k., 1915. a. väljaanne) muudetakse järgmiselt:

§ 114¹ (VSKK 157 — 1917, art. 870 redaktsioonis) viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 29 asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 122.

§ 9.

Linnaseadust (VSK II k., 1915. a. väljaanne) muudetakse järgmiselt:

- 1) § 110¹ (VSKK 157 — 1917, art. 869 redaktsioonis) viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 29 asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 122;
- 2) § 58¹ lisa (VSKK 157 — 1917, art. 869 redaktsioonis) § 9 viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 39³ asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 124.

§ 10.

Kogukondlikkude koormatuste seadust (VSK IV k., 1899. a. väljaanne) muudetakse järgmiselt:

- 1) § 34 p. 8 viide Vangistusseadusele asendatakse viitega Vangistuseseadustikule;
- 2) § 34 p. 8 märkus 2 (1912. a. järg) kaotab maksvuse;
- 3) § 38 p. 9 (1914. a. järg) kaotab maksvuse;
- 4) § 39 viide Vangistusseaduse § 13 asendatakse viitega Vangistuseseadustiku § 185;

- 5) § 128 p. 1 viited Vangistuseseadusele ja Asumisele saatmise seadusele asendatakse viitega Vangistuseseadustikule;
- 6) § 262 viide Nuhtluseseaduse § 545 asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 626;
- 7) § 675 märkus 2 kaotab maksvuse.

§ 11.

Piirivalve korpuse seaduse (VSK VI k., 1910. a. väljaanne) § 166 kaotab maksvuse.

§ 12.

Lääne ja Balti kubermangudes asuvate riigi maakohtade valitsemise seadust (VSK VIII k. 1. j., 1893. a. väljaanne) muudetakse järgmiselt:

- 1) § 62 (1912. a. järg) viide Rahukohtu nuhtluseseaduse § 158 p. 1 asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 588 p. 2;
- 2) § 63 viide Rahukohtu nuhtluseseadusele asendatakse viitega Kriminaalseadustikule;
- 3) § 82 kaotab maksvuse;
- 4) § 83 viide Nuhtluseseadusele asendatakse viitega Kriminaalseadustikule.

§ 13.

Arveseadust (VSK VIII k. 2. j., 1857. a. väljaanne) muudetakse järgmiselt:

- 1) I raamatu § 367 (1912. a. järg) viide Nuhtluseseadusele asendatakse viitega Kriminaalseadustikule;
- 2) I raamatu § 368 viide Nuhtluseseadusele asendatakse viitega Kriminaalseadustikule;
- 3) I raamatu § 379 viide Nuhtluseseadusele asendatakse viitega Distiplinaarseadustikule;
- 4) § 383 viide Nuhtluseseadusele kustutatakse;
- 5) § 389 märkus 1 kaotab maksvuse;
- 6) I raamatu § 391 p. 1 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 391.

- 1) Võlgniku varale nõude avastamisel seatud korras pandud keeld tuleb jätta varale veel kümneks aastaks.

§ 14.

Vene Talurahvaseadust (VSK IX k., 1902. a. väljaanne) muudetakse järgmiselt:

- 1) I raamatu § 57 märkus (1912. a. järg) kaotab maksvuse;
- 2) I raamatu § 79 (1912. a. järg) kaotab maksvuse;
- 3) I raamatu § 104 kaotab maksvuse;
- 4) I raamatu § 112 viide Nuhtluseseaduse § 362 asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 628;
- 5) I raamatu § 201 kaotab maksvuse.

§ 15.

Vene Tsiviilseadust (VSK X k. 1. j., 1914. a. väljaanne) muudetakse järgmiselt:

1) § 19 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:
§ 19. Vahialuste abiellumise kord on nähtud ette Vangistuseseadustikus (RT 20 — 1931).

2) § 165 p. 2 kaotab maksvuse;

3) § 178 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:
§ 178. Isikuline vanemlik võim lõpeb ainult loomuliku surmaga.

4) § 256 teise lõike p. 2 muudetakse ning pannakse maksma ühes lõike sissejuhatava osaga järgmises redaktsioonis:

§ 256.

Selle tõttu on keelatud määrata eestkostjaks:

2) isikuid, kes seadusjõusse astunud kohtuotsusega Kriminaalseadustiku (RT 56 — 1929) § 19 ja 20 põhjal on kaotanud õiguse olla eestkostjaks — selle karistuse vältel;

5) § 646 viide Nuhtlusseaduse § 62 kustutatakse;

6) § 665 viide Nuhtlusseaduse § 1410 asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 463;

7) § 673 viited Nuhtlusseaduse § 1606—1625 ja Rahukohtu nuhtlusseaduse § 98 ja 152 asendatakse viidetega Kriminaalseadustiku § 514—524, 528, 529, 531, 532 ja 534;

8) § 1019 p. 2 kaotab maksvuse;

9) § 1020 kaotab maksvuse;

10) § 1107 kaotab maksvuse;

11) § 1107¹ (1914. a. järg) kaotab maksvuse;

12) § 1222 p. 2 kaotab maksvuse;

13) § 1259 märkuse 2 (1914. a. järg) viide Nuhtlusseaduse § 61 kustutatakse;

14) § 1401¹ viide Nuhtlusseaduse § 1174⁵ kustutatakse;

15) § 1553 kaotab maksvuse;

16) § 1665 märkuse viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 51⁶ ja 51⁷ asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 306;

17) § 2023¹ viited Nuhtlusseaduse § 1707 ja Rahukohtu nuhtlusseaduse § 180² ja 180³ asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 574;

18) § 2025 viide Nuhtlusseaduse § 428 kustutatakse;

19) § 2110 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 2110. Vara hoiuleandja surma puhul on hoiulevõtja kohustatud hoiulevõetud vara kas andma välja seaduskorras selle vara pärijaks tunnustatud isikule või andma üle vastavale ametivõimule edasiandmiseks pärijaile.

20) § 2330 p. 5 muudetakse ning pannakse maksma ühes paragrahvi sissejuhatava osaga järgmises redaktsioonis:

§ 2330. Volikiri kaotab maksvuse:

5) volitaja või voliniku surmaga või juhul, kui teine neist tunnustatakse vaimuhaigeks, maksujõuetuks või jäljetult kadunuks;

21) § 539 märkuse 1 lisa § 1 viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 179 asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 537.

§ 16.

Balti eraseadust (1864. a. väljaanne) muudetakse järgmiselt:

1) § 206 (1912. a. järg) muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 206. Vanemal on kodune karistamise õigus oma alaealiste laste suhtes, kui nad on sõnakuulmatud ja tõrksad.

2) § 226 kaotab maksvuse;

3) § 319 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 319. 6) Isikud, kes seadusjõusse astunud kohtuotsusega Kriminaal-seadustiku (RT 56 — 1929) § 19 ja 20 põhjal kaotanud õiguse olla eestkostjaks selle karistuse vältel.

4) § 869 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 869. Omaniku surmaga lõpeb omandusõigus selle isiku suhtes, kuid läheb üle tema pärijaile.

5) § 1696 kaotab maksvuse;

6) § 2064 p. 3 muudetakse ning pannakse maksma ühes paragrahvi sissejuhatava osaga järgmises redaktsioonis:

§ 2064. Tunnistajaks ei või olla testamendi koostamisel:

3) kes seadusjõusse astunud kohtuotsusega kaotanud õiguse olla tunnistajaks lepingute või aktide tegemise juures, kus tunnistajate osavõtmist seaduse järgi nõutakse, — selle karistuse vältel.

7) § 2581 p. 2 kaotab maksvuse;

8) § 3600 viide Nuhtlusseadusele asendatakse viitega Kriminaalkohtupidamise seadustikule.

§ 17.

Kaubandusseadust (VSK XI k. 2. j., 1903. a. väljaanne) muudetakse järgmiselt:

1) § 98³ (1912. a. järg) kaotab maksvuse;

2) § 107³ (1912. a. järg) viited sama seaduse § 98¹—98³ (1912. a. järg), 105—107⁶ (1912. a. järg), 619, 619¹—619³ (1912. a. järg) asendatakse viidetega sama seaduse § 98¹ (1912. a. järg), 98² (1912. a. järg), 105—107⁶ (1912. a. järg), 619, 619¹ (1912. a. järg) ja 619³ (1912. a. järg);

3) § 424 viide Nuhtlusseaduse § 1630 asendatakse viitega Kriminaal-seadustiku § 555;

4) § 425 viide Nuhtlusseaduse § 1633 asendatakse viitega Kriminaal-seadustiku § 555;

5) § 564 viited Nuhtlusseaduse § 1195, Rahukohtu nuhtlusseaduse § 174 ja Nuhtlusseaduse § 1688 asendatakse viidetega Kriminaal-seadustiku § 409, 410, 557, 560 ja 575;

6) § 619² (1912. a. järg) kaotab maksvuse;

7) § 621 kaotab maksvuse;

8) § 662 viide Nuhtlusseadusele asendatakse viitega Kriminaalseadustikule;

9) § 686 kaotab maksvuse;

10) § 687 kaotab maksvuse;

11) § 690 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 690. Äriamatute hävimise puhul varguse, tulikahju, uputuse või muu õnnetusjuhu tõttu on raamatute omanik või ta äraolekul tema volinik või ärijuht kohustatud teatama sellest kahe nädala jooksul kaubanduskohtule või selle kohal puudumisel lähemale kohalikule kohtule.

12) § 697 viide Nuhtlusseaduse § 423 asendatakse viitega Kriminaal-seadustiku § 508 ja 616;

- 13) § 713 viide Nuhtlusseadusele asendatakse viitega Kriminaalseadustikule.

§ 18.

Vene kaubandusliku kohtupidamise seadust (VSK XI k. 2. j., 1903. a. väljaanne) muudetakse järgmiselt:

- 1) § 242 punktid 4 ja 5 muudetakse ning pannakse maksma ühes paragrahvi sissejuhatava osaga järgmises redaktsioonis:

§ 242. Kaupmehe äriraamatuid ei võeta tõendusena:

- 4) kui ta seadusjõusse astunud kohtuotsusega on mõistetud süüdi Kriminaalseadustiku § 566 ettenähtud süüteo;

- 5) kui ta kaotanud Kriminaalseadustiku § 18 ja 19 ettenähtud õigused;

- 2) § 387—391 kaotavad maksvuse.

- 3) Sama seadus täiendatakse § 410¹ järgmises redaktsioonis:

§ 410¹. Kohus, tunnustanud võlgniku maksujõuetuks, teatab sellest vastava rahukogu prokurörile.

- 4) § 430 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 430. Maksujõuetu võlgniku kinnisvara jääb keelu alla ja vallasvara, arvatud välja riided ja muud hädatarvilikud esemed, jääb aresti alla. Maksujõuetu ja ta perekonna ülalpidamiseks antakse tarvilik summa maksujõuetu varast, ilmunud võlausaldajate määramisel ja kohtu kinnitamisel. Maksujõuetu, kes võetud vahi alla esialgsel maksujõuetuks tunnustamisel, jääb edasi vahi alla, kuid ilmunud võlausaldajail on õigus otsustada vabastada ta vahi alt tingimusel, et maksujõuetu kohustub asja lõpetamiseni mitte lahkuma kohtu asukohast.

- 5) § 475, 476, 484, 511 ja 527—531 kaotavad maksvuse.

- 6) § 532 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 532. Pärast võlausaldajate üldkogu lõppkorralduste (§ 522) täidesaاتمest esitab konkursivalitsus oma toimetuse kohtule kinnitamiseks. Kohus, kinnitanud konkursivalitsuse toimetuse, kuulutab Riigi Teatajas maksujõuetuse toimingust ja vabastab maksujõuetuks tunnustatud isiku vahi alt, kui ta ei olnud vabastatud juba varem.

§ 19.

Tööstusseaduse (VSK XI k. 2. j., 1913. a. väljaanne) § 258 kaotab maksvuse.

§ 20.

Tööstusliku töö seadust (VSK XI k. 2. j., 1913. a. väljaanne) muudetakse järgmiselt:

- 1) § 62 p. 3 muudetakse ning pannakse maksma ühes paragrahvi sissejuhatava osaga järgmises redaktsioonis:

§ 62. Ettevõtte juhataja võib tühistada teenistuslepingu:

- 3) juhul, kui tööline langenud eeluurimise või kohtu alla raske kuriteo või kuriteo pärast;

- 2) § 93 kaotab maksvuse;

- 3) § 114 (RT 30 — 1929) muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 114. Rahatrahvid, mis määratud töökaitseaduste rikkumise eest administratiivkaristamise seaduse korras, lähevad Haridus- ja sotsiaalministri korralduses olevasse kapitali, mis määratud haigete ja vigastatud tööliste abistamiseks.

Tähendatud kapitali arvatakse ka vara, mis vabaneb haigekassade sulgemisel pärast kõigi nende kohustuste täitmist.

Töölisteks, keda abistatakse käesoleva paragrahvi korras, loetakse Tööstusettevõtete nädalapuhkepäevade seaduse (RT 4 — 1926) § 1 ettenähtud ettevõtete töölised.

Haridus- ja sotsiaalministril on õigus anda määrusi käesolevas paragrahvis tähendatud kapitali kasutamise kohta.

4) § 212, 213 ja 214 (ühes 1921. a. täiendusega — RT 112 — 1921) kaotavad maksvuse;

5) § 486 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis: § 486. Ühisuse juhatuse, revisjonikomisjoni ega järelevalvekomisjoni liikmeiks ei või olla isikud:

1) kes on alla 25 aasta vanad;

2) kelle valimisõigused kitsendatud Riigikogu valimise seaduse järgi.

6) § 529 p. 3 kaotab maksvuse;

7) § 570 kaotab maksvuse.

§ 21.

Teedeseadust (VSK XII k. 1. j., 1916. a. väljaanne) muudetakse järgmiselt:

1) § 81 viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 77 asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 366;

2) § 113 p. 2 viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 81 asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 365;

3) § 114 viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 81 asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 365;

4) § 128 märkuse 2 viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 81 asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 365 ja 516;

5) § 150 viide Nuhtlusseaduse § 1359³—1359⁶ asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 356;

6) § 152 kaotab maksvuse;

7) § 156 viited Rahukohtu nuhtlusseaduse § 77 ja Nuhtlusseaduse § 1516 asendatakse viidetega Kriminaalseadustiku § 366 ja 451;

8) § 736 viide Nuhtlusseaduse § 69 märkusele asendatakse viitega Distsiplinaarseadustikule;

9) § 736 märkus kaotab maksvuse;

10) § 737 viide Nuhtlusseaduse § 384² asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 647.

§ 22.

Ehitusseadust (VSK XII k., 1900. a. väljaanne) muudetakse järgmiselt:

1) § 86 viide Nuhtlusseadusele ja Rahukohtu nuhtlusseadusele asendatakse viitega Kriminaalseadustikule.

§ 23.

Põllumajanduse seadust (VSK XII k. 2. j., 1903. a. väljaanne) muudetakse järgmiselt:

1) § 167 viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 151 asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 595;

2) § 354 viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 56¹—56⁵ asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 245—249;

3) § 355 viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 146¹ asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 586.

§ 24.

Heakorra ja julgeoleku seadust (VSK XIV k., 1916. a. väljaanne) muudetakse järgmiselt:

- 1) § 19 märkuse 1 viide Vangistusseaduse (1890. a. väljaanne) § 352 ja selle märkusele asendatakse viitega Vangistuseseadustiku § 119;
- 2) § 158 märkuse viide Rahukohtu nuhtlusseaduse (1914. a. väljaanne) § 63 asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 159;
- 3) § 169 viide Rahukohtu nuhtlusseaduse (1914. a. väljaanne) § 118 asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 229;
- 4) § 170 viide Rahukohtu nuhtlusseaduse (1914. a. väljaanne) § 117 asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 229;
- 5) § 189 viited Nuhtlusseaduse (1885. a. väljaanne) § 992¹, 992² (1912. a. järg), 992³ ja 992⁴ asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 308;
- 6) § 196 viited Nuhtlusseaduse (1885. a. väljaanne) § 992¹, 992² (1912. a. järg), 992³ ja 992⁴ ja Rahukohtu nuhtlusseaduse (1914. a. väljaanne) § 47¹ ja 47² asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 307 ja 308;
- 7) § 318 viide Rahukohtu nuhtlusseaduse (1914. a. väljaanne) § 49 ja 50 asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 266;
- 8) § 366 kaotab maksvuse.

§ 25.

Vangistusseadus (VSK XIV k., 1890. a. väljaanne) kaotab maksvuse.

§ 26.

Alaealiste kasvatus-parandusasutiste seadus (VSK XIV k., 1909. a. väljaanne) kaotab maksvuse.

§ 27.

Nuhtlusseadus (VSK XV k., 1885. a. väljaanne) kaotab maksvuse.

§ 28.

Rahukohtu nuhtlusseadus (VSK XV k., 1914. a. väljaanne) kaotab maksvuse.

§ 29.

Uue nuhtlusseaduse (VSK XV k., 1903. ja 1909. a. väljaanded) maksmapandud osad kaotavad maksvuse.

§ 30.

Kohtute seadust (VSK XVI k. 1. j., 1914. a. väljaanne) muudetakse järgmiselt:

- 1) § 21a muudetakse ning pannakse maksuma järgmises redaktsioonis: § 21a. Rahukohtunikuks ei või olla isikud:
 - 1) kes on kohtu või eeluurimise all raskete kuritegude või kuritegude pärast või kes seadusjõusse astunud kohtuotsusega mõistetud süüteo eest vangimajja või kellele mõistetud raskem karistus;
 - 2) kes tagandatud teenistuskohalt seadusjõusse astunud kohtuotsusega;
 - 3) kes tunnustatud maksujõuetuks võlgnikuks;
 - 4) kes on hoolekande all pillamise pärast.
- 2) § 151 p. 7 kaotab maksvuse;
- 3) § 201 muudetakse ning pannakse maksuma järgmises redaktsioonis: § 201. Kohtuametkonda teenistusse ei või nimetada isikuid:
 - 1) kes on kohtu või eeluurimise all raskete kuritegude või kuritegude pärast või kes seadusjõusse astunud kohtuotsusega mõistetud süüteo eest vangimajja või kellele mõistetud raskem karistus;

- 2) kes tagandatud teenistuskohalt seadusjõusse astunud kohtuotsusega;
- 3) kes tunnustatud maksujõuetuks võlgnikuks;
- 4) kes on hoolekande all pillamise pärast.

4) § 261 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 261. Riigiteenijaid kohtuametkonnas jälitatakse süütegude eest Kriminaalkohtupidamise seadustikus ettenähtud korras ja distsiplinaarsüütegude eest Distsiplinaarseadustikus ettenähtud korras järgnevais paragrahves toodud eranditega.

5) § 262 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 262. Juhul, kui kohtunikule distsiplinaarkaristusena on määratav ümberpaigutamine teisel asuvale teenistuskohale või paigutamine alamale kohale või teenistuskohalt tagandamine, asendatakse need rahatrahviga mitte üle süüdlase ühe kuu rahapalga.

M ä r k u s. § 295, 295² ja 296 ettenähtud juhtudel võib distsiplinaarkaristamise korras kohtuniku ümber paigutada teisele samasugusele ametikohale või tagandada teenistuskohalt.

6) § 263 kaotab maksvuse;

7) § 264 kaotab maksvuse;

8) § 266 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 266. Prokuröridele ja prokuröri abidele võib ka Kohtuminister määrata distsiplinaarkaristusi, Distsiplinaarseadustiku alusel ja korras, kusjuures neil juhtudel distsiplinaarkaristusena määratav teenistuskohalt tagandamine, paigutamine alamale teenistuskohale, ümberpaigutamine teisel asuvale teenistuskohale ja rahatrahv asendatakse noomitusega.

9) § 268 kaotab maksvuse;

10) § 269 kaotab maksvuse;

11) § 299 punktid 5, 6 ja 7 muudetakse ning pannakse maksma ühes paragrahvi sissejuhatava osaga järgmises redaktsioonis:

§ 299. Kohtupristaviks ei või olla isikud:

5) kes seadusjõusse astunud kohtuotsusega mõistetud süüteo eest vangimajja ühes õiguste kaotusega või kellele mõistetud raskem karistus;

6) kes on kohtu või eeluurimise all raskete kuritegude või seesuguste kuritegude pärast, mille eest karistusena võidakse määrata vangimaja üle ühe aasta;

7) kes seadusjõusse astunud kohtuotsusega on tagandatud teenistuskohalt;

12) § 320 kaotab maksvuse;

13) § 328 kaotab maksvuse;

14) § 329 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 329. Distsiplinaarvõim kohtupristavite suhtes kuulub kohtule, kelle juures kohtupristav asub, ja sama kohtu esimehele; viimasel juhul distsiplinaarkaristusena määratav teenistuskohalt tagandamine, paigutamine alamale teenistuskohale, ümberpaigutamine teisel asuvale teenistuskohale ja rahatrahv asendatakse noomitusega.

15) § 340 viide Kohtute seaduse § 328 kustutatakse;

16) § 341 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 341. Kohtupristavite nõukogule alluvad kohtupristavite distsiplinaarsüüteod, milliste eest Distsiplinaarseadustikus karistusena nähtud ette noomitus või märkus.

17) § 355 punktid 5, 6 ja 7 muudetakse ning pannakse maksma ühes paragrahvi sissejuhatava osaga järgmises redaktsioonis:

§ 355. Vannutatud advokaatideks ei või olla isikud:

- 5) kes seadusjõusse astunud kohtuotsusega mõistetud süüdi raskes kuriteos või kuriteos, mille eest karistusena määratud vangimaja üle ühe aasta;
- 6) kes on kohtu või eeluurimise all raskete kuritegude või kuritegude eest, mille eest seaduse järgi võidakse määrata vangimaja üle ühe aasta;
- 7) kes seadusjõusse astunud kohtuotsusega tagandatud teenistuskohalt;

18) § 406⁵ viide Nuhtlusseaduse § 943 asendatakse viitega Kriminaal-seadustiku § 144;

19) § 406¹⁸ viide Nuhtlusseaduse § 943 asendatakse viitega Kriminaal-seadustiku § 144;

20) § 418 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 418. Kohtuameti kandidaatidele määrab distsiplinaarkaristusi Distsiplinaarseadustiku alusel ja korras Kohtupalati vanem esimees kokkuleppel Kohtupalati prokuröriga. Samadel alustel ja korras võivad määrata kohtuameti kandidaatidele distsiplinaarkaristusi kohtute esimehed ja teised riigiteenijad kohtuametkonnas, kelle korraldusse kandidaadid määratud, kusjuures neil juhtudel distsiplinaarkaristusena määratav teenistuskohalt tagandamine, paigutamine alamale teenistuskohale, ümberpaigutamine teisel asuvale teenistuskohale ja rahatrahv asendatakse noomitusega.

§ 31.

Tsiviilkohtupidamise seadust (VSK XVI k. 1. j., 1914. a. väljaanne) muudetakse järgmiselt:

1) § 18 kaotab maksvuse;

2) § 45 punktid 4, 9 ja 10 muudetakse ning pannakse maksma ühes paragrahvi sissejuhatava osaga järgmises redaktsioonis:

§ 45. Volinikkudeks rahukohtuasutuste toimetuses olevais asjades ei või olla isikud:

4) kes tunnustatud maksujõuetuks võlgnikuks;

9) kes seadusjõusse astunud kohtuotsusega mõistetud süüdi raskes kuriteos või kuriteos, mille eest karistusena määratud vangimaja üle ühe aasta;

10) kes kohtu või eeluurimise all raskete kuritegude või kuritegude eest, mille eest seaduse järgi võidakse määrata vangimaja üle ühe aasta;

3) § 45 punkt 11 kaotab maksvuse;

4) § 77 p. 2 muudetakse ning pannakse maksma ühes paragrahvi sissejuhatava osaga järgmises redaktsioonis:

§ 77. Asja toimetamine rahukohtuniku juures peatub:

2) protsessijate või nende volinikkude surma puhul, samuti ka juhul, kui keegi neist kaotab õiguse nõuda või kosta kohtus, või esineda volinikuna. Neil juhtudel võib rahukohtunik asjaosaliste palvel võtta tarvitusele nõude kindlustamise.

5) § 86 p. 6 kaotab maksvuse;

6) § 91 märkused 1 ja 2 kaotavad maksvuse;

7) § 124¹ märkus kaotab maksvuse;

- 8) § 200^s viide Nuhtlusseaduse § 943 asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 144;
- 9) § 246 punktid 5, 10 ja 11 muudetakse ning pannakse maksma ühes paragrahvi sissejuhatava osaga järgmises redaktsioonis:
- § 246. Volinikkudeks ei või olla isikud:
- 5) kes tunnustatud maksjõuetuks võlgnikuks;
 - 10) kes seadusjõusse astunud kohtuotsusega mõistetud süüdi raskes kuriteos või kuriteos, mille eest karistusena määratud vangimaja üle ühe aasta;
 - 11) kes kohtu või eeluurimise all raskete kuritegude või kuritegude eest, mille eest seaduse järgi võidakse määrata vangimaja üle ühe aasta.
- 10) § 246 p. 12 kaotab maksvuse;
- 11) § 373 p. 6 kaotab maksvuse;
- 12) § 383 märkus 1 kaotab maksvuse;
- 13) § 468 punktid 4 ja 5 muudetakse ning pannakse maksma ühes paragrahvi sissejuhatava osaga järgmises redaktsioonis:
- § 468. Kaupmehe äriamatuid ei võeta tõendusena:
- 4) kui ta seadusjõusse astunud kohtuotsusega on mõistetud süüdi Kriminaalseadustiku § 566 ettenähtud süüteo;
 - 5) kui ta kaotanud Kriminaalseadustiku § 18 ja 19 ettenähtud õigused;
- 14) § 528 märkus kaotab maksvuse;
- 15) § 681 p. 2 muudetakse ning pannakse maksma ühes paragrahvi sissejuhatava osaga järgmises redaktsioonis:
- § 681. Asjatoimetamine peatub:
- 2) protsessijate või nende volinikkude surma puhul, samuti ka juhul, kui keegi neist kaotab õiguse nõuda või kosta kohtus või esineda volinikuna.
- 16) § 853^s viide Nuhtlusseaduse § 579—581 asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 403—405;
- 17) § 883 viited Nuhtlusseaduse § 943 ja 364 asendatakse viidetega Kriminaalseadustiku § 144, 617, 618, 628 ja 629;
- 18) § 1005 viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 29 asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 123;
- 19) § 1017 viide Nuhtlusseaduse § 1681 ja 1682 ja Rahukohtu nuhtlusseaduse § 177 asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 540;
- 20) § 1978 viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 176¹ asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 572;
- 21) § 2058 viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 176¹ asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 572;
- 22) III lisa § 1400 märkuse 1 juurde muudetakse järgmiselt:
- a) § 14 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:
- § 14. Igast maksjõuetuks tunnustamisest rahukogu teatab prokurörile.
- b) § 29 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:
- § 29. Vene Kaubandusliku kohtupidamise seaduse (1903. a. väljaanne) § 410, 430 ja 458 p. 6 toodud eeskirjad võlgniku vahi alla võtmise kohta ei laiene mittekaubandusliku maksjõuetuse asjadele.
- c) § 31—67 kaotavad maksvuse.

23) § 1899 lisa muudetakse järgmiselt:

- a) § 45 p. 1 kaotab maksvuse;
- b) § 49 viide Vene Kaubandusliku kohtupidamise seaduse § 530 kustutatakse.

§ 32.

Notariaalseadust (VSK XVI k. 1. j., 1914. a. väljaanne) muudetakse järgmiselt:

- 1) § 23 viide Nuhtlusseaduse § 423 asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 614 ja 616;
- 2) § 87 p. 5 muudetakse ning pannakse maksma ühes paragrahvi sissejuhatava osaga järgmises redaktsioonis:

§ 87. Tunnistajateks ei või olla aktide koostamisel notariaalse akti jõu kaotuse ähvardusel:

- 5) isikud, kes Kriminaalseadustiku § 19 p. 7 põhjal kaotanud sellekohase õiguse, — selle lisakaristuse vältel.

§ 33.

Balti vallakohtuseadust (VSK XVI k., 1914. a. väljaanne) muudetakse järgmiselt:

- 1) I raamatu § 8 (RT 131/132 — 1920) muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 8. Vallakohtu liikmed ja kandidaadid nende ametikohtadele valib vallavolikogu kinnisel hääletamisel neljaks aastaks.

Vallakohtu liikmeks või kandidaadiks nende ametikohtadele ei või valida isikuid:

- 1) kes alla 25 aasta vanad;
- 2) kes kirjaoskamatud;
- 3) kes seadusjõusse astunud kohtuotsusega mõistetud süüteo eest vangimajja või kellele mõistetud raskem karistus;
- 4) kes kohtu või eeluurimise all raskete kuritegude või kuritegude pärast;
- 5) kes tagandatud teenistuskohalt seadusjõusse astunud kohtuotsusega;
- 6) kes tunnustatud maksujõuetuks võlgnikuks;
- 7) kes välisriigi kodakondsuses.

- 2) I raamatu § 57 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 57. Vallakohtute esimeestele ja vallakohtute liikmeile võidakse määrata Distsiplinaarseadustikus ettenähtud distsiplinaarkaristusi, kusjuures tagandamine teenistuskohalt, paigutamine alamale teenistuskohale ja ümberpaigutamine teisel asuvale teenistuskohale asendatakse rahatrahviga mitte üle kahesaja krooni.

- 3) I raamatu § 59 kaotab maksvuse;

- 4) I raamatu § 62 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 62. Vallakohtu esimees ja liige võidakse tagandada teenistuskohalt ainult kriminaalkohtu otsusega.

- 5) II raamatu § 212 viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 176¹ asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 572.

IV osa.

§ 34.

Seadus tööstusettevõtete omanikkude vastutuse kohta sõjavarustise valmistamise ja teedehitamise kohustuse mittetäitmisel (VSKK 145 — 1915, art. 1114) kaotab maksvuse.

§ 35.

Joodi sisaldavate merivetikute riigi omanduseks tunnustamise seaduse (VSKK 207 — 1915, art. 1634) V ja VI jagu kaotavad maksvuse.

§ 36.

Seadus kaubasaatmise kohta raudteel või muudel teedel teadvalt valenime-tuse all (VSKK 69 — 1917, art. 392) kaotab maksvuse.

§ 37.

Seadus raudteepiletite ja platskaartide edasimüügi kohta (VSKK 92 — 1917, art. 521) kaotab maksvuse.

§ 38.

Vene ajutise valitsuse aleviseaduse (VSKK 187 — 1917, art. 1082) § 68 viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 29 (1917. a. redaktsioonis) asendatakse viitega Kriminaalseadustiku § 123.

§ 39.

Sõjaajal raudteeteenistuse määruste täitmata jätmisele õhutamise karis-tamise seadus (VSKK 201 — 1917, art. 1243) kaotab maksvuse.

§ 40.

Tingimisi enne tähtaega vabastamise seadus (VSKK 209 — 1917, art. 1326) kaotab maksvuse.

§ 41.

Mõningaile rasketele süütegudele õhutamise karistamise seadus (VSKK 222 — 1917, art. 1508) kaotab maksvuse.

§ 42.

Linnade sissetulekute, väljaminekute, eelarvete ja aruannete seaduse (VSKK 274 — 1917, art. 2010) § 52 ja 54 kaotavad maksvuse.

§ 43.

Linnade sissetulekute, väljaminekute, eelarvete ja aruannete seaduse (VSKK 274 — 1917, art. 2010) § 53 muudetakse ning pannakse maksmata järgmises redaktsioonis:

§ 53. Kriminaalseadustiku § 192¹ ettenähtud süüteo eest karistuse määramine kuulub vastavale linnavalitsusele. Linnavalitsuse määrus kuulutatakse süüdlasele, võimaldades temale kahe nädala jooksul, arvates kuulutamise päevast, tasuta määratud rahatrahvi linnavalitsuses. Rahatrahvi eel-nimetatud tähtajal tasumata jätmisel pööratakse asi kohtulikule arutamisele üldises korras. Linnavalitsuses tasutud rahatrahv läheb linna kasuks.

V osa.

§ 44.

Seemnemüügi korralduse seaduse (RT 20 — 1921) § 8 ja 9 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 8. Seemneid, mis kahjulikud taimekasvatusele või sisaldavad umbrohuseemneid üle normide, võib Põllutööministeerium sisseveoks keelata.

§ 9. Seadusjõusse astunud kohtuotsusega konfiskeeritud seemned, kui neid ei hävitata, antakse Põllutööministeeriumi korraldusse.

§ 45.

Põllutööliste tööaja ja palgaolude korraldamise seaduse (RT 102 — 1921) § 42 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 42. Käesoleva seaduse põhjal antavate määruste korraliku täitmise järelevalve ja tekkinud konfliktide lahendamine, samuti ka määruste rikkujate vastutusele võtmine allub Haridus- ja sotsiaalministeeriumile temale alluvate organite ning ametnikkude kaudu ja maavalitsuste hoolekandeosakondadele.

§ 46.

Trükiseaduse (RT 43 — 1923) § 13 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 13. Keelatud on trükiteodete kaudu avaldada vastava ametiasutuse loata riigiasutuste salajashoitavaid protokolle, kirju ning dokumente, samuti ka teateid Riigikogu või ta komisjonide või kohtuasutuste kinnistel istungitel arutatavaist asjust.

§ 47.

Piimasaaduste väljaveo kontrolli seaduse (RT 85/86 — 1924) § 10 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 10. Põllutööminister võib käesoleva seaduse ja selle alusel antud määruste rikkujalt ajutiselt võtta ära piimasaaduste väljaveo loa kuni kohtuotsuse jõusseastumiseni.

§ 48.

Kartuliteveo kontrolli seaduse (RT 12 — 1926) § 12 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 12. Põllutööminister võib käesoleva seaduse ja selle alusel antud määruste rikkujailt ajutiselt võtta ära kartulite sisse- või väljaveo õiguse kuni kohtuotsuse jõusseastumiseni.

§ 49.

Linnavolikogude valimise seaduse (RT 84 — 1926) § 7 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 7. Linnavolikogude valimisel jäävad hääleõigusest ilma kodanikud:

- 1) kes seadusjõusse astunud kohtuotsusega on mõistetud:
 - a) sunnitööle, — kümne aasta jooksul pärast karistuse kandmise lõppu;
 - b) vangimajja üle ühe aasta, — viie aasta jooksul pärast karistuse kandmise lõppu;
- 2) kes seadusjõusse astunud kohtuotsusega mõistetud süüdi Kriminaalseadustiku § 98—105, 239, 240, 397—419, 487—493, § 540 esimeses ja kolmandas lõikes, § 542, 543—545, § 548 esimeses,

kolmandas, neljandas ja kuuendas lõikes, § 549—556, § 557 esimeses, kolmandas ja viiendas lõikes, § 558—564, 573—580 ja 582 või Riigivanema valimise seaduse § 68—75 või Riigikogu valimise, rahvahääletamise ja rahvaalgatamise seaduse § 97—105 ettenähtud süütegudes — ka sel juhul, kui karistus on määratud kergem käesoleva paragrahvi punkt esimeses tähendatud karistustest, — viie aasta jooksul pärast kohtuotsuse seadusjõusse astumist.

§ 50.

Vallavolikogude valimise ja vallavolikogude ning vallavalitsuste korraldamise seaduse (RT 97 — 1926) § 5 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 5. Vallavolikogude valimisel jäävad hääleõigusest ilma kodanikud samadel alustel, mis toodud Linnavolikogude valimise seaduse § 7.

§ 51.

Äride registreerimise seaduse (RT 36 — 1927) § 15 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 15. Kui pärast Kriminaalseadustiku § 300¹ põhjal karistamist ei esitata teadaandeid äride registreerimiseks, peab Kaubandus-tööstuskoda ise tegema nõutavad sissekanded äride registreerimiseks oma korralduses olevate andmete põhjal.

§ 52.

Kaitseseisukorra seaduse (RT 61 — 1930) § 9 p. 2 muudetakse ning pannakse maksma ühes paragrahvi sissejuhatava osaga järgmises redaktsioonis:

§ 9. Kaitseväge Ülemjuhatajal on õigus kaitseseisukorda kuulutatud maa-alal:

- 2) panna maksma eelmises punktis nimetatud määruste rikkumiste eest karistusena vangimaja mitte üle kolme kuu või aresti mitte üle kolme kuu või rahatrahvi mitte üle kolme tuhande krooni, ühes keeluvastaselt hoitud sõjariistade, lõhkeainete ja kangete jookide konfiskeerimisega.

§ 53.

Kõlvatu võistluse vastu võitlemise seaduse (RT 62 — 1931) § 19 ja 36 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 19. Hooaja- ja inventuur-väljamüüke ei või korraldada kalendriaasta kestel kokku üle kahe, igäüht neist kestusega mitte üle 15 päeva. Majandusminister, kuulanud Kaubandus-tööstuskoja arvamuse, võib piirata hooaja- ja inventuur-väljamüükide korraldamist teatud kuudega.

Peale hooaja- ja inventuur-väljamüükide lubatakse korraldada ainult väljamüüke, mille otstarbeks on kiirelt müüa ära teatud kaubatagavara või kaubapartiid äri lõpetamise, teatud kaubaliigiga kauplemisest loobumise või kauba rikete tõttu või rikkimineku ärahoidmiseks või muul sarnasel erakordsel põhjusel.

Kuulutuse või suuremale hulgale isikuile määratud avaldusega teatades väljamüügi korraldamisest, peab kuulutuse või avalduse tegija sealsamas teatama, kas on tegemist hooaja- või inventuur-väljamüügiga või mingil muul põhjusel korraldatud väljamüügiga; viimasel juhul peab teade sisaldama ühtlasi väljamüügi põhjuse nimetuse. Samal viisil peab teatama ka väljamüügi kestus.

Väljamüügikuulutuseks loetakse ka iga seesugune avaldus, millega teatakse, et kaupa müüakse äri lõpetamise või teatud kaubaliigiga kauplemisest loobumise või kaubatagavara likvideerimise tõttu, kauba rikke tõttu või rikkimineku ärahoidmiseks või muul sarnasel erakorralisel põhjusel.

Seesuguseid väljamüüke ei või linnas korraldada teisiti kui loa põhjal. Keelatud on väljamüükide korraldamisel kalduda kõrvale väljamüügiloa andmisel määratud väljamüügi tingimustest.

Loa andjaks on linnavalitsus. Linnades, kus asub Kaubandus-tööstuskoda või selle osakond, esitab väljamüügi toimepanija linnavalitsusele enne loa saamist Kaubandus-tööstuskoja või selle kohaliku osakonna arvamuse. Loa saamiseks esitab väljamüügi korraldaja väljamüügile lastavate kaupade liikide nimekirja ja vajalikud põhistused. Loas märgitakse väljamüügi põhjus ja kestus.

Majandusminister, kokkuleppel Siseministriga võib anda määrusi väljamüükide lubade andmise tingimuste ning korra kui ka väljamüükide toimetamise ning nende järelevalve teostamise kohta.

§ 36. Isikud, kes on õigustatud esitama nõudmisi käesoleva seaduse põhjal, võivad enne kohtuliku nõudmise tõstmist pöörduda Kaubandus-tööstuskoja või selle kohaliku osakonna poole, et see korraldaks lepitustoimetuse vaidluse kohta. Avalduses peab olema märgitud poolte nimed ja vaidluse sisu. Avaldus katkestab nõudeõiguse aegumise.

Kui kostja kahe nädala jooksul, arvates teate kättesaamise päevast, annab nõusoleku lepitustoimetuse avamiseks, annab koda või selle osakond asja lahendamise kohta moodustatud lepituskomisjoni kätte.

Lepitustoimetusele kohaldatakse Tsiviilkohtupidamise seaduse § 1379—1383, § 1384 punktides 1—3, § 1385—1395, § 1397 punktides 1 ja 2, § 1398 ja 1399 ettenähtud eeskirjad.

Kui aga vastaspool keeldub astumast lepitustoimetusse või, saanud kätte lepitusettepaneku, ei vasta sellele, jääb avalduse esitajal õigus paluda, et lepituskomisjon otsustaks asja vastaspoole osavõtuta. Säärasel korral piirdub komisjoni tegevus ainult küsimusega, kas kõlvatu võistlustoiming on leidnud aset ja kas kostja on kohustatud sellest loobuma. Otsus teatakse vastaspoolele. Peale selle jääb palujale õigus avaldada oma valikul otsus ajalehtedes, kusjuures komisjonil on õigus piirata seesuguse kuulutamise kordade arvu.

Kaubandus-tööstuskojal või selle osakonnal on õigus võtta maksu poolt lepitustoimetuse eest Majandusministri poolt määratud alustel.

§ 54.

Kõlvatu võistluse vastu võitlemise seadus (RT 62 — 1931) täiendatakse § 3¹ järgmises redaktsioonis:

§ 3¹. Isikult, kes avalikult pakutava kauba kohta avaldas, et see kaup on pärit konkursimassist või et see on ostetud enampakkumiselt, võidakse, kuigi see teade on õige, nõuda, et ta loobuks selle teate avaldamisest.

§ 55.

Välismaksuvahendite liikumise seaduse (RT 112 — 1931) § 3 viies lõige ja § 11 muudetakse ning pannakse maksma mõlemad tähendatud paragrahvid järgmises redaktsioonis:

§ 3. Välismaksuvahendite arvetel ülekandmine, saatmine ja viimine välismaale, samuti ka välismaalastele välismaksuvahendite muretsemine on lubatud ainult Eesti Panga nõusolekul.

Erandina sellest on lubatud Eesti Vabariigist väljasõitjatele võtta kaasa Eesti Panga loata välismaksuvahendeid 50 krooni väärtuses.

Tolli- ja piirivalvevõimudel on õigus otsida läbi Eestist väljasõitvaid isikuid, kui on põhjendatud kahtlus, et neil on kaasas välismaksuvahendeid üle lubatud normi.

Kui tolli- või piirivalvevõimud leiavad Eestist väljasõitvaid isikuid nende poolt üles andmata ja esitamata jäänud välismaksuvahendeid üle normi, siis koostavad nad selle kohta protokollid ja saadavad selle kas ühes kinnipeetud välismaksuvahenditega või nende välismaksuvahendite Eesti Panka hoiuleandmise tõendusega kohalikule politseiasutusele seadusliku käigu andmiseks. Samuti talitatakse, kui leitakse välismaksuvahendeid postisaadetistest.

Raudteel, laevasõidu-, auto- ja lennuettevõtetal on keelatud Eesti Panga kirjaliku loata võtta vastu välismaale saatmiseks välismaksuvahendeid.

Teedeministril on õigus, kokkuleppel Eesti Pangaga, anda postivalitsusele eeskirju välismaale saadetavate välismaksuvahendite summade piiramise kohta.

§ 11. Eesti Pangal on õigus määrustevastaste tehingute alusel saadud kui ka varjatud välismaksuvahendeid rekvireerida Tallinna börsil noteeritud hinnaga, noteeringu puudumisel aga Eesti Panga poolt määratud hinnaga.

§ 56.

Krediitasutiste seaduse (RT 31 — 1932) § 3 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 3. Peale krediitasutiste on kõigil teistel keelatud:

- 1) võtta vastu ärilise kasu saamise otstarbel hoisummasid intresside peale ükskõik mis kujul;
- 2) anda oma ettevõttele niisugust nimetust, mille järgi võidakse ettevõtet pidada krediitasutiseks.

§ 57.

Põllupidajate ja kalurite võlgade korraldamise seaduse (RT 85 — 1933) § 8 viimane lõige ja § 25 esimene ja teine lõige muudetakse ning pannakse mõlemad tähendatud paragrahvid maksma järgmises redaktsioonis:

§ 8. Komisjon katsub viia kokkuleppele palujat ja ta võlausaldajaid kohustuste tasumise viisi ja aja kohta vastavalt paluja maksuvõimele, pidades silmas, et paluja maksukoorem ei suureneks kokkuleppe tagajärjel.

Kokkulepe loetakse saavutatuks, kui kokkuleppest mitte-osavõtnud võlausaldajad ei moodusta enamust § 11 mõttes ja paluja seejuures teatab komisjonile, et tema suudab kokkuleppe kohaselt korraldada oma kohustused.

Saavutatud kokkuleppe kohta koostab komisjon protokollid, millele kirjutavad alla komisjoni liikmed, paluja ja kokkuleppe-osalised võlausaldajad. Protokollil on notariaalse akti jõud.

Kokkuleppe kohta protokollid koostamisega lõpetatakse asjatoimetuse komisjonis.

Komisjoni protokollid ärakirja abil võib võlgnik tõendada sissenõudja nõusolekut sissenõudmise seismapanekuks (Tsiviilkohtupidamise seaduse § 952).

Kui pärast kokkuleppe sõlmimist selgub, et võlgnik (paluja) on pannud toime Kriminaalseadustiku § 572¹ nimetatud süüteo, siis kokkuleppinud võlausaldaja, kelle huvisid selle süüteo tagajärjel on riivatud, võib nõuda kohtu-

korras kokkuleppe tühistamist. See nõudeõigus, kui nõue pole esitatud kriminaalkohtule süüteoasja arutamisel, aegub 6 kuu jooksul, arvates kohtuotsuse jõusseastumisest, millega võlgnik mõistetud süüdi, või arvates süüteoasja lõpetamisest, kui süüteoasi lõpetatud Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 17 nimetatud põhjustel.

§ 25. Keeluotsus kuulub tühistamisele enne tähtaega:

- 1) võlgniku palvel, samuti ka juhul, kui ta palub enese tunnustada maksujõuetuks;
- 2) kui võlgnik hoiab enese peidus;
- 3) kui võlgnik pärast keelu maksmapanemist on pannud toime süüteo kohustuste tasumisest kõrvalepõiklemise otstarbel;
- 4) kui võlgnik on rikkunud § 17—20 eeskirju;
- 5) kui võlgnik on pannud toime Kriminaalseadustiku § 572¹ nimetatud süüteod;
- 6) kui tulevad sissenõudmisele kohtu- või administratiivvõimude poolt määratud trahvid.

Keelu lõpetamise otsustab asjast huvitatud võlausaldaja palvel kohus, kes arutab võlgniku süüteoasja Kriminaalseadustiku § 572¹ järgi; kui keeld kuulub lõpetamisele muil põhjusil või kui süüteoasi lõpetatakse Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 17 nimetatud põhjusil, siis otsustab selle lõpetamise komisjon, — kui keeld oli pandud maksma § 11 ja 12 korras, või Majandusminister, — kui keeld oli pandud maksma § 15 korras.

Peale selle võib kreditori vastaval palvel komisjon või Majandusminister, kui ta oli keelu maksmapanija, tühistada keelu enne tähtaega, kui selgub, et võlgnik ei püüa saavutada oma kohustuste rahuldamist.

Keelu tühistamise otsuste maksmahakkamisele, avaldamisele ja kinnistusraamatusse keelu maksmapaneku kohta kantud märkuse kustutamisele kohaldatakse samad eeskirjad, mis maksavad keelu maksmapanemise otsuste kohta.

Keelu tühistamine ei vabasta võlgnikku § 24 ettenähtud kohustusest.

Pärast keeluaja lõppu või keelu tühistamist võlgnikul on keelatud § 5 tähendatud komisjoni loata 2 nädala jooksul võtta ette toiminguid, mis nähtud ette käesoleva seaduse § 19 p. 2 lõpuosas, punktides 3 ja 4 ja § 20.

§ 58.

Pagaritööstuse öötöö keelu seaduse (RT 27 — 1934) § 10 muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 10. Teedeministril on õigus ajutiselt või jäädavalt ära võtta pagaritööstuse pidamise õigus pagaritööstuse ettevõtjalt, kelle ettevõtte juhatajat on Kriminaalseadustiku § 350 põhjal Pagaritööstuse öötöö keelu seaduse rikkumise eest karistatud vähemalt kaks korda.

§ 59.

Koerte registreerimise ja maksustamise seaduse (RT 51 — 1934) § 5 muudetakse ning pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 5. Vabalt ringijooksvate registreerimise märgiga varustamata koerte pidajad võetakse kohtulikule vastutusele Kriminaalseadustiku § 243 põhjal. Kui koerapidaja teadmata, hukatakse koer politsei poolt.

VI osa.

§ 60.

Kaubalaevade mõõtmise ja registreerimise korralduse (RT 18 — 1919) § 27 kaotab maksvuse.

§ 61.

Määruse hangeldamise (spekulatsiooni) ja liigkasuvõtmise vastu (RT 14/15 — 1920) § 6, 7, 8, 9, § 19 teine lõige, § 23 ja 24 (neist § 7, 9 ja 23 — RT 143/144 — 1920. a. redaktsioonis ja § 19 teine lõige — RT 197/198 — 1925. a. redaktsioonis) kaotavad maksvuse.

§ 62.

Seadus tingimisi süüdlaseksmõistmise kohta (RT 119/120 — 1920) kaotab maksvuse.

§ 63.

Seemnemüügi korralduse seaduse (RT 20 — 1921) § 11 kaotab maksvuse.

§ 64.

Karistusmääruste trükiseaduse, avalikkude ettekannete seaduse ja raamatukaupluste ning avalikkude lugemistubade avamise seaduse rikkumise asjus (RT 43 — 1923) § 1—20 kaotavad maksvuse.

§ 65.

Kalapüügi seaduse (RT 43 — 1923) § 27 kaotab maksvuse.

§ 66.

Prooviseaduse (RT 74 — 1924) § 24 ja 25 kaotavad maksvuse.

§ 67.

Laevakinnistuseseaduse (RT 77/78 — 1924) § 27 ja 28 kaotavad maksvuse.

§ 68.

Piimasaaduste väljaveo kontrolli seaduse (RT 85/86 — 1924) § 7—9 kaotavad maksvuse.

§ 69.

Muinasvarade kaitse seaduse (RT 111/112 — 1925) § 20 teine lõige kaotab maksvuse.

§ 70.

Hoolekande seaduse (RT 120/121 — 1925) § 167—175 kaotavad maksvuse.

§ 71.

Kaalu ja mõõdu seaduse (RT 187/188 — 1925) § 19 kaotab maksvuse.

§ 72.

Merilaevanduses töötavate laste ja alaealiste sundusliku arstliku järelevaatuse seaduse (RT 199/200 — 1925) § 6 kaotab maksvuse.

§ 73.

Tööstusettevõtete nädala puhkepäevade seaduse (RT 4 — 1926) § 8—10 kaotavad maksvuse.

§ 74.

Kartuliveo kontrolli seaduse (RT 12 — 1926) § 9—11 kaotavad maksvuse.

§ 75.

Küütide seaduse (RT 32 — 1926) § 7 kaotab maksvuse.

§ 76.

Linnavolikogude valimise seaduse (RT 84 — 1926) § 54 kaotab maksvuse.

§ 77.

Nisu- ja maisijahu ning nisu- ja maisimanna müügi seaduse (RT 97 — 1926) § 4 ja 5 kaotavad maksvuse.

§ 78.

Vallavolikogude valimise ja vallavolikogude ning vallavalitsuste korraldamise seaduse (RT 97 — 1926) § 62 kaotab maksvuse.

§ 79.

Karistuse määrused kaitseväeteenistuse seaduse rikkumise asjus (RT 100 — 1926) ja Kaitseväeteenistuse seaduse rikkumise asjus karistuse määruste muutmise seadus (RT 51 — 1928) kaotavad maksvuse.

§ 80.

Suguhaiguste vastu võitlemise seaduse (RT 1 — 1927) § 16 kaotab maksvuse.

§ 81.

Firmade seaduse (RT 36 — 1927) § 12 kaotab maksvuse.

§ 82.

Äride registreerimise seaduse (RT 36 — 1927) § 16 kaotab maksvuse.

§ 83.

Kriminaalseadustikkudes ettenähtud õiguste kaotamise muutmise seaduse (RT 54 — 1927) V jaotus kaotab maksvuse.

§ 84.

Kuresaare linna piirides asuvas „Väikeses lahes“ lindudekodu asutamise seaduse (RT 54 — 1927) § 6 kaotab maksvuse.

§ 85.

Veo- ja liikumisvahendite üldlugemise, registreerimise ja kaitsevæele võtmise seaduse rikkumise kohta käivate karistusmääruste seaduse (RT 103 — 1927) § 1—5 kaotavad maksvuse.

§ 86.

Meremeestekodu seaduse (RT 13 — 1928) § 89—91 kaotavad maksvuse.

§ 87.

Seaduse tinavalge tarvitamise kohta maalritöödes (RT 46 — 1928) § 7 kaotab maksvuse.

§ 88.

Pagaritööstuse öötöö keelu seaduse (RT 30 — 1929 ja 27 — 1934) § 5—7 kaotavad maksvuse.

§ 89.

Kiirsõidu- ja ujuvabinõude liikumise seaduse (RT 54 — 1930) § 6 kaotab maksvuse.

§ 90.

Teravilja kaitseseaduse (RT 56 — 1930) § 6 kaotab maksvuse.

§ 91.

Maatulundusekapitali seaduse (RT 58 — 1930) § 17 kolmas lõige kaotab maksvuse.

§ 92.

Kanamunade sisse- ja väljaveo kontrolli seaduse (RT 16 — 1931) § 12 ja 14 kaotavad maksvuse.

§ 93.

Kalakauba väljaveo kontrolli seaduse (RT 42 — 1931) § 7 ja 9 kaotavad maksvuse.

§ 94.

Lina ja linaseemne hoiu ja veo kontrolli seaduse (RT 44 — 1931) § 11 ja 13 kaotavad maksvuse.

§ 95.

Põllutöökoja seaduse (RT 60 — 1931) § 24 kaotab maksvuse.

§ 96.

Kõlvatu võistluse vastu võitlemise seaduse (RT 62 — 1931) § 21—35 kaotavad maksvuse.

§ 97.

Kaupade sisseveo korralduse seaduse (RT 90 — 1931) § 4 kaotab maksvuse.

§ 98.

Välismaksuvahendite ja väärtmetallide liikumise korraldamise seaduse (RT 95 — 1931) § 7 kaotab maksvuse.

§ 99.

Elustapaloomade ja loomaliha alaliste turgude korraldamise seaduse (RT 2 — 1932) § 10 kaotab maksvuse.

§ 100.

Sisemaksuvahendite liikumise korraldamise seaduse (RT 6 — 1932) § 5 kaotab maksvuse.

§ 101.

Puu- ja aedvilja ning marjade väljaveo kontrolli seaduse (RT 61 — 1932) § 8 ja 10 kaotavad maksvuse.

§ 102.

Lihaloomade, liha ja lihasaaduste väljaveo kontrolli seaduse (RT 63 — 1932) § 6 ja 8 kaotavad maksvuse.

§ 103.

Põllupidajate ja kalurite võlgade korraldamise seaduse (RT 85 — 1933) § 26—31 kaotavad maksvuse.

§ 104.

Rekvitsiooni ja sundkorras kasutamise seaduse (RT 106 — 1933) § 79 ja 80 kaotavad maksvuse.

§ 105.

Kapitalide väljaveo tõkestamise, nende Eestisse toomise ja Eesti rahvamajandusele kindlustamise seaduse (RT 1 — 1934) § 2 ja 3 kaotavad maksvuse.

§ 106.

Riigi eelarve tasakaalustamise, eramajanduse korraldamise ning tööpuiduse vastu võitlemise seaduse (RT 27 — 1934) § 8 ja 9 kaotavad maksvuse.

VII osa.

§ 107.

Nuhtlusseaduse ja Kriminaalseadustiku peakaristustest tuleb arvata võrdseks ühenimelised karistused. Nuhtlusseaduses esinevad peakaristused — vangirood, kindlus ja türm — tuleb arvata võrdseks Kriminaalseadustikus esineva peakaristusega — vangimajaga. Kinnipidamiskaristuste võrdsus on olemas ühesuuruste tähtaegade puhul, rahatrahvide võrdsus — ühesuuruste summade puhul. Nuhtlusseaduses esinev peakaristus — sunnitöö viieteistkümnest aastast kuni kahekümne aastani — arvatakse võrdseks Kriminaalseadustikus esineva peakaristusega — viieteistkümnenaastase sunnitööga.

§ 108.

Rahukohtu nuhtlusseaduse ja Kriminaalseadustiku peakaristustest tuleb arvata võrdseks ühenimelised karistused. Rahukohtu nuhtlusseaduses esinev peakaristus — türm — tuleb arvata võrdseks Kriminaalseadustikus esineva peakaristusega — vangimajaga. Kinnipidamiskaristuste võrdsus on olemas ühesuuruste tähtaegade puhul, rahatrahvide võrdsus — ühesuuruste summade puhul.

§ 109.

Uue nuhtlusseaduse ja Kriminaalseadustiku peakaristustest tuleb arvata võrdseks ühenimelised karistused. Uues nuhtlusseaduses esinevad peakaristused — parandusmaja, kindlus ja türm — tuleb arvata võrdseks Kriminaalseadustikus esineva peakaristusega — vangimajaga. Kinnipidamiskaristuste võrdsus on olemas ühesuuruste tähtaegade puhul, rahatrahvide võrdsus — ühesuuruste summade puhul.

§ 110.

Nuhtlusseaduse, Rahukohtu nuhtlusseaduse ja Uue nuhtlusseaduse peakaristuste võrdlemisel Kriminaalseadustiku peakaristustega ei tule arvestada neis seadustikkudes toodud lisakaristusi.

§ 111.

Karistuste koostamisel või liitmisel juhul, kui koostamisele või liitmisele kuuluvaist karistustest osa või ka kõik on määratud Nuhtlusseaduse, Rahu-

kohtu nuhtlusseaduse või Uue nuhtlusseaduse põhjal, tuleb üldkaristus määrata Kriminaalseadustiku karistustest ja Kriminaalseadustiku karistuste koostamise või liitmise eeskirjade järgi.

§ 112.

Varem tehtud ja seadusjõusse astunud kohtuotsused kaotavad käesoleva seaduse maksmahakkamisel jõu osades, mis puuuvad lisakaristustesse, mis nähtud ette Nuhtlusseaduse § 58¹ ja 58² ja Uue nuhtlusseaduse § 34.

Tallinnas, 19. septembril 1934.

SELETUSKIRI.

Sissejuhatus.

Kriminaalseadustiku maksmapanemise seaduse üldstruktuuri selgitamiseks tuleb esmalt võtta seisukoht küsimuses, milline ulatus ja sisu kuulub üldiselt igale maksmapanemise seadusele, või teiste sõnadega, mida peab sisaldama maksmapanemise seadus normaalkujul. Ei ole kahtlust, et maksmapanemise sihiks on teise, tema suhtes algseaduse, elluviimine. Kuid selleks, et algseaduse elluviimine ei kutsuks välja erilisi arusaamatusi ega tekitaks vastolusid, millede lahendamisel hiljemalt peamiselt kohtuasutised igal üksikul juhul seisukohta võtma peaksid, kusjuures hädaoht varitseb, et küsimuste kasuaalsel lahendamisel võivad varju jääda üldjooned, on vajalik, et maksmapanemise seadus sisaldaks:

- 1) norme, mis ära määravad algseaduse jõusseastumise tähtaja;
- 2) norme, mis kõrvaldavad peale algseaduse vastuvõtmist selles ilmsikstulnud puudusi;
- 3) norme, mis kooskõlastavad maksvat seaduseandlikku süsteemi uue maksmapanemise seadusega, ja
- 4) norme, mis lahendavad küsimusi, mis tekkinud üleminekust eelkäivast kustuvast seadusest uuele, maksmapanemisele seadusele.

Kõigi eeltoodud küsimuste lahendust on katsutud teostada käesoleva seaduse kavas. P. 1 vastab käesoleva seaduse I jaotis, p. 2 — II jaotis, p. 3 — III—VI jaotis ja p. 4 — VII jaotis. Käesoleva seaduse I jaotise kohta oleks tähendada, et sellesse on mahutatud mitte ainult Kriminaalseadustiku, vaid ka Vangistusseadustiku maksmapanemise tähtaeg. Vangistusseadustik on Kriminaalseadustiku maksmapanemise seadusse võetud mitte ainult sellepärast, et see ühel ajal Kriminaalseadustikuga peab jõusse astuma, vaid arvestades ka asjaolu, et selle suhtes erilist maksmapanemise seadust ei ole vaja. Vangistusseadustik ei vaja niivõrt maksmapanemise seadust, kui põhjapanevalt väljatöötatud vangistusasutiste kodukorda, milline ühel ajal Vangistusseadustikuga jõusse astuma peab. Siinkohal tuleks tähendada veel mõningatele seadustele, millised ühel ajal Kriminaalseadustikuga maksmahakkama peavad. Need oleksid: 1) uus Kriminaalkohtupidamise seadustik ja selle maksmapanemise seadus, 2) uus Kaitseväge kriminaalseadustik oma maksmapanemise seadusega, 3) Distiplinaarseadustik, 4) uus Karistusseadus maksude alalt (viimase seaduse kohta vt. allpool). Ainult kõikide nende seaduste maksmahakkamine ühel ajal lubab loota, et võimalikuks osutuks kriminaalõiguse reformi põhjapanevalt ja edukalt läbi viia.

Käesoleva seaduse II jaotise kohta oleks üldiselt järgmist tähendada. Kriminaalseadustiku täiendamisel ja muutmisel on lähtekohaks võetud järgmine põhimõte: on vajalik, et Kriminaalseadustik ka tõesti sisuliselt vastaks oma nimetusele, ja seepärast ka sisaldaks kõiki riigis maksvaid kriminaalseadusi. Juba Kriminaalseadustiku kokkuseadmisel on omaks võetud seisukoht, et Kriminaalseadustikku oleksid kodifitseeritud võimalikult kõik nn. kriminaalkõrvalseadused. Seda seisukohta on katsutud selle seadustiku välja-töötamisel teostada, kuid vahepeal on meil jällegi ilmunud suurem arv eriseadusi, millised muuseas sisaldavad ka kriminaalõiguslikke norme. Kõik need nn. kriminaalkõrvalseadused on käesoleva maksmapanemise seadusega kodifitseeritud Kriminaalseadustikku. Et säärase töö juures tuli neid erinevaid sagedasti ümber töötada selleks, et neid sobivaks teha Kriminaalseadustiku süsteemile, on vist silmanähtav. Kui kõrvale jätta praktiline otsustarbekohasus kõiki kriminaalnorme ühendada Kriminaalseadustikku, on ju nn. kriminaalkõrvalseadustel veel harilikult see puudus, et nende paigutamine eriseadustesse toob enesega kaasa sagedasti redaktsiooni, milline ei ole kooskõlas Kriminaalseadustiku vastavate normide redaktsiooniga. Viimane asjaolu võib aga nende normide tõlgitsemisel koos Kriminaalseadustiku normidega välja kutsuda soovimata arusaamatusi ja vastolusid.

Kriminaalseadustikust on välja jäetud ainult üks liik süüteguseid, ja nimelt süüteod riiklike maksude alal. Viimasele seisukohale on asutud kahel põhjusel: 1) maksukaristusnormid on harilikult säärase struktuuriga, et nad hästi ei taha sobida üldise Kriminaalseadustiku süsteemiga (näit. nn. kordkaristused jne.), ja 2) Majandusministeerium on otsustanud välja töötada erilise maksukaristuseseaduse, milline haaraks kõik süüteod sellel alal (selle seaduse väljatöötamisele on juba asutud). Lõplikult oleks muidugi ka võimalik olnud neid norme Kriminaalseadustikku sisse töötada, kuid sellega oleks kaasas käinud nende normide põhjalik sisuline ümberredigeerimine, millega nähtavasti aga asjaomane ametkond leppida ei taha. Siiski tuleb tähendada, et seegi suureks edusammuks positiivses kriminaalõiguse süsteemis oleks, kui hulga laialipaisatud erinevate asemel käsitlemisele tuleks ainult kaks süsteemilist seadustikku.

Mis puutub nüüd muudatustesse maksvas seaduseandlikus materjalis (käesoleva seaduse III—VI jaotis), siis tuleb kohe tähendada, et meie seaduste süsteem koosneb kahest massist: 1) Vene seaduste mass ja 2) kaasaegsed (eestiaegsed) seadused. Kuna viimaste suhtes nende maksvuse küsimus erilisi raskusi ei tekita (peale mõnede erandite), tekib Vene seaduse puhul pea igal sammul küsimusi nende maksvuse kohta. Arvesse võttes, et meil on lõplikult ja autoriteetselt, üksikasjaliselt selgitamata, millised normid Vene seaduseandlusest meil maksvad on ja millised maksvuse kaotanud, tuleb sagedasti nende seaduse kallal töötajal ise neis küsimustes seisukohta võtta. Kuni meil nii-öelda normaaltekste maksvate Vene seaduste kohta loodud ei ole, võivad ja saavad ikka vaidlused üles kerkima Vene seaduste maksvuse kohta. Seda tõsiasi tuleb arvestada, vaadeldes maksmapanemise seaduse vastavat osa.

Käesoleva seaduse ulatuses on läbitöötamisele võetud Vene seadustest: Vene seaduste kogu ja Vene seaduste ja korralduste kogu, viimasest aastakäigud 1915—1917. VSKK vanemad aastakäigud on jäetud puudutamata, kuna neis toodud seadused on kodifitseeritud VSK 1914. a. ja varemaste aastate järgedesse. Läbi vaatamata on jäetud sõjaväeseadlused ja mereväesead-

lused, kuna neis toodud kriminaalnormid puudutavad peamiselt Sõjaväe nuhtlusseadust ja Mereväe nuhtlusseadust. Kaitseväe kriminaalseadustiku maksmapanemisel tuleb arusaadavalt läbi töötada eelnimetatud seaduste kogud. VSK on läbivaatamisele tulnud muidugi selle osade uuemad väljaanded. Läbi vaatamata on jäetud:

- 1) meil vormiliselt maksvuse kaotanud VSK osad, ja nimelt:
 - Vene Riigi eelarve läbivaatamise seadus (vt. RT 185/186 — 1925);
 - Vene Riigiteenistuse seadus (vt. RT 149 — 1924);
 - Vene Sõjaväeteenistuse seadus (vt. RT 43 — 1926);
 - Vene Tolliseadus (vt. RT 45/46 — 1923);
 - Vene Rahaseadus (vt. RT 109 — 1927);
 - Vene Mäeseadus (vt. RT 30 — 1927);
 - Vene Võõrasuskude seadus (vt. RT 183/184 — 1925);
 - Krediidiseadus (vt. RT 31 — 1932);
 - Veksliseadus (vt. RT 17 — 1932);
 - Üldine raudteeseadus (vt. RT 22 — 1931);
 - Posti-telegraafi seadus (vt. RT 24 — 1930);
 - Vene Avaliku hoolekande seadus (vt. RT 120/121 — 1925);
 - Passiseadus (vt. RT 48 — 1930);
 - Vene Tsensuuri- ja trükiseadus (vt. RT 43 — 1923);
 - Sunnitööle ja asumisele saatmise seadus (vt. RT 28 — 1926), ja
 - Riigi vastuvaidlemata sissenõuete seadus (vt. RT 2 — 1932);
- 2) meil sisuliselt, täies ulatuses maksvuse kaotanud VSK osad, samuti ka VSK osad, millised meil kunagi ei ole jõusse astunud, ja nimelt:
 - I k. 1. j. Vene Põhiseadus,
 - I k. 2. j. Vene Riiginõukogu seadus,
 - „ Vene Riigivolikogu seadus ühes valimisseadusega,
 - „ Vene Ministrite nõukogu seadus,
 - „ Vene Rahanduse komitee seadus,
 - „ Vene Keisrile esitatavate palvete vastuvõtmise kantslelei seadus,
 - „ Vene Tsiviilteenistuse- ja autasukomitee seadus,
 - „ Vene Ordu- ja teiste aumärkide seadus,
 - II k. Lääne kubermangude semstvo seadus,
 - „ Poola riigi kubermangu seadus,
 - „ Kaukasuse valitsemise seadus,
 - „ Tagakaspia valitsemise seadus,
 - „ Turkestani valitsemise seadus,
 - „ Stepimaade valitsemise seadus,
 - „ Siberi valitsemise seadus,
 - „ Seadus muulaste kohta,
 - „ Kasakate valitsemise seadus,
 - III k. Vene Pensioni ja abirahade seadus,
 - „ Vene Riigiteenistuse erisoodustuste seadus,
 - „ Vene Tsiviilvõimkondade emeritaalkassade seadus,
 - X k. 3. j. Vene Maakorralduse seadus,
 - XII k. 2. j. Vene Põllumajandusliku töö seadus,
 - XVI k. 1. j. Vene Semskiüleimate kohtupidamise seadus ja
 - XVI k. 2. j. Kohtupidamise seadus tsiviilasjus.

Balti seaduste kogust on tegelikult kaotanud maksvuse I ja II köide. Samuti tuleb kustunuks lugeda Eesti- ja Liivimaa talurahvaseadused. Edasi tuleb tähendada, et teatavat kahtlust maksvuse suhtes kutsuvad esile järgmised VSK osad:

- VIII k. 1. j. Riigi obrokivarade seadus,
- „ Lääne ja Balti kubermangudes asuvate riigi maakohtade valitsemise seadus,
- X k. 2. j. Vene maamõõdu seadus ja
- XII k. 1. j. Vastastikku kinnituse seadus.

Kuid arvesse võttes, et nende seaduste kohta enamvähem kindlasti ei või tõendada, et nad maksvuse kaotanud, on need maksmapanemise seaduse puhul läbi töötatud. Reast VSK köidetest on ainult üksikud osad maksvad (näit. Vene Seisuste seadustest — Vene Talurahva seadus jne.). Vene seaduste kogu V köites toodud maksuseadused — Otsemaksude seadus, Lõivu seadus ja Aktsiisimaksu seadus — on jäetud läbi vaatamata, kuna Majandus--ministeeriumis on valmimas eriline maksukaristuste seadus, milline ise vastavaid muudatusi eelnimetatud seadustes tooma peab.

Käesoleva seaduse III jaotises, milline käsitab VSK, on kõik muudatused läbi viidud nii-öelda kõitekaupa. Säärane meetod on valitud arvestades asjaolu, et muudatusi õige palju oli ja nende esitamine kolmes liigis; muutmised, täiendamised ja kaotamised oleks mitte ainult selle jaotise veidi kohmakaks teinud, vaid ka selle jaotise käsitlemist raskendanud. Praegusel kujul paistab aga võrdlemisi lihtne olevat näit. muudatuste äramärkimine VSK üksikutes köidetes. Peale selle tuleb III jaotise kohta ära märkida veel järgmist. VSK esinevad kohati sõnad „prestuplenije i prostupok“ ja „ugolovnoje i ispraviteljnoje nakazanie“. Neid sõnu sisaldavaid norme ei ole muudetud, kuna need sõnad haaravad NS kohaselt: esimesed — kõik süüteo liigid, ja teised — kõik karistuse liigid. Järelikult ei võiks ka nende normide käsitlemine Kriminaalseadustiku maksmapanemisel raskusi tekitada: nende suhtes ei ole muudatused oluliselt vajalikud. Edasi, VSK on rida norme, millistes viited NS ja RNS. Kooskõlas seaduse kokkuseadmise juhtnööridega (RT 101 — 1928) oleks vahest pidanud kõik seesugused normid tõlkima, neis viite asendamiseks. Kuid kõigi nende normide tõlkimisest ja uuesti redigeerimisest on loobutud, kuna see mitte ainult ei oleks koormanud üleliigselt maksmapanemise seadust, vaid ka sisuliselt ei oleks säärast redigeerimisest kasu olnud: ei muuda ju viite asendamine normi sisu. Sellegipoolest on käesoleva seaduse vastavates paragrahvides toodud ainult selle seaduse nimetus, milles vajalik viidet asendada, ja asendatav viide.

Käesoleva seaduse IV jaotise kohta tuleb tähendada, et VSKK 1915.—1917. a. leidis kaks liiki norme, mida arvestada tuli Kriminaalseadustiku maksmapanemise puhul. Ühes liigis neist kriminaalseadustest on tähendatud, et norm on maksev ainult sõja vältel. Säärased normid tuli arvata kustunuks, ja nende kohta käesolevas seaduses muudatusi ei ole tehtud. Teine liik — sagedasti ka sõjaaegse iseloomuga, kuid ilma, et nende ajaline jõud seaduses oleks tähendatud, on käesoleva seaduse aluseks võetud. Mis puutub meieaegsetesse seadustesse (V ja VI jaotis), siis tuleb tähendada, et eestiaegsetest seadustest on, pea ilma erandita, käsitlesele võetud kõik asjakohased seadused. Ainult mõni seadus, mille kohta vastuvaidlemata tõendada võib, et see on maksvuse sisuliselt kaotanud või aga lühiajalise jõuga, on kõrvale jäetud.

Lõpuks VII jaotis sisaldab üleminekuaja norme, kusjuures on arvestatud nõuet, et võimalust mööda üleminek endistest kriminaalseadustest Kriminaalseadustikule oleks lihtsam ja otstarbekam.

§ 1.

Kriminaalseadustiku maksmapanemise seaduse esimene paragrahv sisaldab maksmapanemise tähtaja. Harilikult teistes seadustes paigutatakse säärane norm seaduse teksti lõppu, kuna see ei puuduta seaduse ainet. Käesoleval juhul on aga kahel põhjusel sellest korrast loobutud: 1) maksmapanemise seaduse oluliseks momendiks on tähtaeg, ja 2) tehniliselt on üldise maksmapanemise tähtaja ettepaigutamisel kergem järgmisi norme redigeerida (vt. § 2). Käesoleva seaduse ja selle seaduse § 2 nimetatud seadustikkude maksmahakkamise tähtpäev on sõltuvaks tehtud Kriminaalkohtupidamise seadustiku maksmahakkamise tähtajast, kuna KKS maksmapanemise seaduse eelnõu on kavatsatud maksta panna viimasena kõigist nendest seadustest, mis on tarvis veel vastu võtta Kriminaalseadustiku maksmapanemiseks.

§ 2.

Käesolev norm määrab ära kaudselt, viitega maksmapanemise seaduse maksmahakkamise tähtajale, kahe kriminaalõiguse reformi olulisema seadustiku maksmahakkamise tähtpäeva. Eeskätt on käesolevat normi vaja Kriminaalseadustiku (RT 56 — 1929) maksmapanemiseks, kuid paralleelselt on võetud siia normi ka Vangistusseadustik (RT 20 — 1931).

Viimast on arvatud õigeks võtta käesolevasse maksmapanemise seadustikku sellepärast, et see seadustik ise erilist maksmapanemise seadust ei vaja. Vangistusseadustiku üleminekuaja normid leiaksid otstarbekohasemat lahendamist mitte eri-maksmapanemise seaduses, vaid Vangistusseadustikust tingitud Vangistusasutiste kodukorras, milline niikuinii Vangistusseadustiku maksmahakkamise tähtajaks valminud peaks olema, ka sel juhul, kui sinna üleminekuaja norme üles võetud ei oleks.

Mis puutub Kriminaalseadustikku, siis hakkab see maksta RT 56 — 1929. a. antud redaktsioonis ühes muudatustega, mis toodud käesoleva seaduse II osas (§§ 3—5).

Kriminaalseadustiku rakendamisel tuleb erilist tähelepanu juhtida nii Kriminaalseadustiku § 11 kui ka käesoleva seaduse VII osale (§§ 107—112).

§ 3.

Käesolev paragrahv sisaldab olulisema osa seadusest: uue redaktsiooni tervele reale Kriminaalseadustiku normidele. Tingitud on need muudatused osalt peale Kriminaalseadustiku vastuvõtmist avastatud trüki- ja redaktsioonivigadest, osalt meie novellseadustest kriminaalõiguse alal. Üksikasjaliselt muudatustest alljärgnevalt.

§ 19 on tehtud järgmised muudatused. Esiteks on välja jäetud p. 1 ja teiseks endisest p. 6 (eeln. p. 5) kustutatud advokaadiks olemise õiguse kaotus. § 19 on muudetud Riigikogu poolt. Punkt 1 on välja jäetud motiiviga, et küsimus isikutest, kellele ei kuulu hääleõigus, tuleb Põhiseaduse § 28 juhatusel lahendada vastavates valimisseadustes. Advokaadiks olemise õiguse kaotuse mainimine on aga välja jäetud põhjusel, et see on ja tuleb ka edaspidi ette näha Kohtute seaduses (vt. käesoleva eelnõu § 30 p. 17).

§ 27 — 1829. a. redaktsioonis ei võimalda rahatrahvikaristusest tingimisi vabastada, küll aga rahatrahvi asendamiseks määratud arestikaristusest. Sellest seisukohast välja minnes ei saadud Kriminaalkohtupidamise seaduse eelnõus ette näha VKKS ettenähtud korda, mille järgi kohus määrates rahatrahvi, määras samas otsuses maksuvõimetuse juhuks ette ära ka asekaristuse, sest kui lubada kohtule otsuse tegemisel määratud rahatrahvi asendamiseks juba ette näha ka aresti ja selle kandmisest isegi tingimisi vabastada, siis vabaneks süüalune ühes sellega ka rahatrahvist, kuna Kriminaalseadustiku § 59 juhatusel ei saa rahatrahvi sisse nõuda süüaluse tahtmise vastu, vaid ta võib oma soovi kohaselt kas maksta rahatrahvi või kanda asekaristusena aresti. Et säilitada § 27 mõtet, mis sellele oli antud 1929. a. redaktsioonis, tuli KKS eelnõus ette näha kord, mille järgi kohus pidi rahatrahvi asendama arestina igal juhul lisaotsusega ja alles pärast seda, kui süüalune keeldus politsei nõudmise peale rahatrahvi tasumisest. Kuna säärane kord arusaadavalt tooks enesega kaasa hulga liigset tööd kohtule ja politseile ja venitaks ka kohtuotsuse täitmist, siis ei peetud Riigikogu komisjonides KKS eelnõu läbivaatamisel seda otstarbekohaseks ja avaldati soovi, et KRS § 27 maksmapanemise seadusega muudetakse ja ette nähtaks võimalus ka rahatrahvikaristusest tingimisi vabastada. Vastavalt sellele sooviavaldusele ongi § 27 käesolevas eelnõus muudetud. Muuseas oli ka 1920. a. tingimisi süüdlaseks mõistmise seaduse järgi võimalik rahatrahvi määramise korral tingimisi süüdlaseks mõista. Seda võimalust näevad ette ka mõned välisriikide seadused. Ka põhimõtteliselt peaks see seisukoht õige olema, kuna rahatrahv tuleb lugeda kergemaks karistuseks, kui arest ja vangimaja. Kergemat karistusest tingimisi vabastamine peaks aga rohkem õigustatud olema kui raskemast karistusest vabastamine.

§ 58. on ümber redigeeritud ilma sisu muutmata. Selles normis on ka enne läbi viidud põhimõte, mille järgi kõigile üle 70-aastastele süüdlastele asendatakse surmahuhtlus ja sunnitöö vangimajaga mitte alla kolme aasta. Kuid § 58 mitteõnnestunud redaktsioon nõuaks praegusel kujul nii-öelda kahekordset asendamist, milline võib välja kutsuda arusaamatusi. Uus redaktsioon on lihtsam ja vastuvaidlematum.

§ 73. muutmine on tingitud Põhiseaduse § 60 p. 9, mille järgi armuandmise õigus ei kuulu enam Vabariigi Valitsusele, vaid Riigivanemale.

§§ 77—79 on täiendavalt mainitud ka Riigivanemat. Sellega on nende karistusnormide mõjupiirkonda laiendatud ka Riigivanema kaitseks. Täiendatud täienduse tingib maksev Põhiseadus.

3. peatükis, §§ 98—105, olid 1929. a. redaktsioonis ette nähtud süüteod rahvaalgatamise, rahvahääletamise, Riigikogu ja omavalitsuse valimise vastu; eelnõu redaktsioonis on aga ette nähtud süüteod omavalitsuse, vähemusrahvuse kulturomavalitsuse ja kutseesinduskoja valimiste vastu. Täiendab, nende karistusnormide mõjupiirkonda on esiteks kitsendatud sellega, et on välja jäetud rahvaalgatamine, rahvahääletamine ja Riigikogu valimine, selle vastu on nendes aga täiendavalt mainitud vähemusrahvuse kulturomavalitsuse ja kutseesinduskoja valimisi. Rahvaalgatamise, rahvahääletamise, Riigivanema ja Riigikogu valimised on nendest paragrahvidest välja jätnud Riigikogu, motiiviga, et süüteod rahvaalgatamise, rahvahääletamise, Riigikogu ja Riigivanema vastu tuleb ette näha vastavates eriseadustes viimaste lahutamatu osadena, mis säärasel juhul, kui need on kodifitseeritud rahvaalgatamise, rahvahääletamise, Riigivanema ja Riigikogu valimisseadustes, ei allu Riigivanema dekreedioigusele.

§§ 98 — 105 laiendamine vähemusrahvuste kulturomavalitsuste ja kutseesinduskodade valimiste kaitseks on tingitud vahepeal tekkinud avalikõiguslikkude asutiste valimisseadustest. Need oleksid: vähemusrahvuse kulturomavalitsused ja kaks avalik-õiguslikku kutsekoda — Kaubandus-tööstuskoda ja Põllutöökoda. Mõnede nende asutiste valimisseadused on juba Riigikogu valimisseadusele valimisvastaste süütegude suhtes vastava viite teinud (näit. Põllutöökoda seaduse § 24, RT 60 — 1931), mõnes valimisseaduses ei ole aga selle kohta seisukohta võetud (Juudi rahvuse kultuurnõukogu valimiste suhtes on isegi Vabariigi Valitsuse määrusega säärased kriminaalnormid loodud, vt. RT 32 — 1926). Kõige eeltoodu ühtlustamiseks on muidugi vaja vastavalt §§ 98—105 täiendada. Kaubandus-tööstuskoda ja Põllutöökoda üldnimetusena on siinkohal võetud „kutseesinduskoda“, esiteks selleks, et kaht säärast mõistet ühte haarata, ja teiseks selleks, et võimalikuks teha ka tulevikus ilma muutmata mõningate teiste avalik-õiguslikkude esinduste sama normi alla viimist. Peale selle on eelnimetatud paragrahvides tehtud mõningad vähemad muudatused, selleks et nende redaktsiooni ühtlustada Riigikogu valimise, rahvaalgatamise ja rahvahääletamise seaduse §§ 97—105 redaktsiooniga (RT 5 — 1934).

§ 120 on Eesti Vabariigi kõrval täiendavalt mainitud ka Eesti riigihümni, kuna ka viimase vastu jultunud lugupidamatuse avaldus ei või olla lubatav ega sallitav.

§ 153 on avalikuks tulnud trükiviga (redaktsiooniliseks veaks on seda raske nimetada — ehkki see viga leidub juba 1925. a. kavas). Nimelt on selles normis viide Kriminaalseadustiku §§ 151—152, peab aga olema viide §§ 145—152 (1923. a. kava on selle viite õigelt väljendanud). Selguse mõttes on perekonnaliikmete asemel antud üksikasjaline isikuteloend.

§§ 162, 164, 170 on uuesti redigeeritud, kooskõlas Kaitseväeteenistuse seaduse rikkumise asjus karistuse määruste muutmise seadusega (RT 51 — 1928). Sisulisi muudatusi neis normides ette võetud ei ole, ainult 1928. a. seaduses toodud kindlad tähtajad on asendatud §§ 162 ja 170 sõnadega „seaduses ettenähtud tähtajal“, kuna viimane väljendusviis on painduvam ja tähtaegade võimalikkudel muudatustel ei nõua jällegi vastava kriminaalseaduse muutmist.

§§ 165 ja 166 on ümber redigeeritud, kuna neis mõlemates normides on toodud ebasüsteemilised mõisted „kehavigastus või terviserike“. Kriminaalseadustik tunneb isiku tervise vastu sihitud süütegudena ainult kehavigastamist (terviserike oli muuseas paralleelselt ette nähtud Nuhtlusseaduses). Sellepärast paistab õige olevat kahe mõiste — kehavigastuse või terviserikke — asemel võtta ainult üks, ühtlane mõiste — kehavigastus.

§§ 167 ja 168 on uuesti redigeeritud, kusjuures sõna „õhutas“ asendatud sõnaga „kihutas“. Kriminaalseadustik tunneb mõlemaid mõisteid, nii kihutamist (üldmõiste — vt. § 51) kui ka õhutamist (erimõiste — vt. näit. § 115), kuid §§ 167 ja 168 mõtte kohaselt on siin tegemist kihutamisega, mitte aga õhutamisega. Sellele seisukohale on ka juba asunud Karistuse määrused kaitseväeteenistuse seaduse rikkumise asjus (RT 100 — 1926).

§ 173 dispositiiv-osana on muutmatult üle võetud Rekvisitsiooni ja sundkorras kasutamise seaduse (RT 106 — 1933) § 79 dispositiivosa, kuna sanktsioonis on tehtud muudatus selleks, et teha seda Kriminaalseadustiku süsteemi päraseks.

§ 174 tuli ümber redigeerida, kuna selle sanktsioon, nii nagu see Kriminaalseadustiku 1929. a. väljaandes toodud, on äärmiselt ebasüsteemiline. Selles paragrahvis on sanktsioon sõltuvaks tehtud objekti väärtusest. Säärane äärmiselt kõikumine sanktsioon (karistuse määramiseks tuleks igakord eriti hinnata objekte, millise hindamise vastu omakorda süüdlane vaielda võib j.n.e.), on ebasoovitav, mispärast ka see sanktsiooni tüüp on asendatud harilikuga, kusjuures aga ülemäär on võrdlemisi õige kõrgeks tõstetud (rahatrahv mitte üle 1000 krooni). Ka säärase sanktsiooni juures on kohtul küllalt võimalusi karistuse määramisel arvestada objekti relatiivset väärtust.

§§ 193 ja 194 — abordi karistusnormid — on muutmisele võetud arvestades asjaolu, et peale Kriminaalseadustikus läbiviidud abordi osalist karistamatust on selle instituudi säärase lahendamiseviisi vastu tõstetud võrdlemisi palju vaidlusi. Ja tõesti paistab küsitav olevat, kuivõrt õiguspoliitiliselt soovitatav oleks, et meie oma Kriminaalseadustikuga katsumise selles küsimuses ette sammuda Lääne-Euroopa riikidest. Uues redaktsioonis on abort ähvardatud arestiga. Säärane võrdlemisi kerge sanktsioon jätab võimaluse mitte ainult piirduda mõnepäevase kinnipidamisega, vaid ka seda veel määrata tingimisi. Selle tõttu jääks alale peaaegu ainult formaalne keeld abordi toimepanemise suhtes ja väga küsitav on, kas ühiskond meie oludes isegi säärasest formaalsest keelust loobuma peaks, seda nähtust seega otsekuu soovitatavaks tunnustades.

§ 195 on ümber redigeeritud kokkukõlas Tervishoiupersonaali kutsetegevuse seaduse § 9 (RT 24 — 1932). Sellega on igasugune haigete ravimine või arstirohtude või teiste vahendite tarvitamine ravimise otstarbel ilma vastava kutseõigusega keelatud. Erandina on lubatud ainult esimese abi andmine õnnetusjuhtude puhul ja juhuslik abiandmine. Endises redaktsioonis oli aga keelatud ravimine ainult mürgiste või kangemõjuliste ainetega.

§ 197 on uuesti redigeeritud arvestades tervishoiu- ja hoolekandevalitsuse sellekohast sooviavaldust (vt. tervishoiu- ja hoolekandevalitsuse kiri Kohtu- ja siseministeriumile 8. aprillist 1930. a. nr. 4151). Tervishoiuvalitsus asub kategoorilisel seisukohal, et arstirohtude valmistamine, hoidmine müügi jaoks ja müümine on apteekide monopol ja sellest korrast kõrvalekaldumised on võimalikud ainult seaduses eriti ettenähtud juhtudel. Sellest seisukohast läheb lahku endine § 197, mispärast selle ümberredigeerimine tarvilikuks osutus. Tervishoiuvalitsuse seisukoht on ka meil tunnustamist leidnud juba selle tõttu, et apteegipersonaali — rohuteadlaste kohta on maksma pandud õige suured nõuded nende kutsele ettevalmistuse suhtes (vt. Tervishoiupersonaali kutsetegevuse seadus — RT 24 — 1932). Peale eeltoodu näis tarvilik olevat arstirohtude mõistet lähemalt ära määrata. Selleks otstarbeks on eeltoodud seaduse (Tervishoiupersonaali kutsetegevuse seadus) § 16 võetud arstirohtude üksikasjaline definitsioon, mille järgi arstirohtusid moodustavad neli liiki preparaate: meditsiinilised droogid, galeenilised preparaadid, keemilis-farmatseutilised preparaadid ja farmatseutilised eripreparaadid. Ainult nende nelja liigi preparaatide valmistamine, hoidmine müügi jaoks ja müümine on piiratud apteekidega. Arvestades aga asjaolu, et § 197 uues redaktsioonis haarab täiel määral arstirohtude valmistamise, müügi jaoks hoidmise ja müümise korralduse sanktsioneerimist, on üleareks muutunud §§ 198 ja 199, millised ka käesoleva seadusega kustutatud (käesoleva seaduse § 5).

§ 200 on tehtud rohkem redaktsioonilisi parandusi. Personaali nime-tused nii selles kui ka järgnevais paragrahvides on muudetud vastavalt Tervishoiupersonaali kutsetegevuse seaduse § 23 (RT 24 — 1932). P. 3 lõppu on lisatud „või signeeritud“, sest seda nõuab Vabamüügi apteekide korra ja tegevuse seaduse (RT 37 — 1934) §§ 15 ja 16. P. 4 on võetud „tervishoiu-nõukogu“ asemel „tervishoiu ja hoolekandevalitsus“ kooskõlas Rahva tervishoiu korraldamise seaduse § 4 p. 26 (RT 2 — 1929), ja teiseks on sealt välja jäetud „salarohu“ mõiste, millel ei ole enam mõtet, kuna preparaadid ja vahendid lastakse müügile ainult tervishoiu- ja hoolekandevalitsuse loal. P. 6 on ümber redigeeritud vastavalt Vabamüügi apteekide korra ja tegevuse seaduse § 13, mis näeb ette retseptide registreerimist ja hoidmist, kusjuures sellest punktist on välja jäetud „retseptiraamat“, mille kohta on redigeeritud uus paragrahv ja nimelt § 200¹.

§§ 201, 202 ja 203 on ümber redigeeritud kooskõlastamiseks vastavate eriseadustega.

§ 206 on ümber redigeeritud n.n. II oopiumikonventsiooni kohaselt (vt. RT 51 — 1930). Selle konventsiooni järgi loetakse eriti kardetavaiks uimastavateks aineteks peale oopiumi veel kookalehed ja india kanep ühes kõigi nende ainete derivaatidega. Peale selle on § 206 uues redaktsioonis karistamise alla viidud kõik seaduse või sundmääruse eeskirjade rikked niivõrd, kui need puudutavad toodud ainete valmistamist, sissevedu, müüki, jaotamist, väljavedu ja tarvitamist. Sellega näivad kõik eelnimetatud konventsiooni nõuded kriminaalõiguse suhtes täidetud olevat. Sanktsioon on jäetud endine, kuna selle muutmiseks ei olnud küllaldast alust.

§ 208 teise lõikesse on kodifitseeritud karistusnorm, milline leidub Suguhaiguste vastu võitlemise seaduse § 16 (RT 1 — 1927). See norm karistab seaduse või sundmääruse eeskirjade täitmata jätmist, millised antud võitluseks nakkavate suguhaiguste vastu. Algseaduses on sanktsioonina ette nähtud arest mitte üle kolme kuu või rahatrahv mitte üle kolmesaja krooni, kuid arvesse võttes, et § 208 teises lõikes oli juba varemalt sanktsioonina ette nähtud arest mitte üle kuue kuu või rahatrahv mitte üle viiesaja krooni, näis otstarbekas olevat ka kodifitseeritavat süütegu selle sanktsiooni alla viia, et algsanktsiooni mitte aluseta nõrgendada. See ülemmäär aga ei takista muidugi kohtule sama kergeid karistusi määramast, nagu see oleks olnud nõrgema ülemmäära puhul.

§ 212 teksti on lisatud „reklaam“ ja ära jäetud punktist 2 sõnad „rahva tervise kaitseks“, et selle normi mõju piirkonda laiendada. Seega on käesoleva paragrahvi põhjal karistatav igasuguse seaduse või sundmääruse eeskirja rikkumine, mis on antud toiduainete või jookide valmistamise, hoidmise, müügi või reklaami kohta, kuid muidugi niivõrt, kui selleks ei leidu erisüüteo koosseisu.

§ 213 p. 4 on ümber redigeeritud samadel alustel, nagu see tehtud § 200. Ka siin on Riigi tervishoiu korraldamise seaduse § 4 p. 26 (RT 2 — 1928) järgi tervishoiuvalitsuse kompetents laienenud tervishoiunõukogu arvel. Ka siin on otstarbekohasuse mõttes käesolevas seaduses toodud terve § 213 tekst, ehkki ainult p. 4 ümber redigeeritud (vt. tervishoiu- ja hoolekandevalitsuse kirja Kohtu- ja siseministeeriumile 8. aprillist 1930. a., nr. 4151).

§ 225 on kooskõlastatud Lõhkeainete, kaltsium-karbiidi, atsetüleeni ja püssitongide seaduse § 30 (RT 39 — 1930), milline norm lubab kaupluses,

seega väljaspool püssirohuladu, hoida mitte enam kui 12 kg püssirohtu. Kuna Vene seadustele põhjenev § 225 — 1929. a. redaktsioon — tundis sarnase normina kolmkümmend naela (milline sisuliselt vastab muidugi ka 12 kg), tuli meie seaduste ühtlustamiseks § 225 ümber redigeerida.

§ 227 on samuti kokkukõlastatud Lõhkeainete, kaltsium-karbiidi, atsetüleeni ja püssitongide seaduse § 41 j.j. (RT 39 — 1930), millised reguleerivad kaltsium-karbiidi hoidmist, vedu ja müüki ning atsetüleeni valmistamist, tarvitamist ja vedu. § 227 nägi ette ainult atsetüleeni tarvitamise ja kaltsium-karbiidi hoidmise ja müügi kohta käivate seaduse või sundmääruse eeskirjade rikke karistamist. Selle tõttu on § 227, kooskõlas toodud seadusega, ulatuselt laiem endisest sama normi redaktsioonist.

§ 230 — 1929. a. redaktsioon on tehtud järgmised täiendused ja muudatused. Esimese lõike p. 1 on täiendavalt mainitud ka maanteed, kuna meie aja arenenud liiklemise juures on ettevaatamatu ja lubamata kiire sõit hädaohtlik mitte ainult linnas, alevis ja külas, vaid ka maanteedel. Teiseks on esimeses lõikes ettenähtud süütegude karistuse ülemmäär tõstetud. Teise lõike p. 2 on täiendavalt sisse võetud ka purjekas, kuna purjeka juhtimise usaldamine selleks võimetu või joobnud isiku kätte võib mõnel juhul olla samuti hädaohtlik.

§ 235 p. 1 on ümber redigeeritud ja terve nimetatud paragrahv võetud maksmapanemise seadusse. Ümberredigeerimine on tingitud asjaolust, et p. 1 on 1929. a. redaktsioonis toodud liiga kitsa ulatusega: karistatav on ainult eeskirjade mittetäitmine ettevaatusabinõude kohta tulikahju vastu hoones, laeval või parvel, või muus ruumis, kuna väljaspool ruume on karistatav ainult eeskirjade rikkumine tulega või kergestisüttiva ainega ümberkäimisel. Uus Metsaseadus kavatses aga erilist rõhku panna tulikahju ärahoidmisele metsades. Säärased normid ei mahuks aga § 235 p. 1 kirjeldatud teokoosseisu alla, mispärast tarvilikuks osutus p. 1 ümber redigeerida ja karistatavaks tunnustada eeskirjade rikkumine ettevaatusabinõude kohta tulikahju vastu mitte ainult ruumides, vaid ka väljaspool neid.

§ 239 on ümber redigeeritud järgmistel kaalutlustel. Sama norm endises redaktsioonis nägi ette üksikasjaliselt hangeldamise teokoosseisu. Meil on aga antud kolm seadust hangeldamise kohta — Määrus hangeldamise (spekulatsiooni) ja liigkasuvõtmise vastu (RT 14/15 — 1920), Seadus määruse muutmise kohta hangeldamise (spekulatsiooni) ja liigkasuvõtmise vastu (RT 143/144 — 1920) ja Hangeldamise (spekulatsiooni) ja liigkasuvõtmise vastu antud määruse § 19 muutmise seadus (RT 197/198 — 1925). Neis seadustes on toodud karistusnormid, milliseid peab asendama § 239 uues redaktsioonis, kuna endine redaktsioon neid karistusnorme ei kata. Arvestades aga asjaolu, et meie hangeldamise seadustes toodud teokoosseisud on liialt mitmesisulised, et neid võiks sobivalt sisse kanda karistusseaduse dispositiivossa, on tarvitusele võetud Kriminaalseadustikus sagedasti esinev blankett-dispositiooni tüüp, mille järgi § 239 uues redaktsioonis karistab seaduse või sundmääruse eeskirjade rikkumist, millised käivad hangeldamise ja liigkasuvõtmise kohta. Küsimuse alla jääb, kas õigem ei oleks dispositiivosas tähendada „hangeldamise või liigkasuvõtmise kohta“, kuid uues redaktsioonis toodud termin on võetud hangeldamise seaduse pealkirjast, seda enam, et ka algseadused hangeldamise ja liigkasuvõtmise mõistete vahel täpsemalt vahet ei tee. Edasi tuleks terminoloogiliselt dispositiivosa kohta tähendada, et liigkasuvõtmine siinkohal kõige sobivam mõiste ei ole, kuna Kriminaalseadustik

tunneb liigkasuvõtmist ka § 574. Kuid arvesse võttes, et algseadused seda mõistet siinkohal toonud, ja et tegelikult § 239 tegemist blankettdispositsiooniga, on selle vaieldava termini alalejätmine võimalik. Mis puutub sanktsioonidesse, siis on § 239 uues redaktsioonis toodud sanktsioonid lahku minevad algseaduste omadest. See muudatus tuli ette võtta, kuna 1920. a. hangeldamise seaduse § 7 (RT 14/15 — 1920) ei mahu kuidagi Kriminaalseadustiku sanktsioonitüüpide hulka, eriti selle tõttu, et § 7 on toodud paralleelselt kaks teineteisele mittejärgnevat peakaristust (vangimaja ja rahatrahv) ning mõlemad on isegi kumulatiivselt ette nähtud. Et algseaduse sanktsioonide iseloomu võimalust mööda vähem muuta ja siiski Kriminaalseadustiku süsteemi päraseks teha, on § 239 esimeses lõikes toodud sanktsioonina kõrgem arestimäär (kuus kuud) ja alternatiivselt rahatrahv — mitte üle tuhande krooni. Teises lõikes on aga võimaldatud arestimääramise puhul kumulatiivselt määrata ka tasuraha (rahaline lisakaristus) mitte üle kahe tuhande krooni. Kolmandas lõikes on toodud süüteo retsidiiv juba vangimajaga sanktsioonis ühes tasurahaga. Näib, et säärasel kujul peaks sanktsioon vastama algseaduse mõttele.

§ 243 on ümber redigeeritud, kusjuures terminoloogiliselt on ette võetud mõningad muudatused, ilma et selle läbi § 243 sisu oluliselt muudetud oleks. Terminoloogilised muudatused ja täiendused selles normis on tingitud uuest Metsaseadusest.

Paragrahvidesse 245, 247, 248 ja 249 on üle võetud Rahukohtu nuhtlusseaduse §§ 56², 56³, 56⁴ ja 56⁵ — 1934. a. redaktsioonid (RT 45 — 1934). Viimased redaktsioonid olid kooskõlastatud uue Jahiseadusega (RT 45 — 1934).

§§ 250—253 on ka uuesti redigeeritud vastavalt uuele Metsaseadusele. Viimane seadus on eriti rõhku pannud vahetegemisele n.n. kaitsemetsade ja tulundusmetsade vahel. Selle tõttu on nüüd §§ 250 ja 252 esimese lõike esimene osa määratud kaitsemetsade deliktidele, § 251 ja 252 esimese lõike teine osa — deliktidele tulundusmetsades. Mõlemate metsaliikide deliktid on omakorda jaotatud metsakasutamise ja metsapinnakasutamise deliktideks. Säärane võrdlemisi lihtne ja ülevaatlik deliktide jaotus paistab otstarbekam olevat kui §§ 250—252 (endises redaktsioonis) toodud süütegude liigitus. Säärane süütegude üldliigitus dispositiivosas tingib aga omakorda blankett-dispositsiooni tüübi tarvitusele võtmist. Vastandina §§ 250—252 endises redaktsioonis, kus dispositiivosades teokoosseisud üksikasjaliselt kirjeldatud, on nende normide uues redaktsioonis toodud lause „seaduse või sundmääruse eeskirjade rikkumine“. § 253 on ilma olulisema muudatuseta ümber redigeeritud, arvestades §§ 250—252 uut redaktsiooni. Selle paragrahvi endine teine lõige on välja jäetud, kuna küllaldane põhjus puudub siinkohal konfiskatsiooni kohta erilist lahendusviisi tarvitusele võtta, milline lahku läheb selle küsimuse lahendamisest §§ 250 ja 251.

§ 271 on täiendatud ja ümber redigeeritud vastavalt Pornograafiliste väljaannete liikumise ja nendega kauplemise vastu võitlemise rahvusvahelise konventsiooni nõuetele. Uue redaktsiooniga on karistatavaks tunnustatud mitte ainult kõlvatute kirjatööde ja kujutiste müügi jaoks hoidmine, müük ja levitamine, vaid ka nende valmistamine ja ettevalmistus nende müümiseks ja levitamiseks.

§ 272 on ümber redigeeritud vastavalt Hoolekandeseaduse § 173 ja 175 (RT 120/121 — 1925). Neis viimastes normides toodud üksikasjalised mõisted, nagu „kõlbmata viisil ümberkäimine“, „tervishoiuvastastes ruumides hoid-

mine“ ja „kettidega, kõitega ja muude sarnaste abinõudega kinnihoidmine“ on asendatud mõistega „julm ümberkäimine“, milline viimane katab eeltoodud mõisteid. Tuleb aga tähendada, et juhul, kui säärane ümberkäimine eneses sisaldab kehavigastamist või vabadusevõtmist, tulevad kohaldamisele Kriminaalseadustiku § 431 j.j. ja 460 j.j.

§ 293. Kriminaalseadustiku § 500 teine lõige näeb ette, et avalikult väljapandud trükitootes laimamisega teotamise korral karistatakse ka trükitoote väljaandjat, kuigi ta selles teotamises süüdi ei ole, tasurahaga mitte üle kahekümne viie sendi iga käivusse saadetud eksemplari eest. Seega on niisuguse süüteo korral süüteo kordasaatja kõrval pandud puhtal kujul objektiivne vastutus ka väljaandjale tasuraha näol.

Kriminaalseadustiku eelnõu seletuskirjas ei ole toodud mingisuguseid motiive, miks säärane puhtobjektiivne vastutus, isegi ilma süütegu näitamata, on väljaandjale ette nähtud. Nähtavasti on see Kriminaalseadustikku võetud presumtsiooniga, et väljaandja võib igal juhul, kui ta tahab, laimu sisaldava trükitoote avaldamist tõkestada, eeldades seega, et ta igal juhul on süüdi laimu sisaldava trükitoote ettevaatamatus käivusse laskmises, millist süüd ei ole tarvis süüdistajal tõendada ja mille vastu ei saa väljaandja ka üldse vaielda. KrS. § 500 teise lõike järgi on see objektiivne vastutus pandud nii perioodilise kui ka mitteperioodilise trükitoote väljaandjale. Peale § 500 teises lõikes toodud väljaandja vastutuse näeb KrS § 292 teine lõige ette umbes samasuguse vastutuse (rahatrahv mitte üle viiesaja krooni) ka perioodilise trükitoote vastutavale toimetajale, kui tema ettevaatamatuse pärast saadeti käivusse seesugune trükitoode, milles sisalduvad ükskõik millise süüteo tunnused, kusjuures vastutava toimetaja ettevaatamatus igal juhul on presumeeritav, kui ta ei tõenda, et tal puudus möödapääsematu olukorra tõttu võimalus takistada seesuguse trükitoote käivusse saatmist. Tähendab KrS 1929. a. redaktsiooni järgi vastutavad süütegu sisaldava perioodilise trükitoote käivusse sattumise korral — vastutav toimetaja iga süüteo juhul presumeeritud ettevaatamatuse eest ja laimu korral tema kõrval ka väljaandja puhtvormiliselt, kuna tema suhtes süütegu ette nähtud ei ole.

Käesoleva seadusega on KrS § 292 teine lõige ja ka § 500 teine lõige kustutatud ja nende asemel KrS § 293 täiendatud teise lõikega, mille järgi süütegu sisaldava perioodilise trükitoote käivusse sattumise korral mõistab kohus igal juhul väljaandjalt tasuraha mitte üle kahekümne viie sendi iga käivusse saadetud eksemplari eest. Sellega on esiteks ära jäetud vastutava toimetaja vastutus ettevaatamatuse presumtsiooni alusel ja mitteperioodilise trükitoote väljaandja objektiivne vastutus ning teiseks perioodilise trükitoote väljaandja objektiivset vastutust laiendatud sellega, et temale on pandud vastutus mitte ainult laimus süütegu, vaid ükskõik millist süütegu sisaldava trükitoote käivusse sattumise juhuks. Sääraselt on revideeritud Kriminaalseadustikku põhjusel, et ei ole mingit erilist motiivi perioodilise trükitoote väljaandjat niiviisi vastutavaks teha ainult laimu sisaldava trükitoote käivusse sattumise juhuks, vaid ta peaks olema vastutav ka muid süütegusid sisaldavate trükitoodete käivusse sattumise korral, kuna paljud teised süüteod, mida on võimalik trükiteel korda saata, on karistatavad raskemalt või vähemalt sama raskelt kui § 500 esimeses lõikes ettenähtud süütegu, näit. §§ 79, 115, 117—121, 135 teises lõikes jne. ettenähtud süüteod. Süütegu sisaldava, tähendab ka laimuse sisaldava mitteperioodilise trükitoote käivusse sattumise juhuks ei ole objektiivset vastutust väljaandjale ette nähtud, kuna mitteperioodilistes

trükitooteis süütegusid väga harva ette tuleb, ja kuigi seda juhtub, siis peaks § 292 esimeses lõikes tähendatud vastutus olema väljaandjale küllaldane. § 292 teine lõige on kustutatud, kuna § 293 teise lõikega (uus red.) on sääresteks juhtudeks väljaandja objektiivset vastutust laiendatud igasugust süütegu sisaldava trükitoote käivusse sattumise juhuks, mille tõttu vastutava toimetaja vastutus peaks § 292 esimese lõike alusel olema küllaldane.

§ 307 on üldiselt 1929. a. redaktsioonis, välja arvatud esimese lõike p. 1 ja 2. Nimelt on punktist 2 punkti 1 üle viidud „kooperatiivasutused“ ja punktis 2 täiendavalt karistatavaks tunnustatud ettevõttele, mis ei ole krediitasutis, säärase nimetuse andmine, mille järgi võidakse pidada seda ettevõtet krediitasutuseks. Selle täienduse tingib Krediitasutuste seaduse § 3 p. 2 toodud keeld (vt. motiive käesoleva seaduse § 56 juures). Teiseks on kustutatud esimese lõike p. 4, kuna laenukassa loetakse Krediitasutuste seaduse järgi krediitasutuseks.

§ 315 sisaldab puhtredaktsioonilise muudatuse. Teise lõike dispositiivosas on uues redaktsioonis toodu „süütegu“ pro „üleastumine“, sest ehkki esimene lõige käsitleb üleastumist, on teises lõikes ettenähtud süütegu oma iseloomult kuritegu. Endine redaktsioon võiks aga välja kutsuda arusaamatusi, sest tekstist võiks järeldada, et ka teises lõikes toodud süütegu on üleastumine (vt. KrS § 3).

§ 323 on ümber redigeeritud vastavalt Põllutööministeeriumi sooviavaldusele (vt. Põllutööministeeriumi kirja Kohtu- ja siseministrile 25. oktoobrist 1929. a. nr. 4364). Olulisteks muudatusteks osutuvad kaks: 1) vastavate seemnete müügi keelu kõrval on võetud ka keeld sääraseid seemneid hoida müügi jaoks, ja 2) on keelatuks tunnustatud mitte ainult säärase seemnete hoidmine müügi jaoks ja müümine, millised sisaldavad umbrohuseemneid üle lubatud normide, vaid ka säärase seemnete hoidmine müügi jaoks ja müümine, millised Põllutööministeeriumi poolt tunnustatud kahjulikkudeks taimekasvatusele.

§§ 347—355 on ümber redigeeritud, arvestades osalt tehnilisi puudusi endistes redaktsioonides, osalt aga meieaegseid ainekohaseid seadusi. Eeskätt tuleb tähendada, et kõigis eelnimetatud normides on läbi viidud ühine subjekti definitsioon: tööstusettevõtte pidaja või juhataja. Senistes redaktsioonides oli ses suhtes teatav lahkumine, sest osa norme olid subjektina võtnud pidajat või juhatajat, osa aga — juhatajat või ta asemikku. Eriti viimase tüübi suhtes on Haridus- ja sotsiaalministeerium leidnud, et tegelikus elus on raskendatud normide tarvitamine, millistes subjektina ette nähtud juhataja või tema asemik. Selle tõttu on nüüd kõik nimetatud normid subjekti suhtes ühtlustatud § 347; peale subjekti muutmise teisi muudatusi ette võetud ei ole. Oli kavatsusel kodifitseerida siia Tööstusliku tööseaduse § 214 p. 4 (RT 112 — 1921. a. redaktsioonis), kuid lähemal vaatlusel (ühiselt Haridus- ja sotsiaalministeeriumi töökaitse osakonna direktoriga) selgus, et § 214 p. 4 sisaldab normi, millise rakendamine tegelikus elus vajalikuks ei osutu, mispärast ka selle normi kustutamiseks takistusi ei ole. § 348 on kodifitseeritud palgaraamatute pidamise kohuse rikked ka põllupidajate poolt Põllutööliste tööaja ja palgaolude korraldamise seaduse kohaselt (RT 102 — 1921). Selle seaduse § 42 on ebaõigelt rakendanud ka seaduse rikete suhtes Rahukohtu nuhtlusseaduse § 29. § 349 on ümber redigeeritud subjekt. § 350 sisaldab endises redaktsioonis seaduse või sundmääruse rikkumisi laste, alaealiste või naisisikute töö alal nende tervise või julgeoleku kaitse suhtes. Uues redaktsi-

oonis on aga see seisukoht üldistatud ja seega sanktsioneeritud kõigi tööliste tervise ja julgeoleku kaitse kohta antud normide rikked. Siia alla kuuluks muuseas ka süüteo koosseis, milline ette nähtud Seaduses tinavalge tarvitamise kohta maalritöodes, § 7 (RT 46 — 1928). Endise redaktsiooni teise lõike eeskiri on üle viidud § 351 teise lõikesse. § 350 on kodifitseeritud ka Rahukohtu nuhtlusseaduse § 51¹⁵ — Tööstuslikkude käitiste tööaja seaduse redaktsioonis (RT 61 — 1931). Kooskõlas § 349 on üldistatud ka § 350, kuid piirates eriobjekti — ainult lapsed, alaealised ja naisisikud. Uue redaktsiooni järgi on karistatav igasugune seaduse või sundmääruse eeskirjade rike, milline puudutab eelnimetatud isikute tööd ettevõtetes. Et säärase teokoosseisu alla kuulub ka tööaeg, on iseenesest mõistetav. Sanktsioon § 351 on tõstetud, kuna § 351 on nüüd, võrreldes § 350, kvalifitseeritud teoga norm. § 352 on täiendatud vastavalt Tööstusliku töö seadusele (vt. selle seaduse § 560 ja 564); viimases on karistatavate tegudena ette nähtud mitte ainult mitteteatamine politseile õnnetusest, mis töölisele juhtunud, vaid ka mitte-teatamine säärasest juhtumisest tööinspektorile. Samuti nõuab Tööstusliku töö seadus, karistuse ähvardusega, teatud tingimustel arsti väljakutsumist tööliste ülevaatuse toimetamiseks. Kuna käesoleva seaduse põhimõtteks on võetud kõigi kriminaalkõrvalseaduste (väljaarvatud maksuseaduste) kodifitseerimine Kriminaalseadustikku, ei saanud ka toodud normidest mööda minna. Ka § 353 on täiendatud vastavate normidega Tööstusliku töö seadusest (§§ 586 ja 587). Nendes normides on toodud nõuded teadete andmise kohta tööinspeksioonile ettevõtte sulgemise või ülemineku puhul ühes teadetega kinnitamiskohuste ülemineku kohta. Ka need nõuded on Tööstusliku töö seaduses sanktsioneeritud, mille tõttu nende ülevõtmine Kriminaalseadustikku vajalik. § 354 on muudetud ainult subjekt vastavalt käesolevate paragrahvide üldsüsteemile (vt. eespool). Samasugune muudatus on läbi viidud § 355.

§ 358 on ümber redigeeritud võrdlemisi väheste muudatustega. Endises redaktsioonis oli ette nähtud ainult seaduse eeskirjade mittetäitmine. Arvestades aga 1925. a. ilmunud Merilaevanduses töötavate laste ja alaealiste sundusliku arstliku järelevaatuse seaduse § 6 (RT 199/200 — 1925), tuleb § 358 sisse võtta vastava ala sundmääruste rikkumise keeld. § 6 on ette nähtud sanktsioonina rahatrahv kuni viiekümne tuhande margani, kuid arvestades asjaolu, et § 358 endine redaktsioon nägi karistusena ette vähema rahatrahvi, sealkõrval aga ka aresti, ei paistnud hädatarvilik olevat § 358 sanktsiooni muuta. § 358 on ka süüteo subjekti mõistet üldsüsteemi kohaselt veidi laiendatud, võttes laevajuhi kõrval ka tema asemikku.

§ 372 on muudetud ainult sanktsioon. Endises redaktsioonis oli sanktsioonina arest mitte üle ühe kuu või rahatrahv mitte üle kolmekümne krooni. Siin on tegemist nähtavasti trükiveaga, sest 1925. a. Kriminaalseadustiku kava näeb ette süsteempärase sanktsiooni — arest mitte üle ühe kuu või rahatrahv mitte üle kümne tuhande marga. Ka Riigikogu komisjoni motiivides ei ole mingisuguseid märkmeid selle sanktsiooni muutmise kohta. Kõige selle tõttu tuli sanktsioonis tekkinud trükiviga parandada ja kolmekümnekroonise rahatrahvi asemel võtta rahatrahv mitte üle saja krooni.

§ 383 dispositiivosas on Postivalitsuse soovi kohaselt postiveo kõrval võetud täiendavalt ka „postitalitus“.

§ 385 on ümber redigeeritud vastavalt Rahukohtu nuhtlusseaduse § 101³ uuele redaktsioonile, mis toodud Raadio saate- ja vastuvõtuseadete loata ülesseadmise ja kasutamise kohta käivate karistuseeskirjade muutmise

seaduses (RT 17 — 1932). § 101³ neljas lõige on välja jäetud. See norm karistab postituvide pidamist piiriäärseis kohtades, kus on maksev kaitseseisukord. Sellest aga peaks järeldama, et seesuguse normi algseadus — Kaitseseisukorra seadus (RT 61 — 1930) peaks vastavale keelule aluse andma. Eelnimetatud seadus ei käsitle aga postituvide küsimust üldse. Selle tõttu on sisuliselt ka tühine § 101³, sest ehkki vormiliselt siin tegemist lihtdispositsiooniga, on see sisuliselt blankettdispositsioon viitega Kaitseseisukorra seadusele.

§ 391 muutmiseiga on täiendavalt karistatavaks tunnustatud ka vanemate poolt alaealistele lastele elatise mitteandmine, kui selle andmine neil võimalik on. Endise redaktsiooni järgi oli karistatav ainult laste poolt vanematele elatise mitteandmine. Eeltähendatud täiendus on vajalik selleks, et avaldada survet ka hooletutele vanematele, kes ei hoolitse oma alaealiste laste eest, kui neil selleks võimalusi on. Seda täiendust on nõudnud Haridus-sotsiaalministeerium ja sihtasutis „Eesti Lastekaitse“ põhjendusega, et väga sagedased on juhud, kus vanemad, kes oma teenistusvõimaluste ja varandusliku seisukorra juures võiksid oma alaealisi lapsi ülal pidada, neid maha jätavad hoolekandeesutiste ülal pidada.

§ 397 on ühtlustatud kolmanda lõike sanktsiooni esimese lõike sanktsiooniga ja neljanda lõike sanktsioon teise lõike sanktsiooniga. Tähendatud sanktsioonide ühtlustamine on tingitud Rahavõltsimise vastu võitlemise rahvusvahelise konventsiooni artiklist 5 (RT 60 — 1930), mille järgi ei tohi teha vahet sanktsioonides selle järgi, kas on tegemist oma rahaga või mõne välisriigi rahaga.

§§ 487 ja 490 esimestes lõigetes on võetud „alla kahekümneaastase naisisiku“ asemel „alla kahekümne ühe aastane isik“. Tähendatud muudatuse tingivad Naiste ja lastega kauplemise vastu võitlemise rahvusvahelise konventsiooni artiklid 2 ja 5 (RT 1 — 1930).

§ 532 muutmiseiga on antud KrS-us täiendavalt sanktsioon ka maantee, samuti ka maanteeliiklemise julgeoleku kindlustamiseks seatud hoiatusmärgi ettevaatamatule rikkumisele, juhuks, kui säärane rikkumine teeb maanteeliiklemise hädaohtlikuks. KrS 1929. a. redaktsioonis loeb § 516 p. 1 ja § 517 p. 6 järgi karistatavaks maantee ja maanteele seatud hoiatusmärkide rikkumist ainult sel juhul, kui see on korda saadetud tahtlikult. Arvesse võttes, et järjest arenev jõuvankrite liiklemine maanteel nõuab samavõrra ettevaatust kui raudtee-, laeva- ja õhulaevaliiklus, on KrS-u võetud ülaltähendatud täiendus.

§ 555 kolmas lõige on täiendatud „tapmisega“ ja võetud esimese punktina. Sellega on röövimine tapmisega (röövmõrtsukatöö) tunnustatud karistatavaks surmanuhtlusega või tähtajata sunnitööga. 1929. a. Riigikogu poolt vastuvõetud KrS § 422 p. 8 järgi on selle süüteo eest maksimaalse karistusena ette nähtud tähtajata sunnitöö. Röövmõrtsukate surmanuhtlusega karistamise võimaluse ettenägemist õigustab asjaolu, et röövimine tapmisega on üks raskematest kuritegudest ja isegi vahest raskem, kui KrS § 555 kolmandas lõikes toodud kuriteod, mille eest on juba ette nähtud surmanuhtluse määramise võimalus. Nagu tegelik elu on näidanud, ei hirmuta tähtajata sunnitöö röövmõrtsukaid, kuna röövimist tapmisega võrdlemisi sagedasti korda saadetakse ja niivõrd julmalt, et selle juures terved perekonnad ära tapetakse ja isegi korduvalt, kuni tabamiseni (Michailov). Sääraste kurjategijate suhtes peab olema võimalus surmanuhtluse määramiseks, kuna nende kinnipidamisel yangistusasutises ei ole mingit mõtet. Praegu maksva korra järgi võib rööv-

mõrtsukatele surmanuhtluse määrata sõjakohus, kui röövmõrtsukatöö on korda saadetud kaitseseisukorra piirkonnas; kui see on aga korda saadetud väljaspool seda, siis surmanuhtlust määrata ei saa. Tegelikult on sõjakohtu poolt kaitseseisukorra piirkonnas kordasaadetud röövmõrtsukatööde eest surmanuhtlused määratud ja need ka armuandmata täide viidud (Vunder, Kerde), kuna röövmõrtsukad, kes väljaspool seda piirkonda on kuriteo või veel mitu säärast kuritegu korda saatnud ja veel julmemalt, on pääsenud ainult eluaegse sunnitööga, nagu Michailov. Et säärane vahetegemine seda liiki kurjategijate juures olenevalt sellest, kus nad kuriteo korda saatnud, on täiesti põhjendamatu ja ebaõiglane, ei vaja erilist seletamist.

§ 563 esimeses lõikes on tehtud redaktsiooniline parandus, ühtlustades käesoleva normi redaktsioon samasugustega teistes paragrahvides (näit. §§ 553, 562 jt.); pealegi võis § 563 endine redaktsioon välja kutsuda arusaamatusi. Sisuliselt on § 563 muutmata.

§ 569 on välja heidetud sõna „ettevaatamatuks“ järgmistel kaalutlustel. Kriminaalseadustik 1929. väljaandes on kooskõlas Uue nuhtlusseadusega (1903. a. väljaandes) asunud pankroti karistamise suhtes veidi kahepaiksele seisukohale. Esmalt peab tähendama, et pankrott kaubanduslikul alal on Kriminaalseadustikus ette nähtud § 566 ja 569 (jättes siinkohal kõrvale juriidiliste isikute maksujõuetuse), kuna mittekaubanduslikku pankrotti käsitleb § 566. Vaadeldes ja võrreldes §§ 566 ja 569, selgub, et esimeses on sisuliselt ette nähtud nn. kuritahtlik pankrott, teises — nn. ettevaatamatu pankrott. Vormiliselt on seaduseandja § 569 süüteo koosseisu sidunud süüdlase kaubanduslikult ettevaatamatuks maksujõuetuks tunnustamisega, § 566 aga ainult kaubanduslikult (üldiselt) maksujõuetuks tunnustamisega. Seega on § 566 rakendatav vaatamata asjaolule, millise pankroti iseloomu määras kaubanduskohus. § 569 omalt poolt aga ei sunni kriminaalkohut kaugeltki igal kaubanduslikult ettevaatamatuks maksujõuetuks tunnustamise puhul rakendama seda karistusnormi, vaid toob dispositiivosas kaks tunnust — kergemeelsuse äriasjade ajamise ja pillamise — milliste olemasolu enne karistuse määramist peab kriminaalkohtu poolt olema tõeks tehtud. Toodud normide kahepaiksus seisabki nüüd selles, et ühe ning sama aine käsitlemisel nõutakse kord maksujõuetuse iseloomu kindlakstegemist kaubanduskohtu poolt, kord seda ei nõuta. Kui nüüd vaadelda § 569 tekkimise ajalugu Uues nuhtlusseaduses (viimasel esineb see § 603), siis selgub, et algul oli see redaktsioonikomisjoni poolt loodud ilma ettevaatamatuse tundemärgita (redaktsiooni komisjoni kava § 508). Seesugusena oli norm süsteemiliselt kooskõlas ka teise pankrotinormiga (KrS — vastavalt — § 566). Hiljemalt, Vene kohtuministeeriumis, asuti nende normide suhtes diametraalselt vastupidisele seisukohale, võttes ühte normi mõiste „kuritahtlik pankrott“ ja teise „lihtpankrott“, milline viimane Vene kaubandusliku kohtupidamise seaduse terminoloogia järgi vastab ettevaatamatule pankrotile (vt. Vene kohtuministeeriumi kava §§ 522 ja 525). Vene kohtuministeerium õigustas oma seisukohta väitega, et vaevalt jõuab Uue nuhtlusseaduse maksmapanemise ajaks Kaubandusliku kohtupidamise seadust ümber töötada, mis aga hädatarvilik oleks redaktsioonikomisjoni ettepaneku omaksvõtmisel pankroti suhtes. Vene riiginõukogu erikomisjon, kes seda kava viimasena läbi vaatas, asus kahest eeltoodust seisukohast halvemale, aktsepteerides ühe normi (KrS § 566) redaktsioonikomisjoni ettepaneku kohaselt, ja teise — veidi ümbertöötatult — Vene kohtuministeeriumi esitise kohaselt (KrS § 569). Seesugustena sattusid need paragrahvid

Uude nuhtlusseadusse, ja sealt — Kriminaalseadustikku. Praegune süsteem ses küsimuses ei ole enam kooskõlas maksva Vene kaubandusliku kohtupidamise seadusega ega moodusta ka ühtlasi süsteemi Kriminaalseadustikus. Sellepärast tuli vähemalt nüüd — maksmapanemise seaduse väljatöötamisel — katsuda sisse viia üht või teist, kuid ühtlast süsteemi. Arvestades kriminaalõiguse huvi, samuti ka asjaolu, et tarvilikud muudatused Vene kaubanduslikus kohtupidamise seaduses (vaata märkusi selles seaduses ettevõetud muudatuste kohta) osutusid läbiviidavateks, on nüüd omaks võetud seisukoht, mille esitas ja kaitses omal ajal Vene Uue nuhtlusseaduse väljatöötamise redaktsioonikomisjon. § 569 uue redaktsiooni tõttu kuulub maksujõuetute karistamine ja nende süüteo raskuse äramääramine tulevikus eranditult kriminaalkohtule, ja kaubandusliku pankroti iseloomu määramine jäetakse kõrvale, kuna seda sisuliselt ära määravad Kriminaalseadustiku §§ 566 ja 569 ettenähtud süüteo koosseisud. Sellega oleks siis ka sirge vahejoon tõmmatud tsiviilkohtus toimuva konkursiprotsessi ja pankroti kui süüteo karistamise vahel kriminaalkohtus. Ainsa sidemena nende kahe protsessi vahel jääb püsima tsiviilkohtu prejuditsiaalotsus isiku maksujõuetuks tunnustamise kohta, milline siduv ka kriminaalkohtule.

§ 574 on ümber redigeeritud, kuna vajalikuks osutus seda normi kooskõlastada Rahukohtu nuhtlusseaduse § 180² uue redaktsiooniga, mis toodud Kokkuleppe-protsentide määra seaduses (RT 7 — 1932). Võrreldes viimase normiga on § 574 ette võetud järgmised muudatused. § 180² esimene ja kolmas lõige on kokku võetud, kuna nendes lõigetes kirjeldatud süüteo teokoosseisud on ebasüsteemilised ja nende vahe ainult näilik. § 180² on üles ehitatud ülemäärase protsendinormi absoluutsele keelule (vastandina endise § 180² redaktsioonile). Selle tõttu kaotab olulise tähtsuse teine tundemärk — kitsikus —, milline varemalt peatähtsust omas. Niisama ei ole olulist vahet § 180² esimese ja kolmanda lõike sanktsioonide vahel — mõlemal juhul on antud vangimaja (kuuekuuline resp. aastane); ainult rahatrahvi suhtes erinevad nimetatud lõiked: esimeses — alternatiivne rahatrahv (milline konstruktsioon lubamatu: vangimaja või rahatrahv), teises kumulatiivne (Kriminaalseadustiku järgi — lisakaristus tasuraha näol). Uues § 574 redaktsioonis on eeltoodu tõttu „kitsikus“ välja heidetud ja sanktsioonina tarvitusele võetud vangimaja ühes fakultatiivse tasurahaga. Vangimaja puhul on muidugi (KrS § 53) üleminek arestile võimalik, samuti vangimaja (või aresti) määramine tingimisi. Teised muudatused § 574 võrreldes § 180² on puhtredaktsioonilist laadi, ilma sisulise muutuseta. Võrreldes § 574 uut redaktsiooni 1929. a. omaga, on peale § 180² aluseks võtmist välja jäetud erioigusekaotus laenukassapidajatele, kuna meil laenukassad (pandimajad) on pea eranditult omavalitsuslikud ettevõtted, mille tõttu selle normi eriline tähtsus on kadunud. Peale selle on § 574 endisest redaktsioonist välja jäetud kvalifikatsioon „äriajamine“, kuna see tundemärk on ette nähtud üldosaliselt, koostamise puhul, karistust raskendava asjaoluna, (KrS § 65), retsidiiv aga niikuinii on viidud vastava karistuse raskendamise alla (KrS § 68).

§ 584 on ümber redigeeritud, kodifitseerides sellesse normi Firmade seaduse § 12 (RT 36 — 1927). Selle seaduse § 12 avaldatud kujul ei võimalda täpselt ülevõtmist, kuna see norm kannatab mõningate tehniliste puuduste all. Olgu siinkohal ainult tähendatud, et selle seaduse teises lõikes toodud „tähelepanemata jättes vastavat kohtu keeldu“, on juhul, kui see keeld on teostunud kriminaalkohtu otsusega, harilik retsidiiv; kui siin aga on mõeldud

tsiviilkohtu otsust, siis on see ainukordne juhtum, kus tsiviilkohtu otsus moodustab kvalifikatsiooni süüteo teokoosseisus. § 12 sisu ei muutu olulisemas osas § 584 uue redaktsiooni ulatuses. Ainus tähtsam muudatus oleks ettevaatamatuse sisseviimine § 12 kirjeldatud süüteo teokoosseisu. See aga ei peaks olema lubamatu, kui võrrelda § 12 teokoosseisu § 584 toodud teiste teokoosseisudega. § 584 sanktsioon on jäetud endine: arest või rahatrahv. See ei võiks samuti vastolus olla § 12 sanktsiooni mõttega, on ju Kriminaalseadustiku karistuse määramise piirid äärmiselt laiad.

§ 586 muutmise ja ühes sellega Kriminaalseadustiku täiendamine § 586¹, mis asendab RNS § 56⁶ (RT 45 — 1934), on tingitud uuest Jahiseadusest (RT 45 — 1934).

§§ 587, 588, 590 ja 594—596 on ümber redigeeritud, arvestades uut Metsaseadust kui ka Põllutöoministeeriumi vastavaid sooviavaldusi. § 587 on muudetud esimene lõige. Endises redaktsioonis oli selles lõikes ette nähtud kolm sanktsiooni, vastavalt sellele, kas süütegu oli toime pandud esimest, teist või kolmandat korda. Kuna aga retsiidiviid siinkohal on arvestatud sel juhul, kui nende aluseks on eelminev kohtuotsus, mitte aga vastav metsaametkonna trahvimäärus, ja sääraseid süüteoasju, eriti tulevikus, kavatsetakse lahendada trahvimäärustega metsaametkonnas on, vastavalt asjaomase ametkonna soovile, sanktsioonid selles lõikes vähendatud kahele, süüteo toimepaneku esimesele ja teisele korrale, ühes sellega sanktsioone raskendades. Seega oleks tulevikus esmakordne metsavargus karistatav rahatrahviga, teiskordne aga — vangimajaga. Metsaametkonnale jääks aga eriprotsessikorras õigus metsavargusi trahvida esmakordse metsavarguse normi järgi (tegelikult aga ka teist, kolmet jne. korda) ainult rahatrahviga.

§ 588 on punktid 3 ja 4 muudetud. P. 3 (endises redaktsioonis) oli omavoliline metsaraiumine üle lubatud määra karistatav ainult piiratud kujul (kui see ületas kümnendiku osa lubatud määrast). Põhjustades tegeliku elu kogemustele, on metsaametkond avaldanud soovi, et see norm oma piiratud kuju kaotaks. Sellekohaselt on p. 3 ümber redigeeritud. P. 4 on juurde lisatud keeld omavoliliselt metsa raiuda, kasutades selleks puid teiste numbrite all, kui see oli lubatud. Ka sel juhul on tegelik elu näidanud, et endine redaktsioon — teist sugu ja teiste omadustega metsa raiumine, kui see lubatud — on liiga kitsas ja annab võimaluse puude numbrite alal toime panna kuritarvitusi. § 590 on tähtsama muudatusena läbi viidud põhimõte (uue Metsaseaduse kohaselt), mille järgi § 587 kuni 589 määratud karistustega käib kaasas lisakaristus — tasuraha, milline nüüd mitte enam metsaomaniku kasuks ei lähe, vaid uuel loodava metsakapitali kasuks. Seda tasuraha arvutatakse § 590 uue redaktsiooni järgi trahvitaksi alusel. Varemalt rääkis sama norm tasuraha arvutamisest kahekordse hinna järgi, uues redaktsioonis on aga trahvitaksi tarvitusele võtmise tõttu sõna „hind“ asendatud „väärtusega“. § 590 teises lõikes toodud metsaomaniku kasuks sissenõutav metsamaterjali väärtus on lähemalt pretsiseeritud (või normeeritud) viitega lähema riigimetsa hindamistaksile. § 594 on märksa kitsendatud, võrreldes endise redaktsiooniga, mis lubas vähetähtsat omavolilist metsakasutamist, kui see sündis teekäigul metsasaaduste järele tekkinud tarviduste rahuldamiseks. Uus redaktsioon lubab säärast metsakasutamist ainult teekäigul tekkinud vajadusest sõiduabinõude parandamiseks. Metsaametkonna arvates ei sobi endine redaktsioon meie oludes ja oli võib olla võimalik ainult vene oludes.

§ 591 on välja jäetud punkt 2 ja punkti 1 on ainult redaktsiooniliselt parandatud. P. 2 on välja jäetud põhjusel, et seda asendab Metsaseaduse (RT 45 — 1934) § 176, mis kriminaalkohtule ei allu.

§ 595 on muudetud ainult p. 5 täiendusega, mis keelab omavolilist läbikäimist või läbisõitmist ka võõrast puuvilja- või juurviljaaiast, noorest metsast või metsamisele jäetud raieistikust. Erilist rõhku paneb metsaametkond metsamisele määratud raieistiku kaitsele. § 596 on täiendatud nii teo kui ka koha suhtes. Läbisõitmise kõrval on keelatud ka läbikäimine selles normis tähendatud kohtadest. Samuti on kariloomade läbiajamise kõrvale võetud ka lindude läbiajamise keeld. Lisaks § 596 endises redaktsioonis toodud kohtadele on juurde võetud mets, milline mõiste on muidugi laiem kui normist väljajäetud mõiste — salu.

§ 609 on ümber redigeeritud vastavalt § 243 uuele redaktsioonile (vt. märkusi selle paragrahvi juurde).

§ 4.

Selles paragrahvis on toodud rida novellseadusi, mis vajalikud kodifitseerida Kriminaalseadustikku. Need novellid on pea eranditult võetud mitmesugustest meieaegsetest eriseadustest, mis muu seas sisaldavad ka nn. kriminaalkõrvalseadusi. Nagu eelneva nii ka käesoleva paragrahvi sihiks on kokku võtta Kriminaalseadustikku kõik need seadused, mis võivad tulla käsitlesele kriminaalkohtus (kõrvale on jäetud ainult maksukaristuseseadused). Üksikasjaliselt novellide kohta alljärgnevalt.

§ 99¹ on sisse võetud Riigikogu valimise, rahvahääletamise ja rahvalgatamise seaduse § 99 eeskujul.

§ 112¹ asendab Uue Nuhtlusseaduse § 124, mis Kriminaalseadustiku koostamisel on üle võtmata jäetud eksliku motiiviga, nagu ei oleks UNS § 124 Põhiseadusega kooskõlas. § 112¹ on vajalik ühingute ja nende liitude seaduse eeskirjade sanktsiooniks, kuna 1929. a. vastuvõetud Kriminaalseadustikus ühingute ja nende liitude seaduse eeskirjade rikkumise eest karistusi ette nähtud ei ole.

§ 114¹ on muutmatault üle võetud UNS § 127¹ — 1934. a. redaktsioonis (RT 26 — 1934).

§ 141¹ on võetud Maksustamiskorralduse seaduse maksmapanemise seadusest (RT 1 — 1932). Selle seaduse XII osa toob täienduse Nuhtlusseaduse § 943. Kuna Kriminaalseadustikus vastavat normi ei ole ja Nuhtlusseaduse kaotamisega automaatselt kaob ka toodud täiendus, tuli see norm vajalikuna Kriminaalseadustikku kodifitseerida. § 141¹ on võetud ka valetunnistamine maakorralduse komisjonides (nii kohalikus kui ka peakomisjonis), kuna see suguse teo karistatavus on tegliku elu kogemustel osutunud tarvilikuks.

§ 178¹ asendab Kütide seaduse § 7 esimest lõiget (RT 32 — 1926). Nimetatud seaduses on ekslikult ka seaduse mittetäitmine viidud Rahukohtu nuhtlusseaduse § 29 alla. Sanktsioon on võetud algseaduse mõtte kohaselt Kriminaalseadustiku § 122 (milline vastab Rahukohtu nuhtlusseaduse § 29). Norm on asetatud ainekohaselt eriosa 8. peatükki, milline käsitleb süütegusid riigikaitse-, naturaal- ja maksukohuste vastu.

§ 192¹ on võetud Linnade sissetulekute, väljaminekute, eelarvete ja aruannete seadusest (VSKK 274 — 1917, art. 2010). Selle seaduse § 52 sisaldab kriminaalnormi, mis on aluseks käesolevale novellile. Sanktsioonina on

võetud harilik rahatrahv — mitte üle saja krooni. Tuleb tähendada, et käesolev novell kuulub maksuseaduste hulka ja Majandusministeeriumi sellekohasel soovil on teised maksukaristused Kriminaalseadustikust kustutatud (§ 179 kuni 192, vaata märkusi nende paragrahvide kustutamise kohta). Ka käesolev norm kuuluks õieti uude, loodavasse maksukaristusseadusse, kuid ettevaatuse mõttes on see kodifitseeritud Kriminaalseadustikku. Kui hiljem selgub, et see norm tõesti on kodifitseeritud uude maksukaristusseadusse, tuleb see muidugi siitkohalt maha võtta. Asetuse kohta tuleb tähendada, et § 192¹ on paigutatud eriosa 8. peatükki, milline muude süütegude seas käsitles ka süütegusid maksukohuste vastu. Kuna sellest peatükist on §§ 179—192 kustutatud, paistaks võib-olla õigem olevat üks kustutatud paragrahv asendada käesolevaga. Kuid see seisukoht on ekslik, sest § 192¹ ei asenda kustutatud norme, vaid kodifitseerib uue (vastupidine seisukoht tooks arusaamatusi nn. ajaloolisel tõlgitsemisel).

§ 200¹ on sisse võetud tingitult Vabamüügi-apteekide korra ja tegevuse seadusest, mille § 3 nõuab apteegis teatud sisseseadet ja varustust. Samad nõuded on vabrikute, laboratooriumide ja rohuladude kohta ette nähtud sellekohastes määrustes. Sellesse paragrahvi on toodud ka eelmisest paragrahvist „retseptiraamat“ nõorraamatute hulka. Asutuste nimetused on ühtlustatud Vabamüügi-apteekide korra ja tegevuse seaduse muutmise dekreedis (RT 36 — 1934) leiduvate nimetustega, samal kujul on neid tarvitatud ka järgmistes paragrahvides.

§ 240¹ on muutmatult üle võetud Kapitalide väljaveo tõkestamise, nende Eestisse toomise ja Eesti rahvamajandusele kindlustamise seaduse (RT 1 — 1934) § 2 toodud karistusnorm.

§ 300¹ sisaldab Äride registreerimise seaduse § 16 (RT 36 — 1927). Selle seaduse § 16 mõlemates lõigetes ettenähtud süüteod on kokku võetud ühte dispositiivossa, seepärast on tekkinud ka ühine sanktsioon, milleks võetud rahatrahv § 16 teise lõike sanktsiooni ulatuses. Välja jäetud on sellest sanktsioonist arest, kui ebasüsteemipärane sääraste süütegude suhtes Kriminaalseadustikus. Ülearune näis olevat ka § 16 teises lõikes toodud retsidiivi tundemärk, kuna see Kriminaalseadustikus on kergemini lahendatav § 68 korras. Asetatud on käesolev norm ainekohaselt eriosa 16. peatükki, mis käsitleb tööstuse ja kaubanduse valvemääruste rikkumisi.

§ 303¹ vastab Elustapaloomade ja loomaliha turgude korraldamise seaduse § 10 (RT 2 — 1932). Lahkuminevalt algseadusest on selle süüteo subjektiks võetud ainult kaupleja, mitte aga ostja või ametnik. Ostjate kohta on algseaduses normina ette nähtud ainult § 3 teine lõige, kuid paistab, et vaevalt ostja kohuse suhtes sanktsiooni luua taheti. Mis puutub ametnikkudesse, siis on need ka selle seaduse puhul karistatavad harilikkude ametialaste süütegude teokoosseisude alusel (vt. Kriminaalseadustiku eriosa 37. peatükki) ja nende suhtes sanktsioon siinkohal ülearune. Sanktsiooniks on Kriminaalseadustiku süsteemi kohaselt (sääraste süütegude suhtes) võetud rahatrahv, kuid algseaduse ulatuses — mitte üle 300 krooni. Arest võib Kriminaalseadustiku kohaselt tarvitusele tulla retsidiivi puhul (KrS § 68). Käesolev norm on ainekohaselt asetatud eriosa 16. peatükki — tööstuse ja kaubanduse valvemääruste rikkumiste hulka.

§§ 303² ja 303³ on kodifitseeritud Kriminaalseadustikku Rahukohtu nuhtlusseaduse §§ 57¹⁴ ja 57¹⁵ — 1934. a. redaktsioonis (RT 51 — 1934).

Viimased paragrahvid olid võetud Rahukohtu nuhtlusseadusse Piimatalituste võrgu korraldamise seaduse (RT 51 — 1934) sanktsioneerimiseks.

§ 316¹ asendab Välismaksuvahendite ja väärtmetallide liikumise korraldamise seaduse § 7 (RT 95 — 1931), Välismaksuvahendite liikumise seaduse § 11 (RT 112 — 1931) ja Sisemaksuvahendite liikumise korraldamise seaduse § 5 (RT 6 — 1932). Ehkki kõik nimetatud seadused kannavad ajutist iseloomu, ei ole aga ka loota, et nad Kriminaalseadustiku maksmapaneku momendiks kustuksid, mispärast nende seaduste kriminaalnormid tuleb kodifitseerida. Käesoleva normi dispositiivosa on pea sõnasõnalt üle võetud algseadustest, välja jäetud on ainult valeandmete esitamine (milline arusaadavalt on ka algseaduse rike). Sanktsiooni suhtes on aga muudatus ette võetud järgmistel kaalutlustel. Kriminaalseadustik ei tunne sanktsioone: 1) milleks oleks esitatud alternatiivselt kaks teineteisele karistusredelis mittejärgnevat karistust (näit. sunnitöö või arest, vangimaja või rahatrahv jne.) ja 2) niisuguseid, kus kumulatiivselt toodud kaks peakaristust (vangimaja ja rahatrahv). Sellepärast tuli käesolevas seaduses vangimaja asemel võtta arest maksimaalses suuruses (6 kuud). Samuti tuli loobuda kumulatiivsetest peakaristustest. Kui aga ilmtingimata tahetakse siduda kinnipidamiskaristust rahakaristusega, siis tuleks siinkohal sanktsioon luua Kriminaalseadustiku § 239 (uue redaktsiooni) eeskujul. § 316¹ on samuti, nagu eelkäivad novellid, asetatud eriosa 16. peatükki, tööstuse ja kaubanduse valvemääruste rikkumiste hulka.

§ 318¹ on kokku võtnud süüteod, mis kirjeldatud Kõlvatu võistluse vastu võitlemise seaduse § 21—30 (RT 62 — 1931), järgmiste muudatustega. Nimetatud seadus on liiga üksikasjaliselt, ja, kriminaalõiguse seisukohast lähtudes, ebasüsteemiliselt üles seadnud kriminaalõigusliku kaitse kõlvatu võistluse vastu võitlemiseks. § 318¹ loob üldise normi, mille järgi on seaduse ja sundmääruse rikkumised karistatavad niivõrt, kui selleks antud algnormid. Ilmkahtlemata on säärase üldnormiga kaetud Kõlvatu võistluse vastu võitlemise seaduse §§ 21, 22, 23, 24, 25 ja 30 kolmas lõige. Sama seaduse § 26 on kaetud Kriminaalseadustiku § 508 küllaldaselt määral. Jäevad üle nimetatud seaduse §§ 27, 28 ja 30 neljas lõige. Käesoleva maksmapanemise seadusega on täiendatud Kõlvatu võistluse vastu võitlemise seadust uue § 3¹ ja § 19 kahe uue lõikega, millised loovad materiaalselt aluse sama seaduse §§ 29 ja 30 esimesele lõikele. Selle tõttu tuleb ka need normid kaetuks arvata Kriminaalseadustiku § 318¹. Kodifitseerimata on jäänud §§ 27, 28 ja 30 neljas lõige. § 27 käsitleb tsiviilkohtu otsuse mittetäitmise karistatavust. Seesugune ennenägemata norm kriminaalõiguses looks hädaohtliku pretsedendi. Kui kord seisukohale asuda, et tsiviilkohtu otsuse mittetäitmine enesega kaasa toob karistuse, siis võib lõplikult Kriminaalseadustik muutuda kõigi tsiviilkohtu otsuste sanktsiooniks, millena aga arvatavasti Kriminaalseadustik mõeldud ei ole. Mis puutub § 28, siis on siin käsitletud süütegude mittetakistamist. Kui Kriminaalseadustik (vastandina Nuhtlusseadusele) eitavalt suhtub juba võimaldamisesse, seda enam ei võiks Kriminaalseadustiku süsteemi paigutada säärast ebamäära mõistet, kui seda on mittetakistamine. Kuid kaudselt on saavutatud pea samasugune tagajärg, võttes Kriminaalseadustiku § 318¹ kihutaja ja kaasaaitaja karistatavus (osaline võimaldaja karistatavus — vt. KrS § 51). Viimaks, § 30 neljas lõige näib protsessuaalselt olevat niivõrt raskelt läbiviidav, samuti puudub sellel normil ka materiaalne alus, et õigem on see norm jätta kodifitseerimata. Siinkohal tahaks mõne sõnaga peatuda

veel § 32 juures. Viimane loob erilise, Kriminaalseadustikule tundmatu ja kriminaalõiguses vaieldava, seadusevastasust kõrvaldava asjaolu. Säärast üldnormi, erinormi kujul Kriminaalseadustikku kodifitseerida on võimatu. Aga ka eriseaduses (Kriminaalseadustiku maksvusel) rikuks see meie kriminaalõiguslikku süsteemi. Kõige selle tõttu on arvatud otstarbekohaseks piirduda ühe üldnormiga — § 318¹ —, mille dispositiivosa kannab blankettdispositsiooni kuju.

§ 318² reprodutseerib täpselt Kõlvatu võistluse vastu võitlemise seaduse § 31 (RT 62 — 1931). See norm läheb oluliselt lahku teistest Kõlvatu võistluse vastu võitlemise seaduses toodud kriminaalnormidest, mis õigustab käesoleva normi kodifitseerimist Kriminaalseadustikku eriparagrahvina. Ka sanktsioon on endine. § 318¹ ja 318² on asetatud, nagu teised eeltoodud paragrahvid, eriosa 16. peatükki — tööstuse ja kaubanduse valvemääruste rikkumiste hulka.

§ 319¹ asendab Rahukohtu nuhtlusseaduse § 63¹ (Rahukohtu trahviseaduse täiendamise seaduse redaktsioonis — RT 52 — 1927). Dispositsioon on muutmata, sanktsioon — kergendatud, kuna normi sisu järgi § 63¹ sanktsioon osutub liiga raskeks võrreldes § 319¹ ja teiste vastavate Kriminaalseadustiku normidega. Asetatud on § 319¹ eriosa 16. peatükki, nagu eelmisedki paragrahvid.

§ 320¹ asendab Kaupade sisseveo korralduse seaduse § 4 (RT 90 — 1931). Dispositiivosas on tehtud mõned vähemad muudatused, mis aga normi sisu ei riiva. Nii on „teadlikkuse“ asemele võetud süsteempärane „tahtlus“, kuna „teadlikkus“ on ainult tahtluse element. Sanktsioon on muutmata, ehkki soovitatav oleks võtta 3.000-kroonise rahatrahvi asemel rahatrahv mitte üle 1.000 krooni (viimane oleks süsteemikohasem). Asetatud on § 320¹ ainekohaselt eriosa 16. peatükki.

§ 324¹ on osaliselt kodifitseeritud Teravilja kaitseseaduse § 6 (RT 56 — 1930). Täpselt võttes moodustab § 324¹ eelnimetatud § 6 esimese lõike teises lauses ja teises lõikes ettenähtud süüteo koosseisud. Sama paragrahvi esimese lõike esimeses lauses toodu süüteo koosseis (valetõenduste esitamine) on kaetud Kriminaalseadustiku § 320¹. Mis puutub esimeses lõikes toodud lausesse „andis välja vale tõenduse“, siis ei ole see vist iseseisvalt süüteona mõeldud, vaid seoses „esitamisega“ (välja arvatud vahest ametialase süüteona). § 324¹ on redigeeritud niivõrd üldisel kujul („seaduse või sundmääruse eeskirjade rikkumine“), et vist ei võiks kahtlust olla selles, et siia alla mahub vabalt ka § 6 toodud „tagavarade varjamine“. § 6 kolmandat lõiget ei ole vaja eriti kodifitseerida, kuna see on iseenesest mõistetav (kommenteeriv) norm. § 324¹ sanktsioon vastab § 6 omale. § 324¹ on asetatud ainekohaselt eriosa 16. peatükki.

§ 325¹ on üldnorm sisse- ja väljaveo kontrolli eeskirjade rikkumise kohta. Kuna rea ainete suhtes on antud ühesisulised kriminaalnormid, ei peaks takistust olema nende kokkuvõtmiseks käesolevasse paragrahvi. Kokkuvõetud on järgmised normid: 1) Piimasaaduste väljaveo kontrolli seaduse §§ 7 ja 8 (RT 85/86 — 1924), 2) Kartuliveo kontrolli seaduse §§ 9 ja 10 (RT 12 — 1926), 3) Kanamunade sisse- ja väljaveo kontrolli seaduse § 12 (RT 16 — 1931), 4) Kalakauba väljaveo kontrolli seaduse § 7 (RT 42 — 1931), 5) Lina ja linaseemne hoiu ja veo kontrolli seaduse § 11 (RT 44 — 1931), 6) Puu- ja aedvilja ning marjade väljaveo kontrolli seaduse § 8 (RT 61 — 1932) ja 7) Lihaloomade, liha ja lihasaaduste väljaveo kontrolli seaduse § 6 (RT 63 —

1932). Dispositsiooni kui ka sanktsiooni aluseks on võetud viimased kontrolliseadused, kuna esimeste kontrolliseaduste karistusnormide redaktsioonid mõndagi soovida jätavad. Muu seas on kõrvale jäetud kontrollimärkide tarvitamise õiguse kaotus, milline esineb sanktsioonina esimestes kontrolliseadustes, viimastes aga juba puudub. Sanktsioonides esinev jäädav õiguste kaotus on ka üle võetud, kuid mitte algseaduse retsidiivi eeldusega, vaid Kriminaalseadustiku kohaselt (võrdle näit. KrS §§ 224, 227 jne.). § 325¹ on asetatud, samuti nagu eelkäivad novellid, 16. peatükki, mis käsitleb tööstuse ja kaubanduse valvemääruste rikkumisi.

§ 341¹ kodifitseerib Kriminaalseadustikku Laevakinnistusseaduse § 27 (RT 77/78 — 1921). Dispositiivosa on toodud täielikult teokoosseisu kirjeldusena sama seaduse § 8. Viimastest normist on välja jäetud sõnad „hüpooteegi võla tasumata“, sest iseenesest on arusaadav: kui on võlg tasutud — ei ole mingisugust eriluba vaja.

Sanktsioon on võetud vastavalt Nuhtlusseaduse § 1700, keskmine — vangimaja mitte üle 1 aasta. § 341¹ on paigutatud ainekohaselt (erahuvi kõrvale prevaleeriv üldhuvi) eriosa 16. peatükki, tööstuse ja kaubanduse valvemääruste rikkumiste hulka.

§ 349¹ sisaldab Kriminaalseadustikku kodifitseeritult ja kokku võetult Rahukogu nuhtlusseaduse §§ 51¹⁸ ja 51¹⁹ Tööstusliikude käitiste tööliskonna asutiste seaduse redaktsioonis (RT 61 — 1931), kusjuures on tehtud järgmised redaktsioonilised muudatused. Sõna „käitise“ asemel on võetud ühtluse mõttes Kriminaalseadustikus tarvitusel olev sõna „ettevõtte“. Sõna „tööandja“ asemel on tarvitatud Kriminaalseadustikus sarnastel juhtudel tarvitusel olevat väljendit „tööstusettevõtte pidaja või juhataja“. Töölisnõukogu valimise asemel on § 349¹ tarvitatud „tööliskonna asutise valimine“. Tööliskonna asutiste hulka kuulub muidugi ka tööliste üldkogu (vt. sama seaduse § 3). Mõiste „seaduspärane ametiasjade ajamine“ asemel on võetud Kriminaalseadustikule sobivam mõiste „teenistuskohuste täitmine“ (võrdle näit. KrS § 78). Sanktsioonina on võetud keskmine §§ 51¹⁸ ja 51¹⁹ vahel — arest mitte üle 1 kuu või rahatrahv mitte üle 100 krooni. Ka siinkohal olgu tähendatud, et Kriminaalseadustiku § 63 on retsidiivi puhul ka tarvitata käesoleva normi kohta. Asetatud on § 349¹ ainekohaselt 17. peatükki — töökaitsemääruste rikkumiste hulka.

§ 349² sisaldab Rahukohtu nuhtlusseaduse § 57¹⁷ esimese lõike — Tööstusliikude käitiste tööliskonna asutiste seaduse redaktsioonis (RT 61 — 1931), mõningate vähemate redaktsiooniliste muudatustega. Sanktsiooniks on süüteo esmakordse kordasaatmise karistus, kuna retsidiiv kuulub Kriminaalseadustiku § 68 alla. § 349² on asetatud, nagu ka eelmine paragrahv, 17. peatükki (RNS § 51¹⁷ teine lõige — vt. § 357¹). Lisaks tuleb § 349¹ ja 349² kodifitseerimise puhul tähendada, et Rahukohtu nuhtlusseaduse §§ 51²⁰ ja 51²¹ — Tööstusliikude käitiste tööliskonna asutiste seaduse redaktsioonis (RT 61 — 1931) ei ole üldse kodifitseeritud, arvesse võttes, et § 51²⁰ on kaetud Kriminaalseadustiku § 508, ja § 51²¹ ei võida sanktsioneerida, kuna algseaduses ei ole tööliste üldkogu juhatajale sunnivõimu antud sama seaduse § 50 teostamiseks (seaduses on paljasõnaliselt öeldud „koosoleku juhataja on kohustatud tarbekorral eriteadlast koosolekult sundima lahkuma“).

§ 351¹ sisaldab Rahukohtu nuhtlusseaduse § 51¹⁶ Tööstusliikude käitiste tööaja seaduse redaktsioonis (RT 61 — 1931). Nagu eelmistes novellides, on ka siin sõna „käitise“ asemele võetud „ettevõtte“, ja „juhataja või ta

asemiku“ asemele Kriminaalseadustikus üldiselt säärastes normides tarvitav „tööstusettevõtte pidaja või juhataja“. Sisuliselt on norm kodifitseeritud muutmatult, sanktsioon on endine. Asetatud on § 351¹ ainekohaselt 17. peatükki.

§ 357¹ on kodifitseeritud Rahukohtu nuhtlusseaduse § 51¹⁷ teine lõige — Tööstusliikude käitiste tööliiskonna asutiste seaduse redaktsioonis (RT 61 — 1931). Norm on kodifitseeritud sisuliste muudatusteta. Tööandja mõiste on asendatud Kriminaalseadustiku vastava mõistega — tööstusettevõtte pidaja või juhataja. Sanktsiooniks on võetud § 51¹⁷ ettenähtud sanktsioon süüteo esmakordsel kordasaatmisel, kuna retsidiivi puhul on rakendatav Kriminaalseadustiku § 68. § 357¹ on asetatud ainekohaselt 17. peatükki.

§ 358¹ sisaldab Meremeeste kodu seaduse §§ 90 ja 91 (RT 13 — 1928). Sisulisi muudatusi kodifitseerimisel ei ole ette võetud. §§ 90 ja 91 on kokku võetud ühte paragrahvi, kuna need struktuurselt omavahel lahku ei lähe. Sanktsiooniks on võetud raskem — § 91 oma — rahatrahv mitte üle 200 krooni, kuna toodud paragrahvide sanktsioonid omavahel oluliselt lahku ei lähe. § 358¹ on paigutatud ainekohaselt 17. peatükki.

§ 366¹ on pea sõnasõnalt üle võetud Kiirsõidu-ujuvabinõude liikumise seaduse § 6 (RT 54 — 1930). Välja jäetud on ainult § 6 teisest lõikest „riigi omanduseks tunnustamine“, kuna see niikuinii juba konfiskatsiooni puhul Kriminaalseadustikus ette nähtud (KrS § 24 1 g. 2). Ka sanktsioon on endine. Asetatud on § 366¹ ainekohaselt eriosa 18. peatükki, mis käsitleb süütegusid ehitustööde, teede ja liikumisabinõude kohta käivate määruste vastu.

§ 385¹ on kodifitseeritud Rahukohtu nuhtlusseaduse § 101⁴ — Raadio- saate- ja vastuvõtuseadete loata ülesseadmise ja kasutamise kohta käivate karistuseeskirjade muutmise seaduse redaktsioonis (RT 17 — 1932), muudatusega lisakaristusosas. § 101⁴ näeb ette raadio-vastuvõtuseade konfiskatsiooni selle süüteo kordamise puhul. Säärane retsidiivi sanktsiooni konstruktsioon ei ole Kriminaalseadustiku süsteemi kohane. Kriminaalseadustiku retsidiivisüsteem on üles ehitatud peakaristuse raskendamisele (vt. KrS § 68 — milline rakendatav ka käesoleval juhul). Sellepärast on § 358¹ konfiskatsioon ära jäetud, selle asemel aga rahatrahv kahekordseks tõstetud. Kui aga arvatakse, et kuidagi ei või konfiskatsiooni kõrvale jätta, siis tuleks see fakultatiivselt siduda ka esmakordse süüteo toimepanemisega. § 385¹ on ainekohaselt paigutatud eriosa 18. peatükki.

§ 395¹ sisaldab Hoolekande seaduse § 174 (RT 120/121 — 1925) vähemate muudatustega. Dispositiivosast on võrreldes § 174 välja jäetud objektide nimetuse hulgast „langetõbine“, kuna ka viimane haigus peaks langema vaimuhaiguste alla (langetõbi — funktsionaalne peaju haigus — vt. märkusi KrS § 272 juurde). Sanktsioonist on välja jäetud arest, kuna see võrdlusele ei vasta teiste sarnaste süütegude sanktsioonidele. § 174 teine lõige on samuti välja jäetud, arvesse võttes, et see osa moodustab puht tsiviilõigusliku normi, mille koht ei ole Kriminaalseaduses. § 395¹ on ainekohaselt paigutatud 19. peatükki — süüteod perekonnaõiguste vastu, kus ka teised säärased normid olemas (näit. § 395).

§ 396¹ kodifitseerib Kriminaalseadustikku Hoolekande seaduse § 168 (RT 120/121 — 1925). Dispositiivosast on välja jäetud teatamise tähtaeg, kuna see algseaduses (§ 61) olemas ja selle kordamine vastavas kriminaal-

seaduses ülearune. § 168 sanktsioonis toodud arest on välja jäetud (vt. KrS § 396), selle asemel on rahatrahvi veidi suurendatud — kuni 50 kroonini. Asetatud on § 396¹ ainekohaselt eriosa 19. peatükki, perekonnaõiguste vastaste süütegude hulka.

§ 414¹ on uus norm, mis Kriminaalseadustikku võetud järgmistel kaalutlustel. Ei ole kahtlust, et Kriminaalseadustik lubab süütegude puhul, millistes ette nähtud erisubjekt, karistada kihutajaid ja kaasaaitajaid ainult sel juhul, kui need oma iseloomu tõttu võiksid ka seesuguse süüteo subjektiks olla. Tegelik elu, meie oludes, on aga välja kutsunud kriminaalpoliitilise nõude, mille järgi tuleb karistada ka eraisikuid juhul, kui need kihutavad ametnikke ametialasele võltsimisele (eeskätt nn. intellektuaalsele võltsimisele). Et Kriminaalseadustiku üldosalised normid ei luba seesugusele juhule rakendada üldõpetust, tuli Kriminaalseadustikku sisse võtta vastav erinorm. § 414¹ teokoosseis ja sanktsioon on võetud vastava ametialase süüteo teokoosseisust ja sellele vastavast sanktsioonist (KrS § 628). Võiks vahest kaalumisele tulla, kas § 414¹ toodud sanktsioon ei osutu liiga raskeks, kui arvesse võtta, et § 628 on sanktsiooni määramisel arvesse võetud ka subjekti eriomadus (ametnik). § 414¹ on paigutatud ainekohaselt 21. peatükki — dokumendi võltsimiste hulka.

§ 572¹ kodifitseerib Kriminaalseadustikku Põllupidajate ja kalurite võlgade korraldamise seaduse § 27 (RT 85 — 1933). Teadaande esitamine on § 27 arvatavasti mõeldud kirjalik ja mitte suusõnaline. Mis puutub § 27 toodud mõistesse „teadvalt“, siis on see niikuinii kaetud selles süüteo koosseisus olemasoleva tahtlusega. Sanktsioon on jäetud endine — vangimaja mitte üle ühe aasta. Paigutatud on § 572¹ ainekohaselt eriosa 24. peatükki, mis muude süütegude hulgas käsitleb mitmesuguseid seadusvastaseid tegusid varanduse asjus.

§ 572² sisaldab Põllupidajate ja kalurite võlgade korraldamise seaduse § 30 (RT 85 — 1933) sisuliste muudatusteta. Ka sanktsioon on endine. Paigutatud on § 572², nagu eelminegi, eriosa 24. peatükki.

§ 573¹⁻³ on üle võetud Nuhtlusseaduse § 1700²⁻⁴ — 1916. a. redaktsioonis (VSKK 194 — 1916, art. 1645), sisuliste muudatusteta. Sanktsioonid on §§ 573¹ ja 573³ võetud Kriminaalseadustiku süsteemi kohased, sisuliselt on nad keskmised, võrreldes Nuhtlusseaduse § 1700² ja 1700⁴ toodud sanktsioonidega. Paigutatud on § 573¹⁻³, nagu eelmised novellid, ainekohaselt eriosa 24. peatükki.

§ 586¹ kodifitseerib Kriminaalseadustikku Rahukohtu nuhtlusseaduse § 56⁶ (RT 45 — 1934). Viimane paragrahv oli Rahukohtu nuhtlusseadusse võetud tingitult uuest Jahiseadusest (RT 45 — 1934).

§ 590¹ sisaldab normi, mille eesmärk on uue Metsaseaduse kohaselt võidelda metsavarguste vastu (vt. Metsaseaduse kava § 251). Selle normi kodifitseerimist Kriminaalseadustikku on eriti soovinud metsaametkond. Sanktsioonina on võetud keskmine rahatrahv, milline Kriminaalseadustikus harilikult umbes sarnaste süütegude eest ette nähtud (vt. näit. § 349). Paigutatud on § 590¹ eriosa 36. peatükki, mis muude seas käsitleb ka metsasüütegusid. Võiks tekkida küsimus selle normi paigutamise kohta tööstuse ja kaubanduse valvemääruste rikkumiste hulka — eriosa 16. peatükk —, kuid paistab, et ainekohasem on 36. peatükk.

§ 5.

Käesolev paragrahv sisaldab normide kustutamisi Kriminaalseadustikus.

Esimestena kaotavad maksvuse, maksmapanemise seaduse kaudu, Kriminaalseadustiku §§ 179—192. Need normid on kustutatud arvestades asjaolu, et n.n. maksukaristused on koondatud väljaspool Kriminaalseadustikku, osalt juba olemasolevasse Maksustamiskorralduse seadusse (RT 1 — 1932), osalt tulevasse maksukaristuse seadusse. Arusaadavalt on siinkohal eeldatud, et viimasena nimetatud seadus hakkab maksma ühel ajal Kriminaalseadustiku maksmapanemise seadusega (vt. ka Majandusministri kirja Kohtu- ja siseministrile 9. aprillist 1932. a., nr. 10014-31).

Teiseks on käesoleva paragrahviga kustutatud Kriminaalseadustiku §§ 198 ja 199. Viimaste kustutamine on tingitud Kriminaalseadustiku § 197 uuest redaktsioonist (vt. märkusi selle normi kohta). Kooskõlas sellekohase Tervishoiu ja hoolekandevalitsuse sooviavaldusega (vt. viimase kirja Kohtu- ja siseministeeriumile 8. aprillist 1930. a., nr. 4151), on § 197 ümber redigeeritud üldisemal ja kategoorilisemal kujul. Uuel kujul aga katab § 197 teokoosseis ka §§ 198 ja 199, mispärast viimased osutusid üleaurusteks. § 292 teise lõike ja § 500 teise lõike kustutamise kohta on toodud motiivid § 293 juures. § 268 esimese lõike p. 5 on kustutatud, kuna salakauba sissetoomine salgaga on ette nähtud Maksukaristuseseadustikus. §§ 497 ja 501 on kustutatud, kuna nendes toodud teokoosseise katab § 79 toodud teokoosseis (viimane Mps. redaktsioonis).

§ 6.

Ministeeriumide seadus kuulub nende VSK seadustikkude hulka, mille maksvus meil on suurel määral vaidluse all. Vastuvaidlemata võib vist tõendada, et suurem hulk norme Ministeeriumide seadusest on meil maksvuse kaotanud. Kuid osa norme on meil veel maksvad. Normid, mis kahtlemata oma jõu kaotanud, ei ole maksmapanemise seadusse võetud.

Ministeeriumide asutamise seaduse normidest paistab § 124 maksev olevat. Selles normis on toodud viide Nuhtlusseadusele ilma selle seadustiku paragrahvi ära tähendamata. § 124 algallikate viitest aga nähtub, et siin on mõeldud Nuhtlusseaduse § 447 p. 10 — 1845. a. väljaandes, milline vastab Nuhtlusseaduse 1885. a. väljaande § 416 p. 10 — ametipitseri tarvitamine ametniku poolt erakirjavahetuses. Vastavat süütegu Kriminaalseadustikus ette nähtud ei ole. Järelikult (eeldades, et § 124 meil on maksev) tuleks § 124 kas kustutada või aga viites asendada Nuhtlusseadus Distsiplinaarseadustikuga, milles ettenähtud teokoosseisude alla kahtlemata kuulub ka ametipitseri ebaõige tarvitamine. Maksmapanemise seaduse kavas on valitud viimane moodus, kuna vastasel korral võiks asuda seisukohale, et tegu, mis varemalt oli keelatud, on oma keeluiseloomu, normi äramuutmiseiga, kaotanud.

Teised Ministeeriumide seaduse normid, mis nii või teisiti suhtuvad kriminaalseadustesse, on meil kahtlemata maksvusetud.

§ 7.

Maksmapanemise seaduse kavas on võetud muutmisele Üldise kubermangu seaduse §§ 199, 200 ja 683. Esimesed kaks paragrahvi on osast, mis käsitleb korrarikumisi omavalitsuslike (ja seisulikkude) asutiste koosolekutel. Kuna §§ 195—198 on maksvuse kaotanud, tulevad vaatluse alla ainult §§ 199 ja 200.

Esimene neist — § 199 — käsitleb eraisikute poolt toimepandud korra-rikkeid koosolekul, milline süüteo koosseis ette nähtud Kriminaalseadustiku §§ 124 ja 254. Sellepärast ei ole vaja § 199 alles jätta ja see kuulub kustutamisele (p. 1).

Samuti kuulub kustutamisele § 200, kui protsessuaalne norm, mis oli tingitud ka § 199 olemasolust (p. 2).

§ 683 kuulub ossa, mis käsitleb politsei funktsioone (ja milline osa meil suuremalt jaolt maksev). Selle seaduse p.p. 9 ja 10 toovad viiteid Vangistusseadusele ja Asumisele saatmise seadusele. P. 9 käsitleb eriliste tunnistuste väljaandmist politsei poolt vahialuste ametnikkude perekondadele. Säärast normi meie Vangistusseadustik ei tunne, järelikult kuulub p. 9 kustutamisele (p. 2). § 683 p. 10 käsitleb politsei funktsioone üldiselt vahialuste suhtes. Kuna meil Vangistusseadustiku järgi ka mõnesugused ülesanded politseil vahialuste suhtes olemas (vt. näit. Vangistusseadustiku § 76 j.j.), tuleb selles punktis viide asendada (Vangistusseadustik pro Vangistusseadus või Asumisele saatmise seadus), kuna muu osa punkti tekstist võib alale jääda (p. 3).

Teised Üldise kubermangu seaduse üksikud normid, mis nii või teisiti seotud kriminaalseadustega, on oma maksvuse meil kaotanud (suuremalt osalt küll faktiliselt).

§ 8.

Kubermangu ja maakonna semstvo seaduse § 114¹ toob viite Rahu-kohtu nuhtlusseaduse § 29, milline käesolevas seaduses tuli asendada viitega Kriminaalseadustiku § 122.

§ 9.

Linnaseaduses on asendatud kaks viidet.

Esimene on toodud Linnaseaduse § 110¹ Rahu-kohtu nuhtlusseaduse § 29. Viimane norm on Kriminaalseadustikus ette nähtud § 122.

Teine viide on toodud Linnaseaduse § 58¹ lisas § 9 — Rahu-kohtu nuhtlusseaduse § 39³ (see norm on E. Dolfi Linnaseaduse eraväljaandes ekslikult toodud kui Nuhtlusseaduse § 39³), milline tuli asendada vastava paragrahviga Kriminaalseadustikust — § 124. Mõlemad Kriminaalseadustiku normid katavad täielt algviitenorme.

§ 10.

Kogukondlikkude koormatuste seaduse meil maksvates osades on osutunud tarvilikuks 6. paragrahvis teostada muudatusi, mis tingitud meie kriminaalõiguslikust reformist.

§ 34 p. 8 on n.n. arestimajade või arestikambrite normi puhul viide tehtud siiaamaani maksvale Vangistusseadusele. Ka meie uus Vangistusseadustik puudutab seda küsimust (§ 184 j.j.), mispärast vajalik on § 34 p. 8 viited vahetada, asendades Vangistusseadus Vangistusseadustikuga (p. 1). Sama paragrahvi teine märkus räägib rahatrahvisummadest, mis määratud arestimajade ehitamise kapitali kasuks. Kuna Kriminaalseadustik enam sää-
rast erikapitali ei tunne ja kõik rahatrahvid lähevad riigi kasuks (ilma erioht-
tarvet ära määramata — võrdle KrS § 17), tuleb § 38 p. 8 märkus 2 kustu-
tada (p. 2). Täiendavalt võiks ka tähendada, et käesoleva seadusega kaotab
maksvuse ka Alaealiste kasvatus-parandusasutuste seadus (VSK XIV k.
1909. a. väljaanne), mille §§ 15 ja 16 viide tehtud § 38 p. 2 märkusele 2.

Eelnimetatud Kriminaalseadustiku normi tõttu (§ 17) peab oma maksvuse kaotama ka § 38 p. 9 (p. 3).

Kogukondlike koormatuste seaduse § 39 räägib riiklikkudest toetustest kogukondadele, millised antakse arestikambrite või arestimajade sisseseadmiseks ja ülalpidamiseks, tuues viitena Vangistusseaduse § 13. Meie Vangistusseadustik käsitleb seda küsimust § 185, mispärast vastava viite vahetus tarvilikuks osutub (p. 4).

§ 128 p. 1 käsitleb kogukondlikku koormatust vahialuste tapi küsimuses. Tapikorda tunneb ka meie Vangistusseadustik (§ 76), mispärast ka selles normis toodud viide Vangistusseadusele ja Asumisele saatmise seadusele peab leidma asendamist viitega Vangistusseadustikule (p. 5).

§ 262 keelab ülemääraste või ebaseaduslikele naturaalkohuste nõudmise ja toob viitena NS § 545. Viimasele seadusele (või õigemini selle paragrahvi teisele jaole) vastab KrS § 626. NS § 545 j. 1 võiks vahest vastata KrS § 619, või õigemini see tegu kuulub distsiplinaarsüütegude hulka. Kuna aga olulisemaks karistusnormiks on KrS § 626, on ka käesoleval juhul viide NS § 545 asendatud viitega KrS § 626 (p. 6).

Kogukondlike koormatuste seaduse § 675 märkus 2 on kustutatud, kuna selles normis viitega Vangistusseadusele ja Asumisele saatmise seadusele on juhitud neis seadustikkudes antud eeskirjadele vahialuste saate-meeskonna kütamise kohta. Meie Vangistusseadustik sääraseid eeskirju ei tunne, mispärast ka § 675 märkus 2 oma maksvuse peab kaotama (p. 7).

§ 11.

Piirivalve korpuse seaduse maksvate normide seas näib vajalik olevat ette võtta ainult üks muudatus, ja nimelt § 166 kustutada. See norm käsitleb tasuraha, mis määratakse põgenenud vahialuste ja muude jooksikute tabamise puhul. § 166 ei ole iseseisev norm, vaid tingitud seal viitena toodud Passiseaduse § 152 lisast ja Vangistusseaduse § 415 lisast. Passiseadus on meil juba maksvuse kaotanud (vt. RT 48 — 1930, s. nr. 308, § 27), kuna Vangistusseadus kustutatakse käesoleva seadusega, nii et ka § 166 oma aluse kaotab ja kustutamisele kuulub. Lisaks olgu tähendatud, et meie Vangistusseadustik eeltoodud tasurahainstituuti ei tunne.

§ 12.

Lääne ja Balti kubermangudes asuvate riigimaakohtade valitsemise seadus kuulub nende VSK osade hulka, mille maksvuse kohta meil võib tõusta kahtlus. Kindel on, et see seadustik suuremalt osalt oma maksvuse on kaotanud, kuid siiski näib võimalik olevat tõendada, et mõningad riigi kinnisvarad siamaani püsinud, millised selle seaduse korralduse alla kuuluvad. Sellepärast tuli ka Kriminaalseadustiku maksmapanemise seaduses seda seadust puudutada. Muutmise alla käesoleva seaduse ulatuses kuuluksid neli normi: §§ 62, 63, 82 ja 83.

§ 62 toob viite Rahukohtu nuhtlusseaduse § 158 p. 1, mis vastava koosseisuga tuli asendada KrS § 588 p. 2 (p. 1).

§ 63 on viide toodud Nuhtlusseadusele ilma paragrahvi ära määramata. Selle normi sisust ja tema viidetest algallikatele on näha, et siin on mõeldud süüteod, mis ette nähtud KrS §§ 586 ja 244. Kuna aga § 63 tekstis Nuhtlus-

seaduse viide on tehtud ilma paragrahvide tähendamata, tuleb ka asendatud viide — Kriminaalseadustikule — sisse võtta ilma vastavate paragrahvideta (p. 2).

§ 82 toob oma tekstis kuritahtliku pankroti mõiste. Kuna viimast mõistet aga Kriminaalseadustik (vastandina Nuhtlusseadusele) ei tunne (võrdle NS §§ 1163 ja 1166 ning KrS §§ 565 ja 566), ei ole ka võimalust § 63 enam alal hoida ja see norm kuulub kustutamisele (p. 3).

§ 83 käsitleb üht võimutegevusetuse erijuhtu (vt. KrS § 601). Viide on tehtud selles normis Nuhtlusseadusele ilma paragrahvi ära tähendamata. Kuna võimutegevusetus, kuigi üldkujul, ka Kriminaalseadustikus ette nähtud, ei peaks olema takistusi viite asendamiseks (p. 4).

§ 13.

Arveseaduse maksvuse kohta meil võib tekkida mitmesuguseid seisukohti ja selle küsimuse lahendamisel kerkib üksikute normide puhul üles pea ülepääsmatuid raskusi, kuna meie seaduseandlus sel alal ei ole üldse algseaduse süsteemi ega aine käsitlusviisi arvestanud (rääkimata juba formaalsest normide kustutamisest). Niivõrd kui see puutub kriminaalõigusesse, paistab kindel olevat, et kõik Arveseaduse normid, mis käsitlevad aruannete esitamise korra rikkeid, on muudetud Riigikontrolli seaduse § 12 p. c-ga (RT 9 — 1919, sead. 22 — muu seas üks näide, kuidas ekslikult luuakse materiaalnorme funktsionaalseaduste kaudu). Teiste kriminaalõigust puudutavate normide kohta tuleb arvata, et need veel on maksvad. Need oleksid: §§ 367, 368, 379, 383, 389 ja 391 (kõik I raamatust — üldisest Arveseadusest).

§ 367 sisaldab deklaratiivse normi Arveseaduse vastu sihitud süütegude suhtes viitega Nuhtlusseadusele. Kuna aga Arveseaduste rikked peamiselt moodustavad ametialaseid süütegevusi, mis ka Kriminaalseadustikus ette nähtud, paistab õige olevat selles paragrahvis asendada viide Nuhtlusseadusele viitega Kriminaalseadustikule (p. 1).

§ 368 käsitleb muu seas ka aegumist viitega Nuhtlusseadusele. Aegumise instituuti tunneb arusaadavalt ka Kriminaalseadustik (§ 69 j.j.), mis-pärast viite asendamine on vabalt võimalik (p. 2).

§ 379 teeb viite Nuhtlusseadusele ja, nagu algallikate viitest näha, on siin mõeldud NS §§ 441, 442 ja 503 (1845. a. väljaandes).

Eelnimetatud paragrahvides kirjeldatud karistatavad teod on ette nähtud osalt Kriminaalseadustikus, osalt aga Distsiplinaarseadustikus. Mõeldud on § 379 nähtavasti ainult neid teokoosseise, mis Nuhtlusseaduse järgi kuulusid distsiplinaarkaristamise korra alla (normis räägitakse ametialase ülemuse karistamisõigusest), ja mis nüüd Distsiplinaarseadustikku kuuluvad. Selle-pärast on Nuhtlusseaduse viite asendamine viitega Distsiplinaarseadustikule vajalik (p. 3).

§ 383 toob seaduse tekstis viite Nuhtlusseadusele, ja sama paragrahvi algallikate viitest nähtub, et siin on arvatud NS § 62 (1845. a. väljaandes, mis vastab NS § 59 — 1885. a. väljaandes). Vastavat normi Kriminaalseadustik ei tunne (norm oma iseloomu järgi ei kuulu ka üldse kriminaalseaduste hulka), järelikult tuleb ka viide Nuhtlusseadusele kustutada (p. 4).

§ 389 märkus 1 käsitleb rahatrahvide sissenõudmise korda, kusjuures on arvestatud Nuhtlusseaduse süsteemi, mis lubas rahatrahvi asendada ares-tiga ainult süüdlase maksujõuetuse puhul (vt. NS § 84). Kriminaalseadustik

on aga selles küsimuses asunud teisele seisukohale, lubades süüalusele valikut rahatrahvi äramaksmise või asekaristuse kandmise vahel (vt. KrS § 59). Järelikult ei kerki Kriminaalseadustiku maksmahakkamisel rahatrahvide puhul üles süüaluse maksujõuetuse küsimust, mispärast ka § 389 märkus 1 oma mõtte kaotab ja selle tõttu kustutamisele kuulub (p. 5).

Lõpuks, § 391 p. 1 on rajatud samuti Nuhtlusseaduse süsteemile, mis on lahkuminev Kriminaalseadustiku omast (varanduslike õiguste kaotus ja viieaastane „türm“), mispärast on vajalik muuta selle punkti redaktsioon, välja jättes viide Nuhtlusseadusele ja vastavad karistusmäärused, mis Kriminaalseadustikus puuduvad (p. 6). Eriti peab veel juurde lisama, et terve § 391 maksvus meil on teatava kahtluse all, kuid puuduvad kindlad andmed, et lugeda seda normi kustunuks.

§ 14.

Vene talurahva seadusest kuuluvad muutmisele Kriminaalseadustiku maksmapanemise seaduse ulatuses viis normi: §§ 57, 79, 104, 112 ja 201.

§ 57 märkus toob viite Nuhtlusseaduse § 43, käsitledes kõigi iseäraliste õiguste ja eesõiguste kaotust kui alust keelule valla täiskogust osa võtta. Kuna Kriminaalseadustikus õigusekaotuste ulatus märksa lahku läheb Nuhtlusseaduse omast ja meie seaduseandluse järgi üldse kohtu ja eeluurimise all viibimine iseenesest tõkkeks ei ole valimisõiguste teostamisel (erand — vahi all viibimine), peaks õige olema see norm maha kustutada (p. 1).

§ 79 ja selle märkus, samuti ka § 104 käsitlevad külavanema ja vallavanema distsiplinaarõigust. Nende normide alalejätmine ei ole tarvilik, arvesse võttes, et uus Distsiplinaarseadustik ka neid küsimusi lahendama peab, ja eridistsiplinaarnormide olemasolu siinkohal on ülearune. Selle tõttu on maksmapanemise seaduses § 79 (ühes märkusega) ja § 104 kustutatud (p.p. 2 ja 3).

§ 112 toob viite Nuhtlusseaduse § 362, milline süüteo koosseis ette nähtud Kriminaalseadustikus § 628. Sellepärast peaks viite asendamine olema õigustatud (p. 4).

§ 201 on osaliselt maksev („teised ametnikud“) ja sisaldab eneses ka eridistsiplinaarnormi, milline uue Distsiplinaarseadustiku maksmahakkamisega tuleb kustutada (p. 5).

§ 15.

Vene Tsiviilseadus, mis teatavasti meil maksev mõningates piiriäärsetes riigiosades, sisaldab terve rea norme, mis kriminaalõiguse reformi elluviimisel muutmata püsima jääda ei või. Üksikute normide muutmise alustest allpool.

§ 19 käsitleb vahialuste abiellumise õigust kitsendustega, mis ette nähtud Vangistusseaduses ja Asumisele saatmise seaduses. Meie Vangistusseadustik käsitleb seda küsimust (ehkki üldkujul) § 110. Et § 19 mitte ainult viite muutmisega piirduda ei või, tuleb tervele paragrahvile anda uus redaktsioon vastavalt Vangistusseadustikule, kus erilisi kitsendusi toodud ei ole, vaid ainult eriline abiellumise kord (p. 1).

§ 165 p. 2 annab vanematele õiguse, põhjenedes Nuhtlusseaduse § 1592, lapsi teatavatel tingimustel tüürmi paigutada. Säärast normi Kriminaalseadustik ei tunne. Järelikult kaob ka § 165 p. 2 alus, mispärast selle normi kustutamine vajalik (p. 2).

§ 178 käsitleb vanemliku võimu lõppemise momente, muu seas ette tuues säärasena kõigi õiguste kaotust. Kriminaalseadustik säärast õigusekaotust ei tunne ja, ehkki meil juba 1927. a. (vt. RT 54 — 1927, s. 54) õigusekaotuste reform läbi viidud, ei ole siamaani § 178 muudetud. Võiks ju seisukohale asuda, et § 178 on vastavas osas ise kustunud, kuid sama hästi võiks seisukohale asuda, et meie õigusekaotuste ulatus katab ka § 178 toodud õigusekaotuse (§ 178 — eritsiviilnorm, tsiviilõiguslike tagajärgedega kriminaal-õigusekaotusele). Et säärastest võimalikkudest arusaamatustest pääseda, on § 178 antud uus redaktsioon (kooskõlas KrS süsteemiga — p. 3).

§ 256 p. 2 on eestkostja instituudi käsitlemisel toodud viited Nuhtlusseaduse §§ 27, 43 ja 50, mis teatavasti käsitlevad õiguste kaotust Nuhtlusseadustiku süsteemi kohaselt. Kuna Kriminaalseadustiku süsteem (§§ 19 ja 20) võimaldab ka üksikute õiguste äravõtmist, ei või säärast õigusekaotust, nagu õigus olla eestkostjaks, siduda õiguste kaotusega üldse, vaid tuleb otseselt ära tähendada, et eestkostjaks ei või olla isik, kes nimelt selle õiguse kohtuotsusega kaotanud. Vastavalt on ka § 256 teise lõike p. 2 ümber redigeeritud (p. 4).

§ 646 on toodud viide Nuhtlusseaduse § 62, milline viimane omalt poolt toob viite tsiviilseadustele. Kriminaalseadustik analoogilist normi ei tunne, mille tõttu selle viite kustutamine vajalik (p. 5).

§ 665 toob viite Nuhtlusseaduse § 1410, milline vastab Kriminaalseadustiku § 463 (orjaks müümine). Ehkki tegelikult see norm vähe tähtis on, tuleb (olgugi puhtvormiliselt) viide asendada (p. 6).

§ 673 on varandusriikete puhul toodud viited Nuhtlusseaduse §§ 1606—1625 ja Rahukohtu nuhtlusseaduse §§ 98 ja 152, millised tuleb asendada vastavate Kriminaalseadustiku normidega — §§ 514—524, 529, 531, 532 ja 534 (p. 7).

§ 1019 käsitleb testamendi tühinemise juhtusid, mil teises punktis alusena toodud kõigi õiguste kaotus. Kriminaalseadustik säärast õigusekaotuse tüüpi ei tunne, mispärast ka see norm kustuma peab (p. 8 — võrdle ka märkusi p. 3 juurde).

Kooskõlas § 1019 p. 2 kustumisega kaotab oma mõtte ja tähtsuse ka § 1020, mispärast selle kustutamine vajalikuks osutub (p. 9).

§ 1107 on analoogiliselt § 1019 p. 2 — siinkohal õiguse puhul olla pärijaks — aluseks võetud kõigi õiguste kaotus, vastavalt Nuhtlusseadusele. Kriminaalseadustiku kohaselt tuleb see norm kustutada (p. 10 — võrdle märkusi p. 3 juurde).

§ 1107¹ käsitleb pärimisõigust alaealiste suhtes vastavalt Nuhtlusseaduse § 139. Säärast normi Kriminaalseadustik ei tunne, mispärast ka § 1107¹ oma aluse ja mõtte kaotab ning kustutamisele kuulub (p. 11).

§ 1222 p. 2 on päranduse avanemise alusena toodud varanduse omaniku kõigi õiguste kaotus. Analoogiliselt eespool toodud seisukohtadele kuulub § 1222 p. 2 kustutamisele, kuna kõigi õiguste kaotus on võõras Kriminaalseadustiku süsteemile (p. 12).

§ 1259 märkus 2, käsitledes kahjutasu kordasaadetud süüteo puhul, toob viite Nuhtlusseaduse § 61. Samasisulist normi Kriminaalseadustik ei tunne, mille tõttu viite kustutamine vajalik (9. 13).

§ 1401¹ toob viite Nuhtlusseaduse § 1174⁵, millele vastavat normi Kriminaalseadustik ei tunne. Selle tõttu tuleb viide Nuhtlusseadusele kustutada (p. 14).

§ 1553 käsitleb kõigi õiguste kaotuse tsiviilõiguslikke tagajärgi, milline norm loomulikult kustuma peab Nuhtlusseaduse süsteemi kadumisega (p. 15 — võrdle märkusi p. 3 juurde).

§ 1665 on toodud viide Rahukohtu nuhtlusseaduse §§ 51⁶ ja 51⁷. Mõlemate seaduste süüteo teokoosseisud on kaetud Kriminaalseadustikus § 306 toodud süüteo teokoosseisuga, mille tõttu asendamine õigustatud (p. 16).

§ 2023¹, käsitledes liigkasuvõtmist, toob viite Rahukohtu nuhtlusseaduse § 180² ja 180³ ja Nuhtlusseaduse § 1707, millised süüteod Kriminaalseadustikus ette nähtud § 575. Selle tõttu tuleb toodud viide asendada uuega (p. 17).

§ 2025 on toodud viide Nuhtlusseaduse § 428, millele täpselt vastavat normi Kriminaalseadustikus ei ole ette nähtud. Umbkaudselt võiks sellele normile vastata Kriminaalseadustiku § 618. Et aga täpset viite asendust ette võtta võimatu, on parem see viide § 2025 üldse maha kustutada, arvesse võttes, et selle tõttu normi enese sisu ei muutu (p. 18).

§ 2110 on jällegi tegemist kõigi õiguste kaotusega kui alusega varandusõiguste muutumisele. Kuid käesoleval juhul on normi tekst konstrueeritud sääraselt, et ühe osa mehaanilise kustutamiseega normi sisu tarvilikult muuta ei saa, mispärast normi redaktsioon uuendada tuleb ilma sisulise muudatusega (välja arvatud kõigi õiguste kaotamise väljajätmine — p. 19).

Ka § 2330 p. 5 käsitleb volikirja tühinemise alusena õiguste kaotust, mis Kriminaalseadustiku kohaselt tuleb välja heita. Kuid tehniliselt on võimatu ka siin piirduda mõne osa kustutamiseega, mille tõttu p. 5 tuleb anda uus redaktsioon, välja jättes selle sisust ainult õiguste kaotuse (p. 20).

Lõpuks, § 539 märkuse 1 lisa § 1 toob viite Rahukohtu nuhtlusseaduse § 179. Kuna selle süüteo koosseis on ette nähtud Kriminaalseadustiku § 537, osutub viite asendamine võimalikuks (p. 21).

§ 16.

Balti eraseaduse § 206 käsitleb vanemate võimu ulatust ja, koduse karistuse õiguse kõrval, tähendab ka õigusele lapsi türmi heita Nuhtlusseaduse § 1592 korras. Kriminaalseadustik säärast normi Nuhtlusseadusest üle võtnud ei ole, mispärast ka § 206 on vastavas osas alus ära langenud. Et aga § 206 muutmine ilma uue redaktsioonita raskendatud, on see norm uuesti redigeeritud, välja jättes algnormi teine osa (p. 1).

§ 226 räägib vanemliku võimu lõppemisest perekonnaõiguste kaotuse puhul. Kriminaalseadustik säärast õigusekaotust ei tunne, mispärast ka § 226 püsima jääda ei või. Võiks seisukohale asuda, et § 226 on tegelikult kustunud 1927. a. õigusekaotuste reformi tõttu (vt. RT 54 — 1927, s. 54). Kuid arusaamatuste ärahoidmiseks paistab parem olevat vähemalt nüüd see norm ka seadusega kustutada (p. 2).

§ 319 käsitleb üht takistust eestkostjaks määramise puhul: õiguste kaotust, mis Nuhtlusseaduse süsteemi kohaselt on siinkohal täies ulatuses loendatud (kõik kolm õigusekaotuse tüüpi). Arvesse võttes Kriminaalseadustiku süsteemi ses küsimuses, eriti võimalikku fakultatiivsust üksikute õigusekaotuste määramisel (KrS § 19 ja 20) tuleb eestkostmise instituudi puhul takistusena üles seada ainult eriline õigusvõime kaotus — olla eestkostjaks (KrS § 19 p. 4). Sellekohaselt on ka § 319 ümber redigeeritud (p. 3).

§ 869 määrab ära omandusõiguse kaks lõppemisjuhtu: omaniku surm ja tema varanduslik õigusekaotus. Viimane juht ei ole Kriminaalseadustiku süsteemi järgi võimalik. Sellepärast tuleb § 369 ümber redigeerida, välja jättes osa, mis käsitleb õigusekaotust (p. 4 — võrdle ka märkusi p. 2 juurde).

§ 1696 käsitleb üht pärimisvõime kaotuse juhtu: isiku mõistmine sunnitööle või asumisele saatmisele. Asumisele saatmine on kaotatud juba 1917. a., kuid sunnitöö on karistusena ette nähtud ka Kriminaalseadustikus (§ 13). Kuid sisuliselt oli § 1696 mõeldav ainult kõigi õiguste kaotuse puhul (milline oli seaduslikuks tagajärjeks Nuhtlusseaduse järgi sunnitööle ja asumisele saatmisele — neil küll ainult 1927. aastani). Et Kriminaalseadustik säärast õigusekaotust ei tunne, on arusaadav ka selle normi kustutamine (p. 5).

§ 2064 loendab juhtusid, mille olemasolul isik ei või olla tunnistajaks testamendi koostamisel. Üheks sääraseks on — p. 3 järgi — kõigi või kõigi iseäraliste õiguste kaotus. Kriminaalseadustiku § 19 p. 7 tunneb ka säärast juhtu, kuid arvestades võimalust Kriminaalseadustiku järgi määrata üksikuid õigusekaotusi (§ 20), tuleb üldine lause — õiguste kaotus — asendada erilise õigusekaotusega — olla tunnistajaks lepingute või aktide tegemisel. Sellekohaselt on ka § 2064 p. 3 ümber redigeeritud (p. 6).

§ 2581 käsitleb päranduse avamise momente, tähendades p. 2 mõistmist karistusele, millega kaasas käib varanduslike õiguste kaotus. Kuna seesuguste õiguste kaotust Kriminaalseadustik ei tunne, tuleb nimetatud punkt § 2581 maha kustutada (p. 7 — võrdle ka märkusi p. 2 juurde).

§ 3600 käsitleb leppimist süütegude puhul, kusjuures viide on tehtud Nuhtlusseadusele. Seesugune protsessuaalne norm leidis Nuhtlusseaduses (§ 157), kuid säärast normi Kriminaalseadustikus ei ole, vaid see leidub nüüd uues Kriminaalkohtupidamise seadustikus. Sellega on õigustatud viite asendamine (p. 9).

§ 17.

Kaubandusseaduse § 98³ sisaldab kriminaalseadust, mille koht ei ole väljaspool Kriminaalseadustikku, seda enam, et see süütegu on juba ette nähtud Kriminaalseadustikus § 366. Sellepärast kuulub § 98³ siinkohal täielikult kustutamisele (p. 1).

§ 107⁷ viited kuuluvad muutmisele, kuna käesoleva seadusega on kustutatud Kaubandusseaduse §§ 98³ ja 619² (p. 2).

§ 424 on toodud viide Nuhtlusseaduse § 1630, mis vastab Kriminaalseadustiku § 555, millest tingitud viite asendamine (p. 3).

§ 425 on toodud viide Nuhtlusseaduse § 1633, millise teokoosseis ka ette nähtud Kriminaalseadustikus § 555. Selle tõttu tuli ka see viide asendada uuega (p. 4).

§ 564 on toodud viited Nuhtlusseaduse § 1195 ja Rahukohtu nuhtlusseaduse § 174 ning samas normis veel viide Nuhtlusseaduse § 1688. Nendele kriminaalseadustele vastavad Kriminaalseadustikus §§ 409, 410, 557, 560 ja 575, kusjuures Nuhtlusseaduse § 1195 vastab Kriminaalseadustiku §§ 409, 410 ja 560, Rahukohtu nuhtlusseaduse § 174 — Kriminaalseadustiku §§ 557 ja 575 ja Nuhtlusseaduse § 1688 — Kriminaalseadustiku §§ 409, 410, 557 ja 575. Eelnevast on tingitud viidete asendamine (p. 5).

§ 619² sisaldab kriminaalseadust, mille teokoosseis ette nähtud Kriminaalseadustiku § 366, mille tõttu § 619² kui puhtkujuline kriminaalseadus siinkohal kuulub kustutamisele, kuna tema õige koht on Kriminaalseadustikus (p. 6).

§ 621 sisaldab normi nn. meremeeste distsiplinaarsüütegude läbi vaatamise korra kohta viidetega Nuhtlusseadusele. Kuna suurem hulk viidetes toodud norme üldse Kriminaalseadustikku üle võetud ei ole (NS §§ 1252, 1253, 1260, 1266, 1273 ja 1274), kaks normi (NS § 1259 ja § 1270) aga osalt Kriminaalseadustikus leiduvad, terve see aine aga meil lahendatud Meremeeste seadusega (RT 28 — 1928), siis (ka vastolude ärahoidmiseks) on vajalik § 621 üldse kustutada (p. 7).

§ 662 on toodud üldine viide Nuhtlusseadusele ja kuna algseaduse allikatest nähtub, et siinkohal on mõeldud Nuhtlusseaduse §§ 1712—1714 (1845. a. väljaandes) ning Rahukohtu nuhtlusseaduse § 37, osa neist süütegedest aga on ette nähtud Kriminaalseadustiku §§ 255 ja 256 (puuduvad, vastavalt NS §§ 1713 ja 1714), on üldviite asendamine võimalik (p. 8).

§ 686 käsitleb juhtu, kus kaubandusettevõtte pidaja on rikkunud raamatupidamise kohust ja ähvardab Nuhtlusseaduse § 1173 ning teataval korral kuritahtlikuks pankrotiks tunnistamisega. Kuna Kriminaalseadustikus puudub norm, mis vastaks Nuhtlusseaduse § 1173, ja Kriminaalseadustik ei tunne kuritahtliku pankroti mõistet, kuulub § 686, kui aluseta, kustutamisele (p. 9).

§ 687 toob samuti viite Nuhtlusseaduse § 1174 ning käsitleb kuritahtliku pankroti mõistet. Nagu juba eelpool oli tähendatud, ei tunne Kriminaalseadustik kuritahtliku pankroti mõistet, samuti ei ole ka Kriminaalseadustikus Nuhtlusseaduse § 1174 vastavat normi, mispärast § 687 oma aluse kaotab ja selle tõttu ka kustutamisele kuulub (p. 10).

§ 690 sisaldab, nagu § 687, viite Nuhtlusseaduse § 1174, millise teokoosseisuga normi Kriminaalseadustik ei tunne. Kuid § 690 omab ka sisu rippumata Nuhtlusseaduse § 1174 ja selle tõttu ei saa § 690 lihtsalt kustutada. Kooskõlas sellega on § 690 ümber redigeeritud, välja jättes osa, mis puudutab NS § 1174 (p. 11).

§ 697 toob viite Nuhtlusseaduse § 423, milline norm vastab oma teokoosseisu suhtes Kriminaalseadustiku §§ 508 ja 616, mispärast sellekohane vahetus viitega vajalik (p. 12).

§ 713 käsitledes maaklerite ametialaseid süütegusid, toob üldviite Nuhtlusseadusele. Selle viite asendamine viitega Kriminaalseadustikule ei tee raskusi, kuna viimane seaduski, olgugi üldkujul, küllaldaselt määral ja ulatuses seesuguseid ametialaseid süütegusid käsitleb (p. 13).

§ 18.

Vene Kaubandusliku kohtupidamise seaduse muutmised maksmapanemise seaduse ulatuses on tingitud peamiselt asjaolust, et Nuhtlusseaduse ja Kriminaalseadustiku süsteemid lähevad oluliselt lahku maksujõuetute võlgnikkude karistamise küsimuses. Kuna aga Vene kaubanduslik kohtupidamise seadus oli kooskõlas Nuhtlusseadusega, tuli paratamata Kriminaalseadustiku maksmapanemisel ette võtta võrdlemisi olulisi muudatusi Vene Kaubandusliku kohtupidamise seaduses. Lähemalt iga üksiku muudatuse kohta alljärgnevalt.

§ 242 loendab juhtusid, mil äriraamatuid tõendusena esitada ei ole lubatud. Nende juhtude hulgas — p.p. 4 ja 5 — on kaks, mis algkujul püsima jääda ei või. Esimene neist käsitleb juhtu, kus kaupmees on tunnustatud kuritahtlikuks pankrotti jäänuks. Kriminaalseadustik kuritahtliku pankroti mõistet ei tunne, ehkki käsitleb seda süütegu (sisuliselt) § 566. Sellepärast tuli p. 4 asendada mõiste „kuritahtlik pankrott“ Kriminaalseadustikus § 566 ettenähtud süüteoga. § 242 p. 5 keelab äriraamatute esitamist, kui kaupmees kaotanud kõik või mõningad iseäralised õigused. Viimane mõiste tuleb Kriminaalseadustiku süsteemi kohaselt asendada §§ 18 ja 19 ettenähtud õiguste kaotamisega (p. 1).

§§ 387—391 käsitlevad pankroti liigitust: kuritahtlik, ettevaatamatu ja õnnetu pankrott. Seda liigitust arvestas ka Nuhtlusseadus (võrdle NS § 1163 jj.) ja määras kriminaal-kohtupidamise seaduse korras ainult kuritahtliku pankroti puhul karistust, kusjuures aga kaubanduskohus pankroti kuritahtlikkuse prejuditsiaalküsimusena lahendas (milline muidugi siduv oli kriminaalkohtule). Ettevaatamatu pankroti juhtude karistamine oli aga jäetud kaubanduskohtule (kui süüdlane ärialal oli tunnustatud maksujõuetuks) või aga tsiviilkohtule (kui süüdlane mitte ärialal ei tegutsenud). Kriminaalseadustik on selles süsteemis ette võtnud järgmised põhjapanevad muudatused:

1) Kriminaalseadustiku järgi kuulub maksujõuetute karistamine igal juhul kriminaalkohtu kompetentsi, ja 2) Kriminaalseadustik teeb küll sisuliselt vahet kuritahtliku ja ettevaatamatu pankroti vahel (võrdle siinkohal märkusi KrS § 569 muutmise kohta — maksmapanemise seaduse § 3), kuid vormiliselt ei tunne Kriminaalseadustik kuritahtliku ega ettevaatamatu pankroti mõistet; kui aga seisukoht on säärane, siis tekib küsimus, milline mõte on veel nüüd pankroti iseloomu äramääramisel kaubanduskohtus (resp. tsiviilkohtus). Ja, veel enam — kriminaalkohus ei ole kaubanduskohtu prejuditsiaalküsimusega pankroti iseloomu kohta seotud, mille tõttu võiks kergesti tekkida sisuline vastolu kriminaal- ja tsiviilkohtu otsuste vahel pankroti kui süüteo suhtes, mis aga loomulikult on ebasoovitav õiguspoliitilises mõttes. Sellepärast tuli tahes-tahmata kaubandusseadusest välja heita (peale edaspidise karistusprotsessi — vaata allpool) pankroti liigitusnormid — eeskätt liigitus kuritahtlikuks ja ettevaatamatuks pankrotiks — §§ 387—389. Õnnetu pankroti mõiste — § 390 — on kriminaalõiguslikult ükskõikne, kuid sellel mõistel on muidugi ainult siis mõtet, kui see esineb teiste liikide kõrval, iseseisvalt on ka see liik üleaarune. § 391 aga kaotab loomulikult liigituse äralangemisel oma mõtte. Selle tõttu on nüüd ka eeltoodud paragrahvid — 387 kuni 391 — kustutatud (p. 2).

§ 410¹ on uus norm, mille sissetoomine kaubandusseaduses on tingitud asjaolust, et pankrotisüüteo jälitamine on tingitud isiku maksujõuetuks tunnustamisest kaubanduskohtu poolt (mitte aga pankroti liigi äramääramisest — vaata p. 2). Kriminaalkohtu võimud võivad jälitamist alata alles peale maksujõuetuse tunnustamist. Muidugi oleks mõeldav, et ka prokurör ise peaks jälgima kaubanduskohtu tegevust, õigem — kas ei ole seal otsustatud maksujõuetuks tunnustamisi. Kuid otstarbekas paistab siiski olevat norm mille järgi kaubanduskohus ise niivõrt initsiatiivi avaldab, et igast maksujõuetuks tunnustamisest teatab prokurörile, kelle ülesandeks siis jääb läbi kaaluda, kas selles konkreetjuhuses ei ole süüteo tundemärke (KrS §§ 565—570). Selle tõttu ongi üles võetud uus § 410¹ (p. 3).

§ 430 on ette võetud redaktsiooniline muudatus, mis on tingitud kuritahtliku pankroti mõiste äralangemisest. Muidu on § 430 sisuliselt jäänud endiseks (p. 4).

§§ 475, 476, 484, 511, 512 ja 527—531 kaotamine on samuti tingitud pankroti liigitamise ja kaubanduskohtus karistamise õiguse äralangemisest. Üksikasjaliselt oleks tähendada järgmist. § 475 loob ühe kuritahtliku pankroti erijuhu komisjonilepingu alal, kuid kuritahtliku pankroti mõiste äralangemise tõttu peab ka see norm ära langema. § 476 käsitleb jällegi kuritahtliku pankroti mõistet, kuid selle kõrval normeerib ka maksujõuetuse tagajärgi komisjonilepingu puhul. Viimane küsimus on juba lahendatud uuema normiga kaubandusseaduses (§ 54¹⁷ — isegi osalt lahkuminevalt). Sellepärast võib vabalt terve norm (§ 476) oma maksvuse ka vormiliselt kaotada. § 484 teeb otsuse viite Nuhtlusseaduse §§ 1164 ja 1168, kusjuures jällegi oluliseks tunnusemärgiks on kuritahtliku pankroti mõiste. Rääkimata juba sellest, et otseselt Nuhtlusseaduse § 1168 vastavat normi Kriminaalseadustikus ei ole, tuleb juba kuritahtliku pankroti mõiste äralangemise tõttu § 484 kustutada. § 511 teeb konkursivalitsusele kohuseks ära määrata pankroti iseloom, milline toimingu midugi pankroti liigituse äralangemisel enam aset leida ei või, mispärast ka § 511 kustutamisele kuulub. § 512 annab konkursivalitsusele õiguse maksujõuetut vahi alt vabastada, kui maksujõuetus kannab õnnetu pankroti iseloomu. Pankroti liigituse äralangemise tõttu muutub ka see norm ülearuseks. Siinkohal tuleb ka arvesse võtta, et § 430 (uues redaktsioonis) võimaldab ilma eritingimusteta — välja arvatud alalise elukoha kohustus — maksujõuetut vahi alt vabastada. Kõige selle tõttu on § 512 kustutatud. § 527 teeb võlausaldajate üldkogule kohuseks määrata pankroti iseloom, milline toiming (ja ühes sellega ka norm) liigituste puudumisel tulevikus peab ära langema. §§ 528—531 määravad ära pankroti tagajärgi, peamiselt karistamise alal. Kuna Kriminaalseadustiku süsteemi järgi (vaata eespool) pankroti karistamine enam kaubanduskohtu kompetentsi ei kuulu ja liigitus on ära langenud, tuleb ka eeltoodud normid kustutada (p. 5).

§ 532 tuli ümber redigeerida vastavalt eeltoodud seisukohtadele. Juurde lisatud on ainult kohustus maksujõuetut vahi alt vabastada, kui see juba varemalt sündinud ei ole. Varemalt läks vahi all pidamine iseenesest üle karistusele, mis aga nüüd, karistusõiguse äravõtmise tõttu kaubanduskohtult, enam aset leida ei või. Vabastamine vahi alt oleks tulevikus võimalik järelikult kas § 430 või aga § 532 korras (p. 6).

Lisamärkus. Peab tähendama, et pankroti liigitamise ja kaubanduskohtu karistamise õiguse äralangemisega ülejäänud maksujõuetu esialgne vahistamine (§ 410 korras) tundub käesolevas protsessis võõrkehana. Kuid eelnev kaubandusliku kohtupidamise seaduse muutmise kava on ette kantud Kohtu- ja siseministeeriumi juurs töötavale tsiviilprotsessi väljatöötamise komisjonile, kelle ülesandeks on ka uue konkursiseaduse väljatöötamine, ja eelnimetatud komisjon oma enamuses eitas kategooriliselt eelvahistamise ärakaotamise võimalust. Arvesse võttes komisjoni seisukohta kui ka asjaolu, et see eelvahistamine otseselt kriminaalõigusliku reformi läbiviimisega ei ole seotud, on selle instituudi muutmine käesolevast kavast välja jäänud.

§ 19.

Meil maksvas Tööstusseaduse osas on vajalik ette võtta Kriminaalseadustiku maksmapanemise puhul üks muudatus — § 258. Nimetatud paragrahv käsitleb keelatud mängukaartide sisseveo ja müügi delikti kirjeldust.

Osa sellest normist kuulub Tolliseadustiku valdkonda (keelatud sissevedu), osa aga Kriminaalseadustiku valdkonda. Viimases seadustikus — § 327 — on vastav süütegu ette nähtud. Seega muutub § 258 ülearuseks ja tema edaspidine maksamajäämine on isegi lubamatu, kuna ta on osaliselt vastolus toodud teiste samaaineliste seadustega. Sellepärast tuli § 258 kustutada.

§ 20.

Tööstusliku töö seadus nõuab Kriminaalseadustiku maksmapaneku puhul rida muudatusi, mis on peamiselt tingitud põhimõttest koondada kõik karistusnormid Kriminaalseadustikku. Üksikasjaliselt on muudatused järgmised.

§ 62 käsitleb tööstusettevõtte juhataja õigust teatavatel juhtudel tühistada teenistuslepingut. Üks neist juhtudest on antud, kui tööline langeb eeluurimise või kohtu alla süüdistuses säärases teos, mille eest seadus ähvardab vähemalt türmiga. Kuna Kriminaalseadustik säärast karistust ei tunne ja sama seadustiku süsteemi järgi on otstarbekohasem süütegude raskus ära määrata kolmikjaotuse kaudu (KrS § 3), on ka § 62 p. 3 ümber redigeeritud, kusjuures vähemalt türmiga ähvardatud karistuse asemel on võetud raske kuritegu või kuritegu (p. 1).

§ 93 näeb ette tööstusettevõtte omaniku vastutust rahatrahvide eest, mis tööstusettevõtte juhataja peale pandud, kuid viimase poolt maksmata jäetud. Kuid arvesse võttes, et kõik tööstusliku töö karistusnormid on kodifitseeritud Kriminaalseadustikku, viimase süsteem aga ei tunne kõrvalise, süütu isiku vastutust süütegijale määratud rahatrahvi eest, tuleb § 93 kui ebasüsteemiline maha kustutada. Möödamannes olgu tähendatud, et mittemakstud rahatrahvide Kriminaalseadustiku alusel järgneb automaatselt asekaristus (KrS § 59). Järelikult peaks siinkohal kas asekaristus ära langema või kuuluksid täitmisele nii peakaristus kui ka asekaristus, millised mõlemad võimalused aga Kriminaalseadustiku süsteemiga ei sobi (p. 2).

§ 114 on uuesti redigeeritud ilma sisuliste muudatusteta. Viited Nuhtlusseadusele on kustutatud kooskõlas Kriminaalseadustiku § 17 kolmanda lõikega.

§§ 202—214 tuleb kustutada, kuna need kodifitseeritud Kriminaalseadustikku, kusjuures § 212 vastab Kriminaalseadustiku § 348, §§ 213—349 ja § 214—347 (p. 4).

§ 486 määrab ära nõuded, millele peavad vastama kinnitusühisuse juhatause, revisjonikomisjoni ja järelevalvekomisjoni liikmed. Muude hulgas on pp. 2—4 toodud tingimused, mis puudutavad kriminaalõigust. Nüüd on aga meil analoogilistes seadustes (kinnitusameti ja kinnitusameti kohta — RT 77/78 — 1920, sead. 210, §§ 5, ja 211, § 4) kvalifikatsiooninõuded märksa lihtsustatud ja määratud vanuse kõrval nõutakse ainult valimisõiguse olemasolu. Et säärane redaktsioon lihtsam ja ühes sellega § 486 pp. 2—4 tõstetud küsimused on lahendatud otstarbekohaselt ja kooskõlas maksva kriminaalõigusliku süsteemiga, paistab õige olevat analoogiliselt ka § 486 uuesti redigeerida (välja arvatud vanuse alammäär, milline jäetud puutumata). Kooskõlas kõige eelolevaga on § 486 uus tekst seadusse võetud (p. 5).

§ 529 p. 3 on kustutatud, kuna see norm on üles ehitatud Nuhtlusseaduses valitsevale obligatoorsele õigusekaotuste süsteemile. Peale selle jätab § 529 p. 3 tekst lahtiseks, kas siin on mõeldud nn. kõigi õiguste kaotust

või kõiki kolme õigusekaotuste tüüpi Nuhtlusseaduse järgi. Kriminaalseadustik lubab teatavasti fakultatiivset õiguste kaotuste rakendamist, mille tõttu võimatu on igal juhul pensioniõiguse kaotust siduda üldiste õiguste kaotuse üksikjuhtudega (p. 6).

§ 570 on kustutatud, kuna see norm sisaldab kriminaalseadust, viimane on aga täies ulatuses kodifitseeritud Kriminaalseadustikku (viite normid §§ 560 ja 564 vastavad KrS § 352 uues redaktsioonis, § 569 — KrS § 354 ja § 586 ja 587 — KrS § 353). Selle tõttu langeb ära ka tarvidus § 570 järele (p. 7).

§ 21.

Teedeseaduses, meil maksvas osas, tehtud muudatused puudutavad pea eranditult viiteid, kus Kriminaalseadustiku normidega tuleb asendada nii Nuhtlusseaduse kui ka Rahukohtu nuhtlusseaduse norme.

§ 81 toodud viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 77 on asendatud vastava Kriminaalseadustiku § 366 (p. 1).

§ 113 p. 2 toodud viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 81 on asendatud vastava Kriminaalseadustiku § 365 (p. 2).

§ 114 toodud viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 81 on asendatud samasuguse koosseisuga Kriminaalseadustiku § 365 (p. 3).

§ 128 märkuses 2 toodud viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 81 asendatakse vastavate koosseisudega Kriminaalseadustiku §§ 365 ja 516. Viimane norm tuleb rakendamisele juhul, kui rikkumisega tegemist, esimene karistab aga korrashoidmise ja tarvitamise normide rikkeid (p. 4).

§ 150 on toodud viide Nuhtlusseaduse §§ 1359^a—1359^b, millede täpselt vastavaid norme Kriminaalseadustikus ei leidu, kuid üldiselt on, oma teokoosseisu tõttu, rakendatav käesolevasse juhtu Kriminaalseadustiku § 356, millise normiga ongi viide Nuhtlusseadusele asendatud (p. 5).

§ 152 kujutab väga omapärast normi, sest sama paragrahvi sisuline osa ei vasta viiteparagrahvile — Rahukohtu nuhtlusseaduse § 77. Kriminaalseadustikus (§§ 365 ja 366) on antud normid, mis vastavad Rahukohtu nuhtlusseaduse § 77, kuid kuidagi ei kata ka nimetatud Kriminaalseadustiku normid Teedeseaduse § 152. Et sellest ebamäärasest seisukorrast pääseda, tuleb § 152 kustutada, sest sisuliselt võttes on nimetatud paragrahv enam kui omapärane ja ebaselge. Mis puutub § 152 märkusesse, siis tuleb selle esimene osa niikuinii Kriminaalseadustiku maksmahakkamisel protsessuaalselt korraldada, märkuse teine osa on aga vastolus Kriminaalseadustiku süsteemiga, mis ei tunne rahatrahvide suhtes erikapitali arestimajade ehitamiseks (vastandina näit. Rahukohtu nuhtlusseadusele). Sellepärast on õigustatud § 152 kustutamine (p. 6).

§ 156 toodud viited Rahukohtu nuhtlusseaduse § 77 ja Nuhtlusseaduse § 1516 on asendatud vastavate koosseisudega Kriminaalseadustiku §§ 366 ja 451. Siinkohal aga ei või ka ära märkimata jätta, et niihästi Rahukohtu nuhtlusseaduse § 77 kui ka sellele vastav Kriminaalseadustiku § 366 ei vasta täpselt oma alusele — Teedeseaduse § 156 (p. 7).

§ 736 viide Nuhtlusseaduse § 69 märkusele, mis sisaldab distsiplinaarprotsessi normi, on asendatud viitega Distsiplinaarseadustikule, kuna teatavasti Kriminaalseadustik (vastandina Nuhtlusseadusele) distsiplinaarnorme ei sisalda (p. 8).

§ 736 märkus on vastolus Distsiplinaarseadustikuga, mis distsiplinaarvõimuorganeid kindlalt ära määrab, mispärast ka käesolev märkus kustutamisele kuulub (p. 9).

§ 737 toodud viide Nuhtlusseaduse § 384² on asendatud vastava teokoosseisuga Kriminaalseadustiku § 647 (p. 10).

§ 22.

Ehitusseaduse maksvates osades on Kriminaalseadustiku maksmapanemise puhul vajalik ette võtta muudatus ainult ühes normis — § 86. Viimane, käsitledes ehitusmääruste rikkumisi, toob üldviite Nuhtlusseadusele ja Rahukohtu nuhtlusseadusele. Kuna ka Kriminaalseadustik tunneb ehitusmääruste rikkeid (18. ja 30. peatükis), on viite vahetamine võimalik ja vajalik.

§ 23.

Põllumajanduse seaduse vähestes maksmajäänud osades leidub siiski kolm normi, mis käesoleva seaduse ulatuses muutmisele kuuluvad.

§ 167 toob viite Rahukohtu nuhtlusseaduse § 151, millele vastav teokoosseis on antud Kriminaalseadustiku § 595. Järelikult tuleb viites läbi viia vahetus (p. 1).

§ 354 sisaldab protsessuaalsè normi, kuid viitega Rahukohtu nuhtlusseaduse §§ 56¹ ja 56⁵, millised vastavad Kriminaalseadustiku § 245—249. Viite asendamine on selle tõttu võimalik ja vajalik (p. 2).

§ 355 on samuti protsessuaal-iseloomuga norm, kuid jällegi on viide tehtud Rahukohtu nuhtlusseaduse § 146¹. Et viimase kriminaalnormi teokoosseis on ette nähtud ka Kriminaalseadustiku § 586, siis tuleb Rahukohtu nuhtlusseaduse viite asemele tuua viide Kriminaalseadustikule (p. 3).

§ 24.

Heakorra ja julgeoleku seaduses vajalikud muudatused on pea eranditult viidetevahetamised, ilma et selle läbi muutuks vastavate seaduste sisu.

§ 19 märkus 1 käsitleb vahialuste puhkepäevi, kusjuures viitena on toodud Vangistusseaduse § 352 ja märkus selle juurde. Meie uus Vangistusseadustik korraldab sama küsimust § 119, mille tõttu viite vahetamine tarvilikuks osutub (p. 1).

§ 158 märkuses käsitletakse valvealuste karistamist sundelukohast lahkumise puhul, milline süütegu on karistatav Rahukohtu nuhtlusseaduse § 63 järgi. Samasugune süütegu on ette nähtud Kriminaalseadustiku § 159, mille tõttu viite vahetamine võimalik ja vajalik (p. 2).

§ 169 on keelunorm viitega Rahukohtu nuhtlusseaduse § 118 (keelatud relva kandmine), millisele viimasele vastab Kriminaalseadustikus § 229. Viimasega tuleb asendada viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 118 (p. 3).

§ 170 keelab teatud tingimustel laskerelva tarvitamise ja ähvardab Rahukohtu nuhtlusseaduses § 117 ettenähtud karistusega. Rahukohtu nuhtlusseaduse § 117 teokoosseis leidub Kriminaalseadustiku § 229, mille tõttu viite asendamine võimalik (p. 4).

§ 189 määrab eeldusi õiguse saamiseks laenukassat (pandimaja) pidada viitega Nuhtlusseaduse §§ 992¹ ja 992⁴. Eeltoodud normide oluline ja eriline koosseis on ette nähtud Kriminaalseadustiku § 308, mille tõttu näib

küllaldane olevat eelnimetatud Nuhtlusseaduse viitenormid asendada Kriminaalseadustiku § 308 (p. 5).

§ 196 ähvardab karistusega laenukassa (pandimaja) avamise ja pidamise korra rikkujaid. Sel puhul on normis toodud ka viide Nuhtlusseaduse § 992¹—992⁴ ja Rahukohtu nuhtlusseaduse § 47¹ ja 47². Kõik eeltoodud paragrahvid, nende olulises osas, vastavad Kriminaalseadustiku § 307 ja 308, millest tingitud ka viite vahetamine § 196 (p. 6).

§ 318 on kerjamise keelunorm, millele Rahukohtu nuhtlusseaduses vastavad § 49 ja 50. Kriminaalseadustik näeb ette kerjamise süüteo koosseisu § 266 (ehkki veidi teises ulatuses kui Rahukohtu nuhtlusseadus). Sellepärast on vajalik ja võimalik viite vahetamine (p. 7).

§ 366 on vastolus Kriminaalseadustiku § 23, kuna viimane lubab välismaalase väljasaatmist sunnitööle mõistmise puhul, § 366 aga seda ei võimalda. Et § 366 üldse iseseisvat olulist tähendust ei ole ja see kannab puhtkriminaalnormi iseloomu, tuleb see norm siinkohal kustutada (p. 8).

§ 25 — 26.

Vangistusseadus ja alaealiste kasvatus-parandusasutuste seadus kaotavad oma maksvuse, kuna käesoleva seadusega pannakse maksma uus Vangistusseadustik (RT 20 — 1931), mille § 148—181 sisaldavad norme ka alaealiste kinnipidamise kohta parandusasutises. Mõlemad eelnimetatud seadused kustuvad arusaadavalt ühes kõigi lisanduste ja täiendustega. Kolmas siia kuuluv seadustik VSK't — Asumisele saatmise seadus — on juba kaotatud 1926. a. (RT 28 — 1926, s. 26, j. II).

§ 27 — 28.

Kriminaalseadustiku maksmahakkamisel peavad loomulikult oma jõu kaotama Nuhtlusseadus ja Rahukohtu nuhtlusseadus, millede mõlemate asemele astub Kriminaalseadustik. Arusaadavalt kustuvad ka kõik kodifitseeritud novellid nii Nuhtlusseaduse kui ka Rahukohtu nuhtlusseaduse juurde, millised ilmunud nii Vene ajal kui ka meie ajal, Nuhtlusseaduse suhtes — peale 1885. aastat, ja Rahukohtu nuhtlusseaduse suhtes — peale 1914. aastat. Arusaamatuste ärahoidmiseks tuleb tähendada seadusele 11. augustist 1917. a. (VSKK 212 — 1917, art. 1385), mille III järgu (kodifitseerimata, kuid vormalised Nuhtlusseadusesse kuuluvad) normid käesoleva paragrahvi jõul oma maksvuse kaotavad.

§ 29.

Uus nuhtlusseadus on kaotatud käesoleva paragrahvi järgi ainult maksmapandud osades. Sealjuures on viitena toodud kaks väljaannet — 1903 ja 1909 — järgmistel põhjustel. Vene ajal on Uus nuhtlusseadus küll seadusjõu omandanud 1903. a., kuid kuni 1909. aastani maksmapandud normid sellest seadustikust on võetud kokku 1909. väljaandesse. Hiljemalt maksma pandud normid on kas sõna-sõnalt pärit 1903. a. väljaandest, või aga moodustavad muudatusi 1903. a. või ka 1909. a. väljaandes toodud normide suhtes. Meil on siiaani vahe tegemata jäänud 1903. a. ja 1909. a. väljaannete vahel, kuid käesolevas seaduses tuleb täpsuse mõttes see vahe teostada. Uue nuhtlusseaduse maksmapandud osad, välja arvatud 1909. a. väljaanne on järgmised:

- 1) normid, mis maksma pandi kui ka ümber redigeeriti kuni 1914. aastani; need leiduvad 1914. a. Uue nuhtlusseaduse kodifitseeritud

- kokkuvõttes, mille Vene riigikantselei välja andis (see seadustik sisaldab Uue nuhtlusseaduse 1909. a. väljaandes ühes 1912. ja 1913. a. lisadega);
- 2) 1914. ja 1915. a. mingisuguseid norme Uue nuhtlusseaduse suhtes ei ilmunud;
 - 3) 1916. a. on täiendatud Uue nuhtlusseaduse § 108 (VSKK 287 — 1916, art. 2285);
 - 4) 1917. a. on redigeeritud Uue nuhtlusseaduse § 100 ja 101 (VSKK 190 — 1917, art. 1132);
 - 5) samal, 1917. a. ilmus norm, mis seaduse teksti järgi kuulub vahenditult Uude nuhtlusseadusse, kuid ei kanna kodifitseerimisele sobivat kuju ja on isegi ilma paragrahvinumbrita (VSKK 190 — 1917, art. 1133);
 - 6) 1920. a. on meil maksuma pandud Uue nuhtlusseaduse 28. peatükk 1903. a. redaktsioonis (§ 530—540 — RT 59/60 — 1920, s. 166);
 - 7) 1925. a. on meil maksuma pandud Uue nuhtlusseaduse § 155 ja 155¹ uues redaktsioonis (RT 139 — 1924, s. 76);
 - 8) 1925. a. on Uue nuhtlusseaduse § 99—102 redaktsioonid muudetud ja uus § 129¹ maksuma pandud (RT 29/30 — 1925, s. 7);
 - 9) 1926. a. on Uue nuhtlusseaduse maksvast osast — 1919. a. väljaandest — § 60 viimane lõige kustutatud (RT 28 — 1926, s. 26);
 - 10) 1927. a. on Uue nuhtlusseaduse 1909. a. väljaande § 28—30 kustutatud ja § 25, 26 ja 27 ja 31 (1913. a. redaktsioonis) muudetud (RT 54 — 1927, s. 54);
 - 11) samal 1927. a. on meil maksuma pandud Uue nuhtlusseaduse 1903. a. väljaandest § 579, 580, 601, 604 ja 605 (RT 54 — 1928, s. 58);
 - 12) 1934. a. on meil maksuma pandud Uue nuhtlusseaduse § 615 ja 127¹ (RT 26 — 1934).

Eeltooduga piirdub Uue nuhtlusseaduse maksev osa, mis käesoleva paragrahviga oma maksvuse kaotab Kriminaalseadustiku jõusseastumise puhul.

§ 30.

Kohtuteseaduses on vajalikuks osutunud muudatused suuremal arvil, mis on tingitud nii Kriminaalseadustiku kui ka Distsiplinaarseadustiku maks-mahakkamisest (eriti kohtuametkonnas teenivate isikute distsiplinaarkaristamise korra kohta). Üksikasjaliselt muudatuste kohta alljärgnevalt.

§ 21-a, mis rahukohtuniku kvalifikatsiooni eitaval kujul üles seab, seab seda pp. 1 ja 2 karistustega, millised Kriminaalseadustiku süsteemi ei sobi. § 21-a p. 1 on aluseks võetud türmikäritus, millele osaliselt vastab Kriminaalseadustiku vangimaja; kuid et Kriminaalseadustikus on läbi viidud sobivam süütegude jaotus (ka karistuste raskuste järgi — KrS § 3), siis on ka siinkohal tarvitusele võetud nimetatud kolmikjaotus, asendades türmiga ja raskemalt karistatavad süüteod mõistega raske kuritegu ja kuritegu. Konkreetkaristuste puhul on muidugi türm asendatud vangimajaga. Samuti p. 2 välja jäetud teenistusest ja seisusest väljaheitmised, mis meil ei ole maksvad. Arvestades asjaolu, et muudatused § 21-a on võrdlemisi suuremad, on tervele nimetatud paragrahvile antud uus redaktsioon, kusjuures on silmas peetud ka 1928. a. Kohtukorralduse seaduse eelkava vastavat redaktsiooni (§ 140), kuid sisuliselt on § 21-a muutmata edasi antud (p. 1).

§ 151 p. 7 käsitleb tingimisi enne tähtaega vabastamise toimetuste läbi vaatamist rahukogu korraldaval koosolekul. Kuna meil uue Vangistusseadustiku järgi (§ 18 ja 21) säärased asjad enam rahukogu kompetentsi ei kuulu, tuleb ka § 151 p. 7 kustutada (p. 2).

§ 201 moodustab normi, mis on analoogiline Kohtuteseaduse § 21-a, kuid puutudab kohtuametkonnas teenivaid isikuid, välja arvatud rahukohtunikud. Muudatused, mis käesolevas paragrahvis ette võetud, on täielit sarnased § 21-a ettevõetud muudatustega (vt. märkusi p. 2 juurde). Nagu § 21-a on ka § 201 suuremate vormiliste muudatuste tõttu (ilma et sealjuures paragrahvi sisu oleks muutunud) uuesti redigeeritud (p. 3).

§ 261 algavad kohtuametkonnas teenivate isikute distsiplinaarnormid. Nendest esimene — § 261 — kannab deklaratiivset iseloomu, kuid endises redaktsioonis on selles normis arvestatud distsiplinaarkaristusi sel kujul, nagu neid sisaldab Nuhtlusseadus. Selle süsteem on aga märksa lahkuminev uue Distsiplinaarseadustiku omast nii sisuliselt kui ka vormiliselt (eriseadustik distsiplinaarsüütegude jaoks). Selle tõttu tuli § 261 ümber redigeerida, ilma et see norm sisuliselt oleks muutunud või oma deklaratiivset iseloomu kaotanud (p. 4).

§ 262 ei ole mitte ainult antud uues redaktsioonis, vaid ka sisuliselt muudetud. Endises redaktsioonis sisaldas nimetatud paragrahv kohtuametnikkude distsiplinaarkaristuste loendusi, millised karistused teatava määrani lahku läksid distsiplinaarkaristustest teistele ametnikkudele. Kuid arvesse võttes, et meie Distsiplinaarseadustikus on jäänud kuus distsiplinaarkaristust: märkus, noomitus, rahatrahv, ümberpaigutamine teisel asuval teenistuskohale, paigutamine alamale teenistuskohale ja teenistuskohalt tagandamine, millistest esimesed kolm vabalt rakendatavad on ka kohtunikkude suhtes, tekib küsimus viimaste kolme distsiplinaarkaristuse suhtes. Jättes siinkohal kõrvale Põhiseaduse § 71 ja vaadeldes Kohtuteseaduse norme ainult Kriminaalseadustiku ja Distsiplinaarseadustiku kooskõlastamise mõttes, tuleb siingi asendada kolm viimast distsiplinaarkaristust mõninga teise distsiplinaarkaristusega (ka praegu maksev Kohtuteseadus teeb seda). Sama küsimust on lahendanud 1928. a. Kohtukorralduse seaduse eelkava samuti. Mingisuguseid takistusi ei näi olevat säärase lahendusviisi ülevõtmiseks ka käesolevasse paragrahvi. Kuna Distsiplinaarseadustiku järgi on iseseisva rahatrahvi ülemmääraks ametniku veerandkuu palk, paistab õiglane olevat siinkohal tarvitusele võtta rahatrahv mitte üle süüdlase ühe kuu palga.

§ 262 märkus näib küll Põhiseaduse § 71 vastolus olevat, kuid maksmapanemise seaduse ülesanne ei ole teiste seadustikkude kooskõlastamine omavahel (või Põhiseadusega), vaid ainult nende kooskõlastamine selle seadustikuga, mille maksmapanemine teoksil (p. 5).

§ 263 tähendab neid süütegelikke aluseid, millede tõttu kohtuametnikku distsiplinaarvastutusele võtta võib. Meie uus Distsiplinaarseadustik määrab need alused iseseisvalt ja üksikasjaliselt ära, mispärast § 263 nüüd ülearuseks muutub, rääkimata juba sellest, et see üles ehitatud Nuhtlusseadusele. Selle tõttu tuleb § 263 kustutada (p. 6).

§ 264 määrab ära kohtunikkude distsiplinaarkaristused. Kuna uues redaktsioonis § 262 ainult kohtunikkudest räägib (mõeldes kohtunikkude all — Kohtuteseaduse § 79 jõul — ka kohtu-uurijaid), näib § 264 ülearune olevat. Selle tõttu on § 264 kustutatud (p. 7).

§ 266 on teataval määral analoogiline § 262 — kuna see normeerib erandeid prokuratuuri esindajate distsiplinaarkaristamise korras (siia kuulus ka senati ülemsekretär kui prokuratuuri kõrgem ametnik). § 266 uues redaktsioonis läheb samast põhimõttest välja, nagu endine redaktsioon, ja nimelt: Kohtuminister võib prokuratuuri esindajaid, kes temale kui kindralprokurörile alluvad, distsiplinaarkorras karistada, kuid tema ei või rakendada kõiki distsiplinaarkaristusi. Vene tekstis olid need — hoiatus, märkus ja noomitus teenistuslehte sisse kandmata, uues redaktsioonis on need piiratud noomituse ja märkusega. Teisi distsiplinaarkaristusi võib prokuratuuri esindaja peale panna ainult vastav kohus (distsiplinaarkorras — Kohtute seaduse § 270 alusel). Kassatsioonikohtu ülemsekretär on uuest redaktsioonist välja jäetud, kuna tema meie korra järgi Riigikohtu juures asub, mitte aga Riigikohtu prokuröri juures (p. 8).

§ 268 on kustutatud, kuna sellel ei ole eelmistes paragrahvides tehtud muudatuste tõttu enam tähendust.

§ 269 on ülearune, kuna siin tähendatud kolmest distsiplinaarkaristusest — hoiatusest, märkusest ja noomitusest — on üle jäänud kaks viimast, ja nende täitmise kord on ette nähtud Distsiplinaarseadustikus (p. 10).

§ 299 käsitleb kohtupristavite kvalifikatsiooni eitavaid tingimusi. Selle seaduse p.p. 5, 6 ja 7 käsitlevad karistusi vastavalt Nuhtlusseaduse süsteemile. Uue redaktsiooni aluseks on võetud Kriminaalseadustiku süsteem (vt. märkusi p. 1 juurde), ja sellekohaselt on ka käsitletud süütegude kolmikjaotust. Sisuliselt on norm muutmata (p. 11).

§ 320 toob viite Nuhtlusseaduse § 270—273, 285 ja 286, tähendades, et süüteod kohtupristavi vastu on süüteod ametivõimu vastu. See kommentaarne norm oli võimalik või isegit tarvilik Nuhtlusseaduse maksvuse puhul, Kriminaalseadustik ei vaja säärast normi (vt. KrS § 598), mispärast see ka kustutada tuleb (p. 12).

§ 328 loob kohtupristavite suhtes eridistsiplinaarkaristused rahatrahvidena. Kuna meie Distsiplinaarseadustik juba niikuinii tunneb rahatrahvi kui normaalset distsiplinaarkaristust, muutub see norm ülearuseks ja kuulub kustutamisele (p. 13).

§ 329 tuleb muuta, kuna seal toodud distsiplinaarkaristust — aresti — meie distsiplinaarseadustik ei tunne. Uus redaktsioon jätab muidu aga endise normi põhimõtte alale: raskemaid distsiplinaarkaristusi, ühes arvatud rahatrahv, võib kohtupristavi peale (distsiplinaarkorras) panna kohus, kergemaid — kohtu esimees, kui distsiplinaarvõimu kandja kohtupristavite suhtes. Prokuröri distsiplinaarvõim kohtupristavite suhtes on kustutatud, kuna meil kohtupristavid (Riigikohtus) prokurörile enam ei allu (p. 14).

§ 340 toodud viide sama seaduse § 328 tuleb kustutada, kuna nimeetatud paragrahv ise käesoleva seadusega kustutatud (vt. märkust p. 13 juurde, p. 15).

§ 341 on muudetud, kuna meie Distsiplinaarseadustik ei tunne kõiki § 341 toodud distsiplinaarkaristusi. Sama normi täpsemaks väljendamiseks on tähendatud (kooskõlas meie Distsiplinaarseadustikuga), et kohtupristavite nõukogule alluvad ainult need distsiplinaarsüüteod, millised ähvardatud kas noomituse või märkusega. Järelikult alluvad raskemad distsiplinaarsüüteod kohtule (p. 16).

§ 355 toob vannutatud advokaatide kvalifikatsiooni tingimused eitaval kujul. Selle paragrahvi pp. 5, 6 ja 7 käsitlevad alustena Nuhtlusseaduse koha-

seid karistusi. Nimetatud kolme punkti (uues redaktsioonis) aluseks on võetud Kriminaalseadustiku karistussüsteem ühes süütegude kolmikjaotusega (vt. märkusi p. 1 juurde). Sisuliselt ei ole § 355 muudetud, välja arvatud säärased nõuded neis normides, millised meie seaduste järgi ära langema peavad (näit. vaimuliku kohtu otsus jne. — p. 17).

§ 406⁵ toodud viide Nuhtlusseaduse § 943 on asendatud vastava teokoosseisuga Kriminaalseadustiku § 144 (p. 18).

§ 406¹⁸ toodud viide Nuhtlusseaduse § 943 on samuti asendatud vastava teokoosseisuga Kriminaalseadustiku § 144 (p. 19).

§ 418 käsitleb distsiplinaarvõimu kohtuameti kandidaatide suhtes. See norm tuli muuta, kuna selles on toodud distsiplinaarkaristus — arest —, millist meie Distsiplinaarseadustik ei tunne. Endise redaktsiooni põhimõte, mille järgi kõrgem distsiplinaarvõim kohtuameti kandidaatide üle kuulub Kohtupalati vanemale esimehele ühes Kohtupalati prokuröriga on alale jäetud. Teistele kohtu esimeestele ja muudele kohtuametnikkudele on jäetud distsiplinaarvõim noomituse ja märkuse ulatuses (p. 20).

§ 31.

Samuti nagu Kohtuteseadus, nõuab ka Tsiviilkohtupidamise seadus suuremat arvu muudatusi, kuid need muudatused on tingitud pea eranditult Kriminaalseadustiku maksmapanemisest, osalt otseselt, osalt kaudselt. Eriti on nõudnud muudatusi ka uus maksujõuetute võlgnikkude karistamise süsteem kooskõlas muudatustega Vene Kaubandusliku kohtupidamise seaduses. Üksikasjaliselt muudatuste kohta alljärgnevalt.

§ 18 keelab isikutele, kes kõik õigused kaotanud, tsiviilkohtupidamise korras nõudjana või kostjana esineda nende õiguste suhtes, mis nemad kaotanud. Kuna Kriminaalseadustik kõigi õiguste kaotust ei tunne, § 18 alalejätmisel aga võiks tõlgitsemisele asuda, et viimane paragrahv on õiguste kaotuse reformi momendist (RT 54 — 1927, s. 54) oma ulatuse muutnud, on õigem see norm kustutada, kuigi see juba 1927. a. tegelikult kustunud peaks olema (p. 1).

§ 45 loendab isikuid, kes ei või volinikkudeks olla rahukohtus. Selles paragrahvis toodud loendusest puuduvad Kriminaalseadustiku p.p. 4, 9, 10 ja 11. Esimene neist punktidest (p. 4) kuulub muutmisele, kuna maksujõuetute või õigemini pankroti liigitused käesoleva seaduse maksamahakkamisega ära kaovad (vt. märkusi Vene kaubandusliku kohtupidamise seaduses ettevõtetud muudatuste kohta). Õige on, et uue redaktsiooni tõttu kaudselt laieneb isikute arv, kes volinikkudeks, maksujõuetuse alusel, olla ei või, ja nimelt kuuluvad siia tulevikus ka isikud, keda varemalt kvalifitseeriti kui maksujõuetuid nn. õnnetu pankroti läbi. Kuid paistab õiglase olevat, et ka tõesti need liigid isikuid ei tohiks volinikkudena kohtus esineda, seda enam, et meil volinikkude instituut ikka enam läheb advokatuuri kätte, mis ka iseenesest õiguspoliitiliselt soovitatav nähe. Punkt 10 on redigeeritud analoogiliselt vastavatele normidele Kohtute seadusest (vt. näit. muudatust selle seaduse § 355 puhul). Sisuliselt on pp. 9 ja 10 muutmata, peale sääraste osade väljajätmise, millised meie õiguse süsteemi enam ei mahu (p. 2). P. 11 on kustutatud (p. 3).

§ 77 p. 2 räägib toimetuse peatamisest rahukohtuniku juures juhul, kui keegi protsessijatest või volinikkudest surnud, vaimuhaigeks jäänud või õigused kaotanud (arvatud on siin vist kõigi õiguste kaotamist — vt. TsKs § 681 p. 2).

Kriminaalseadustiku õigusekaotuste süsteem ei anna alust toimetuse peatamiseks, mispärast see norm muutmisele kuulub. Selle normi redaktsioon on võetud vähema muudatusega meie Tsiviilkohtupidamise seadustiku kavast (p. 4).

§ 86 p. 6 on kustutatud, kuna selles normis tunnistuse andmisest taandamise põhjusena toodud õiguste kaotamine põhjeneb Nuhtlusseaduse süsteemile ega ole kooskõlas Kriminaalseadustiku vastava instituudiga (samal seisukohal asub Tsiviilkohtupidamise seadustiku kava — p. 5).

§ 91 märkused 1 ja 2 peavad kustuma, kuna: 1) Kriminaalseadustik erikapitali arestimajade ehitamiseks ei tunne (seda tundsid Nuhtlusseadus ja Rahukohtu nuhtlusseadus), ja 2) Vangistusseadus kaotab käesoleva seadusega oma jõu, Vangistusseadustik aga erilist trahvide kasutamiskorda ette ei näe (p. 6).

§ 124¹ tuleb kustutada samadel põhjustel, s.o. arvesse võttes, et Kriminaalseadustik erilist arestimajade ehitamise kapitali ei tunne (p. 7).

§ 200⁸ toodud viide Nuhtlusseaduse § 943 on asendatud samasuguse teokoosseisuga Kriminaalseadustiku § 144 (p. 8).

§ 246 on analoogiline § 45, ja kõik viimases normis toodud muudatused on läbi viidud ka § 246 (vaata märkusi eespool § 45 juurde — p. 9 ja 10).

§ 373 p. 6 tuleb kustutada, kuna selles toodud kõigi õiguste kaotus, samuti õiguse kaotus olla tunnistajaks (tsiviilkohtus) tunnistuse andmisest taandamise põhjusena põhjeneb Nuhtlusseaduse süsteemile, Kriminaalseadustik aga sääraseid õigustekaotusi ei tunne (p. 11).

§ 383 märkus 1 tuleb kustutada, kuna Kriminaalseadustik erilist kapitali üldiste vangistusasutiste ehitamiseks ei tunne (p. 12).

§ 468 pp. 4 ja 5 tuleb muuta, kuna: 1) kuritahtliku pankroti mõiste kaob ühes Nuhtlusseadusega (vaata märkusi Vene Kaubandusliku kohtupidamise seaduse muutmise kohta), järelikult peab ka § 468 p. 4 muutuma; „kuritahtliku pankroti“ mõiste asemel on analoogiliselt võetud süüdimõistmine Kriminaalseadustiku § 566 põhjal; 2) Kriminaalseadustik ei tunne kõigi või mõningate iseäraliste õiguste kaotust, selle asemele astub Kriminaalseadustikus § 18 ja 19 ettenähtud õiguste kaotus (p. 13).

§ 528 märkus tuleb kustutada, kuna Kriminaalseadustik ei tunne erilist kapitali üldvangistusasutiste ehitamiseks (p. 14).

§ 681 p. 2 kuulub ümberredigeerimisele, kuna Kriminaalseadustik kõigs õiguste kaotust ei tunne. See norm on ümber redigeeritud, võttes aluseki vastav norm meie Tsiviilkohtupidamise seadustiku kavast (p. 15).

§ 853⁸ toodud viide Nuhtlusseaduse §§ 579—581 asendatakse viitega samasisulistele Kriminaalseadustiku §§ 403—405 (p. 16).

§ 883 toodud viited Nuhtlusseaduse § 943 ja 364 asendatakse viidetaga samasisulistele Kriminaalseadustiku §§ 144, 617, 618, 628 ja 629, kusjuures § 943 vastab Kriminaalseadustiku § 144, § 364 teokoosseis leidub Kriminaalseadustiku §§ 617, 618, 628 ja 629 (p. 17).

§ 1005 toodud viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 29 on asendatud viitega samasuguse teokoosseisuga Kriminaalseadustiku § 123 (p.18).

§ 1017 on toodud viide Nuhtlusseaduse §§ 1681 ja 1682 ning Rahu-kohtu nuhtlusseaduse § 177, millised vastavad Kriminaalseadustiku § 540. Selle tõttu on viidete asendamine võimalik (p. 19).

§ 1978 on toodud viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 176¹, milline asendatakse viitega samasisuliselise Kriminaalseadustiku § 572 (p. 20).

§ 2058 on toodud viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 176¹, milline on asendatud viitega Kriminaalseadustiku § 572 (p. 21).

III lisas § 1400 märkuse 1 juurde tuleb ette võtta mõni muudatus, mis tingitud: 1) sellest, et Kriminaalseadustik ei tunne liigitust pankroti iseloomu järgi ja ühes sellega igasugune karistamine Kriminaalseadustiku põhimõtete järgi kuulub kriminaalkohtu valdkonda, ja 2) et sellekohased muudatused on läbi viidud Vene Kaubandusliku kohtupidamise seaduses (vaata märkusi selle kohta), mille tõttu mõlemate eeltoodud seadustikkudega ka Tsiviilkohtupidamise seadus kooskõlastada tuleb. Selleks tuleb eeskätt muuta § 14 redaktsioon. Viimane nõuab kuritahtliku pankroti tundemärkide puhul teatavate toimingute ettevõtmist tsiviilkohtu poolt. Analoogiliselt Vene Kaubandusliku kohtupidamise seaduse § 410¹ (käesoleva seaduse redaktsioonis) tuleb ka siinkohal nõuda ainult, et tsiviilkohtus igast maksujõuetuks tunnustamisest teataks prokurörile, kelle ülesanne juba oleks selgitada, kas konkreetjuhul on süüteo tundemärke või ei ole. Tsiviilkohtu prejuditsiaalotsus piirdub nüüd maksujõuetuks tunnustamisega, ilma pankroti iseloomu ära määramata. Vahi alla võtmine Kriminaalkohtupidamise seaduse §§ 415—432 korras ei või samuti tulevikus enam kuuluda tsiviilkohtu ülesannete hulka.

Sama lisa § 29 on lühendatud ja ümber redigeeritud. Selle normi esimene lause on uuesti redigeeritud, kuna välja langema peab viide Vene Kaubandusliku kohtupidamise seaduse § 529, milline käesoleva seadusega kustutatud (vaata märkusi selle kustutamise kohta). Teine lause § 29 on ülearune ja kannab kommentaarset iseloomu, mille tõttu selle kustutamine vabalt võimalik. Mõõdamines olgu tähendatud, et seal toodud Rahukohtu nuhtlusseaduse § 63 sisaldab süütegu, mis Kriminaalseadustikus ette nähtud § 160. § 29 kolmas ja neljas lause peavad ära jääma, kuna sama lisa §§ 31—67, milledele siinkohal viide tehtud, kustutamisele kuuluvad (vaata allpool), ja § 14 on uuesti redigeeritud, kusjuures kuritahtliku pankroti mõiste on välja jäänud. Järelikult jääb alale § 29 ainult tema esimene lause veidi muudetud kujul.

§§ 31—67 on kustutatud arvesse võttes, et pankroti karistamine tarvilikus ulatuses on täielikult Kriminaalseadustikku üle võetud, tsiviil- (ja kaubanduse) kohtu toimetuse normidest maksujõuetuse alal aga pankroti liigitamine välja jäetud. Aga ka kui sisuliselt vaadelda mittekaubanduslikul alal ettevaatamatus pankrotis süüdi tunnustatud isikute karistussüsteemi (§ 36), selgub, et see niivõrd lahkuminev on Kriminaalseadustiku karistamissüsteemist, et selle ülevõtmine parema tahtmise juures võimatu. Ka ei ole meie kohtupraktikas vist kordagi neid norme rakendusele võetud. Kõige selle tõttu on eelnimetatud paragrahvid (§§ 31—67) kustutatud. Sellega on loodud maksujõuetuse küsimuses selge ja järjekindel süsteem: tsiviil- või kaubanduskohtule kuulub maksujõuetuks tunnustamine ja konkursiprotsess puhtal kujul, maksujõuetute karistamine — aga kriminaalkohtule (ainuüksi ja täiel määral), erandina on alale jäänud ainult veidi ebasüsteemiline maksujõuetute esialgne vahistamine. Ka käesolevas lisas on alale jäänud ainult puhtkonkursiprotsessi käsitlevad normid (p. 22).

Kooskõlas eelnevaga tuleb kaks muudatust teha § 1899 lisas. § 45 p. 1 räägib kuritahtlikust pankrotist. Selle mõiste äralangemisega kaotab ka p. 1

oma mõtte. § 49 on toodud muuseas viide Vene Kaubandusliku kohtupidamise seaduse § 530. Arvesse võttes, et nimetatud paragrahv käesoleva seadusega kustutatud, tuleb kustutada ka viide sellele paragrahvile (p. 23).

§ 32.

Notariaalseaduse § 23 on toodud viide Nuhtlusseaduse § 423, milline oma teokoosseisu järgi vastab Kriminaalseadustiku §§ 614 ja 606. Selle tõttu tuleb viites ette võtta muudatus (p. 1).

§ 87 käsitleb tingimusi, millele peavad vastama isikud, kes tunnustajajärgi esinevad notariaalaktide tegemisel. Selle paragrahvi p. 5 räägib õiguste kaotusest, kuid arvesse võttes, et Kriminaalseadustik (§ 19 p. 7) tunneb erilist ja eriti (fakultatiivselt) määratavat õigusekaotust — olla tunnustajaks lepingute ja aktide tegemise juures, kus tunnustajate osavõtmist seaduse järgi nõutakse — tuleb p. 5 asendada uue redaktsiooniga Kriminaalseadustiku kohaselt (p. 2).

§ 33.

Balti vallakohtuseaduse § 8 käsitleb vallakohtu liikmete kvalifikatsioone, muu seas tuues keeldu valida isikuid, kes türmi või raskema karistuse kandnud, samuti ka neid, kes säärastes süütegudes kohtu alla antud, kuid mitte õigeks mõistetud, ja isikuid, kes ametist tagandatud. Analoogiliselt vastavatele paragrahvidele Kohtuteseadusest on ka vallakohtu § 8 ümber redigeeritud. Kuna tehniliselt raske piirduda üksikute punktide redigeerimisega, on ümber redigeeritud terve paragrahv, ilma sisuliste muudatusteta, kuid arvestades 1920. a. redaktsiooni (p. 1).

§ 57 käsitleb distsiplinaarkaristusi vallakohtu liikmete suhtes. Uue redaktsiooni aluseks on võetud meie Distsiplinaarseadustik, kusjuures selles seadustikus toodud raskemad distsiplinaarkaristused on asendatud rahatrahviga mitte üle 200 krooni (arvesse võttes, et Distsiplinaarseadustikus on normaalrahatrahv ette nähtud kuni veerand kuu palgast). Aresti teatavasti meie Distsiplinaarseadustik ei tunne (p. 2).

§ 59. räägib edasikaebustest distsiplinaarasjus juhtudel, kui määratud arest. Kuid kuna § 57 uue redaktsiooni järgi arest ära langenud, on ka § 59 mõte kadunud, mispärast selle paragrahvi kustutamine tarvilik (p. 3).

§ 61 toob Nuhtlusseaduse kohaselt kolm liiki ametist vallandamisi. Kriminaalseadustik ei tunne mitmet liiki tagandamist, mille tõttu selle paragrahvi ümberredigeerimine vajalik, kusjuures muidu redaktsioon endiseks jäänud. Sisuliselt ei muuda ka asja, et Nuhtlusseaduse järgi säärane tagandamine kriminaalkohtu poolt kandis distsiplinaarkaristuse laadi, Kriminaalseadustiku järgi aga kannab puhtkriminaalkaristuse ilmet (p. 4).

2. raamatu § 212 toodud viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 176¹ on asendatud samasisulise Kriminaalseadustiku § 572 (p. 5).

§ 34.

13. mai 1915. a. seadus tööstusettevõtete omanikkude vastutuse kohta sõjavarustise valmistamise ja teedehitamise kohustuse mittetäitmisel (VSKK 145 — 1915, art. 1114) kuulub kustutamisele, kuna see sisaldab sõjaaegset seadust kodifitseerimata kujul. Sisuliselt on mõeldav, et see seadus peaks ühes sõja lõpuga ise kustunud olema, kuid vormiliselt ei ole küllaldasi aluseid

säärase seisukoha kaitsmiseks. Selle tõttu on parem, kui see seadus ka vormilikult oma maksvuse kaotab. Kriminaalseadustikus täpselt säärase teokoosseisuga süütegu ette nähtud ei ole, umbkaudselt samasuguseid tegusid aga karistab Kriminaalseadustiku § 92. Arvesse võttes, et Kriminaalseadustiku kokkuseadmisel ei ole leitud tarvilikuks seda normi kodifitseerida, ei ole ka praegu selleks küllaldast põhjust.

§ 35.

Joodi sisaldavate merivetikate monopoliseerimise seaduse (VSKK 207 — 1915, art. 1634) V ja VI jagu sisaldavad kriminaalõiguse ja kriminaalprotsessi norme. Kriminaalseadustiku maksmapanemise puhul tuleb nimetatud normid kas kodifitseerida või kustutada. Viimane seisukoht on valitud järgmistel kaalutlustel. Joodi sisaldavate merivetikate monopoliseerimine Venemaal on tingitud niihästi ilmasõjas tekkinud majanduslikkudest oludest kui ka asjaolust, et Venemaa piirides kasvavad merevetikad sisaldasid joodi säärasel määrel, et selle väljatöötamine merivetikatest ratsionaalne näis olevat (eriti ilmasõja oludes). Meil on seisukord teissugune. Ehkki ka meie vetes kasvavad merivetikad sisaldavad joodi, kuid Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi tervishoiuosakonna andmete järgi niivõrd vähe, et joodi valmistamine merivetikatest meil end ära ei tasu. Sellepärast ei ole ka mõtet selle monopoli-seaduse sanktsiooni alale jätta (või, õigem, Kriminaalseadustikku kodifitseerida). Tervishoiuosakond avaldas omalt poolt nõusoleku nende kriminaalnormide kustutamiseks.

§ 36.

1917. aastal avaldati VSKK (nr. 69 — 1917, art. 362) seadus, mis sisaldab ühe kriminaalnormi kodifitseerimata kujul. Selle normi järgi oli karistuse ähvardusega (türm 2—4 kuuni või rahatrahv mitte üle 3000 rubla) keelatud kaubasaatmine teadvalt valenimetuse all raudteel ja muudel teedel. Samuti kuulustid keelu alla muud kaubasaatmise korra rikked. See kriminaalnorm oli tingitud 1917. a. tekkinud sõjaaegsetest korratustest kaubaliiklemisel, mille tõttu seda normi tuleb pidada ajutiseks, sõjaaegseks. Kuna aga seadus vormiliselt ei ole ajutine, vaid kestvaajuline, tuleb nüüd, Kriminaalseadustiku maksmapanemisel, see norm kas kodifitseerida või aga kustutada. Asudes ülaltoodud seisukohale, et see norm oli erakorralistest, sõjaaegsetest oludest tingitud, tuleb see nüüd ka vormiliselt kustutada.

§ 37.

VSKK 92 — 1917. a., art. 521, sisaldab kriminaalnormi, millega keelatud hangeldamine raudteepiletite ja platskaartidega. Ka see norm oli tingitud sõjaaegsetest oludest Venemaal. Kuna see norm aga kodifitseerimata kujul VSKK avaldatud, tuleb see nüüd, Kriminaalseadustiku maksmahakkamisel, kustutada.

§ 38.

Vene ajutise valitsuse aleviseadus (VSKK 187 — 1917, art. 1082) toob § 68 viite Rahukohtu nuhtlusseaduse § 29. Arvesse võttes, et nimetatud Rahukohtu nuhtlusseaduse normile, aleviseaduse § 68 ulatuses, vastab Kriminaalseadustiku § 123, tuleb ka viite vahetus ette võtta.

§ 39.

VSKK 201 — 1917, art. 1243, toodud seadus karistab üleskutset raudteeteenistuse kohta käivate seaduse eeskirjade või seaduslike korralduste rikkumisele sõja ajal. See seadus on avaldatud kodifitseerimata kujul. Arvestades asjaolu, et säärased süüteod kuuluvad Kriminaalseadustiku §§ 115 ja 116 ettenähtud teokoosseisude alla, mille tõttu käesolev norm muutub ülearuseks, on see ka kustutatud.

§ 40.

Meil praegu maksev karistuse kandmisest enne tähtaega vabastamise instituut põhjeneb seadusele 1. augustist 1917. a. (VSKK 209 — 1917, art. 1326). Sama instituuti korraldavad Kriminaalseadustiku §§ 33—38, mille tõttu, Kriminaalseadustiku maksmahakkamisel, 1. augusti 1917. a. seadus oma maksvuse peab kaotama.

§ 41.

Vene ajutine valitsus avaldas 6. juulil 1917. a. seaduse (VSKK 222 — 1917, art. 1508), millega eriliste karistuste alla viidi õhutamine (üleskutse) mõningatele süütegudele. Eriti raske karistusega oli ähvardatud õhutamine sõjaajal sõjaväeliste seaduste ja korralduste rikkumisele, millised antud uue demokraatliku sõjaväelise korra loomisel. Eeltähendatud seadus oli eeskätt tingitud 1917. a. valitsevatest erakorralistest aegadest. Kriminaalseadustiku §§ 115 ja 116 näevad ette umbes samasuguseid teokoosseisusid, mille tõttu eriseadus, nagu käesolev, oma tarviduse on kaotanud. Neil kaalutlustel on 6. juuli 1917. a. seadus kustutatud.

§ 42—43.

Linnade sissetulekute, väljaminekute, eelarvete ja aruannete seadus (VSKK 274 — 1917, art. 2010) sisaldab §§ 52 ja 54 kriminaalõiguslike norme ja § 53 — vastava protsessinormi. Esimene neist (§ 52) kui puhtkaristusnorm kuulub kodifitseerimisele Kriminaalseadustikku, mis ka teostatud käesoleva maksmapanemise seaduse kaudu (uus KrS § 192¹ — vaata märkusi selle juurde — eeldades, et see norm ei satu kodifitseeritud uude maksu karistuste seadusesse). § 54 kuulub ka kriminaalõiguse valda, kuid selles normis väljendatud põhimõte — vastavad rahatrahvid lähevad linna kasuks — ei ole kooskõlas Kriminaalseadustiku seisukohaga ses küsimuses (KrS § 17 l. 3). Sellepärast kuulub see norm kustutamisele. Mis puutub § 53, siis see tuleb, kooskõlas § 52 üleviimisega Kriminaalseadustikku, ümber redigeerida. Sealjuures on § 53 sisuliselt muutmatuks jäänud. Ainus tähendus, mis § 53 tehtud, puudutab juhtu, kus karistatu linnavalitsuse määrusega nõustub ja rahatrahvi linnavalitsusele ära tasub, ilma et asja tarvitseks pöörata kohtulikule arutamisele. Säärasel korral paistab ka õiglane olevat rahatrahvi määrata linna kasuks. See seisukoht ei ole ka vastolus Kriminaalseadustiku § 17, kuna seal on mõeldud rahatrahvid, mis määratud kohtu poolt.

§ 44.

Seemnemüügi korralduse seaduse §§ 8 ja 9 endises redaktsioonis on kaetud Kriminaalseadustiku §§ 321 ja 323. Kuna endine § 9 aga ühel ajal keelas kahjulikkudeks tunnustatud seemnete sissevedu ja määras säärase teo eest karistuse (milline seaduse konstruktsioon seadustehniliselt lubamatu),

on nüüd sanktsiooni üleviimisega Kriminaalseadustikku võimalus avanenud luua eriline keelunorm. See uus norm on asetatud endise § 8 kohale. Normi on võetud sisseveokeeld kahjulikkudeks tunnustatud kui ka üle normide umbrohuseemid sisaldavate seemnete kohta. Loomulik on, et säärase sisseveokeelu rikkujad langevad Tolliseadustikus ettenähtud karistuse alla, kuna samasuguste seemnete hoidmine müügi jaoks või müümine on karistatav Kriminaalseadustiku § 323 järgi. § 9 uues redaktsioonis sisaldab erilise täienduse üldkonfiskatsiooninormi kohta (vt. KrS § 24). Säärase normi loomist soovitas eriti asjaomane ametkond.

§ 45.

Põllutööliste tööaja ja palgaolude korraldamise seaduse § 42 on ümber redigeeritud, kusjuures on sõnad „rahukogu nuhtlusseaduse § 29 põhjal“ välja jäetud. Viide Rahukohtu nuhtlusseaduse § 29 on ülearune. On iseenest mõistetav, et vastava karistusnormi olemasolul, selle järgi vastutusel võtta võib. Muuseas olgu tähendatud, et Rahukohtu nuhtlusseaduse § 29 — sündmääruste mittetäitmise suhtes — vastab Kriminaalseadustiku § 122 (võrdle ka märkusi Kriminaalseadustiku § 348 juurde — maksmapanemise seaduse redaktsioonis).

§ 46.

Kriminaalseadustiku § 291 p. 2 karistab seaduse eeskirjade rikkumist, mis antud kohtuotsuste ja kohtuasjus andmete trükis avaldamise kohta. Seesugused eeskirjad puuduvad aga maksvas Trükiseaduses ja Kriminaalseadustiku norm osutub tühiseks (või õigem alusetuks). Et seda seadusepuudust parandada, on Trükiseaduse § 13 ümber redigeeritud ja seega alus loodud Kriminaalseadustiku § 291 p. 2.

§ 47.

Piimasaaduste väljaveokontrolli seaduse § 10 on ümber redigeeritud arvesse võttes sama seaduse §§ 7 ja 8 kodifitseerimist Kriminaalseadustikku (vt. KrS § 325¹, maksmapanemise seaduse redaktsioonis). § 10 uue redaktsiooni koostamisel on arvestatud samuti uuemaid väljaveokontrolli seadusi (võrdle näit. Kanamunade sisse- ja väljaveo kontrolli seaduse § 13).

§ 48.

Kartuliveo kontrolli seaduse § 12 on ümber redigeeritud arvesse võttes sama seaduse § 9 ja 10 kodifitseerimist Kriminaalseadustikku (vt. KrS § 325¹, maksmapanemise seaduse redaktsioonis). § 12 uue redaktsiooni koostamisel on arvestatud samuti uuemaid väljaveokontrolli seadusi (võrdle näit. Kanamunade sisse- ja väljaveo kontrolli seaduse § 13).

§ 49.

Linnavolikogude valimise seaduse § 7 toodud valimisõiguse kaotuse alused on üldiselt samad, mis olid maksvad endise redaktsiooni järgi.

§ 50.

Vallavolikogude valimise seaduse § 5 ei ole enam toodud üksikasjaliselt valimisõiguse kaotuse aluste loendit, vaid selle asemel on tunnustatud maksvaks Linnavolikogude valimise seaduse § 7 ettenähtud valimisõiguse kaotuse alused.

§ 51.

Äride registreerimise seaduse § 15 on asendatud viide sama seaduse § 16 viitega Kriminaalseadustiku § 300¹, kuna § 16 on kodifitseeritud Kriminaalseadustikku.

§ 52.

Kaitseseisukorra seaduse § 9 p. 2 on ümber redigeeritud, kuna see norm räägib kinnipidamiskaristusest „vangistusest“, millist Kriminaalseadustik ei tunne. Selle asemel on võetud Kriminaalseadustiku kohaselt — „vangimaja“.

§ 53.

Kõlvatu võistluse vastu võitlemise seaduse § 19 on muudetud arvestades asjaolu, et sama seaduse § 30 esimeses lõikes toodud karistusnormile puudus materiaalne alus. See puudus on kõrvaldatud § 19 täiendusega. § 36 on välja jäetud neljas lõige, kuna sama seaduse § 27 on kustutatud (vt. märkusi käesoleva seaduse § 103 juurde). Ühes sellega on § 36 uuesti redigeeritud ja täiendatud vastavalt Kaubandus-tööstuskoja sooviavaldusele. Sama seaduse § 30 asemel on astunud Kriminaalseadustiku § 318¹ (maksmapanemise seaduse redaktsioonis — vt. märkusi selle paragrahvi kohta).

§ 54.

Kõlvatu võistluse vastu võitlemise seadus on täiendatud uue § 3¹, mis sisaldab materiaalse aluse endises § 29 toodud karistusnormile. § 29 on kodifitseeritud Kriminaalseadustikku (§ 318¹ maksmapanemise seaduse redaktsioonis — vaata ka märkusi selle paragrahvi juurde).

§ 55.

Välismaksuvahendite liikumise seaduse § 3 ja 11 on muudetud järgmistel kaalutlustel. § 3 viiendast lõikest on sõnad „süüdistuse tõstmiseks rahukohtuniku juures Välismaksuvahendite ja väärtmetallide liikumise korraldamise seaduse (RT 95 — 1931) § 7 põhjal“ — asendatud sõnadega „seadusliku käigu andmiseks“. See muudatus on tingitud asjaolust, et välis- ja sisemaksuvahendite ja väärtmetallide liikumise kohta käivate normide rikkumine on kodifitseeritud Kriminaalseadustiku § 316¹ (maksmapanemise seaduse redaktsioonis). Alluvuse küsimuse § 316¹ suhtes aga peab lahendama Kriminaalkohtupidamise seadustik. Samal põhjusel on ümber redigeeritud § 11, kusjuures redaktsioon on võetud Välismaksuvahendite ja väärtmetallide liikumise korraldamise seaduse § 8 (RT 95 — 1931). Ilma suurema kahjuta võiks aga § 11 (uues redaktsioonis) üldse välja langeda.

§ 56.

Krediitasutiste seaduse (RT 31 — 1932) § 3 on muudetud kokkuleppel krediitasutiste inspektoriga. § 3 endises redaktsioonis sisaldas keelunorme ühes sanktsiooniga, tähendab oli sisult karistusseadus, eelnõu redaktsioonis sisaldab see aga ainult keelunorme ilma sanktsioonita, kuna sanktsioonid leiduvad Kriminaalseadustikus (KrS § 307 — maksmapanemise redaktsioonis, ja § 315 — 1929. a. redaktsioonis).

§ 57.

Arvestades Põllupidajate ja kalurite võlgade korraldamise seaduses toodud karistusnormide kodifitseerimist Kriminaalseadustiku § 572¹ (maksmapane-

mise seaduse redaktsioonis — vaata märkusi selle paragrahvi juurde), tuli ülalnimetatud seaduse § 8 ja 25 ümber redigeerida. Sealjuures on mõlemas nimetatud paragrahvis toodud viited sama seaduse § 26 ja 27 asendatud viitega Kriminaalseadustiku § 572¹, ja viited Kriminaalkohtupidamise seaduse § 16 asendatud viitega Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 17 (1932. a. eelnõu redaktsioonis).

§ 58.

Pagaritööstuse öötöö keelu seaduse (RT 27 — 1934) § 10 redaktsiooni muutmise tingib esiteks asjaolu, et tööinspeksioon on Haridus- ja sotsiaalministeeriumist üle viidud Teedeministeeriumi, ja teiseks, et Pagaritööstuse öötöö keelu seaduse § 5 on käesoleva seadusega kustutatud, kuna seda asendab Kriminaalseadustiku § 350 — maksmapanemise seaduse redaktsioonis.

§ 59.

Koerte registreerimise ja maksustamise seaduse (RT 51 — 1934) § 5 toodud viide Rahukohtu nuhtlusseaduse §-le 112 on asendatud viitega Kriminaalseadustiku §-le 243.

§ 60.

Kaubalaevade mõõtmise ja registreerimise seaduse § 27 on kustutatud arvesse võttes, et selles normis toodud süüteo teokoosseis on ette nähtud juba Kriminaalseadustiku § 366 (1929. a. redaktsioonis).

§ 61.

Käesoleva paragrahviga kaotavad maksvuse Määruse hangeldamise (spekulatsiooni) ja liigkasuvõtmise vastu §§ 6, 7, 8, 9, 19 teine lõige, §§ 23 ja 24. Nendest on §§ 7, 8, 9, 19 teine lõige ja § 23 kaetud Kriminaalseadustiku § 239 (maksmapanemise seaduse redaktsioonis). § 6 tuleb üldse kaotada, kuna selles kirjeldatud süüteo koosseis moodustab harilikult kelmuse süüteo koosseisu (KrS 557), ja § 24 on alluvusnorm, mis teiste normide kustutamisega peab ära langema. Selle asendamine kuulub kriminaalprotsessi.

§ 62.

Seadus tingimisi süüdlaseks mõistmise kohta tuleb käesoleva seadusega ära kaotada, kuna Kriminaalseadustik käsitleb seda instituuti § 27—32.

§ 63.

Seemnemüügi korralduse seaduse § 11 tuleb kustutada, kuna see alluvusnorm käib sama seaduse §§ 8 ja 9 ettenähtud süütegude kohta, mis on üle võetud Kriminaalseadustiku § 321—323. §§ 8 ja 9 on muudetud, kusjuures neist süüteokoosseisud on välja võetud (vt. märkusi §§ 8 ja 9 muutmise kohta).

§ 64.

Karistusmääruste trükiseaduse, avalikkude ettekannete seaduse ja raamatukaupluste ning avalikkude lugemistubade avamise seaduse rikkumise asjus § 1—20 peavad Kriminaalseadustiku maksmahakkamisega kaotama maksvuse, kuna need normid on ette nähtud Kriminaalseadustiku § 281—299.

§ 65.

Kalapüügi seaduse § 26 kustub iseenesest (Rahukohtu nuhtlusseaduse kustumisega). Kriminaalseadustikku selle normi suhtes täiendada ei tule,

kuna vastavat ainet käsitleb Kriminaalseadustiku § 244, olgugi veidi lahku- minevalt (kuid Kriminaalseadustik on uuem seadus võrreldes Kalapüügi seadusega). Kooskõlas § 26 kustumisega peab maksvuse kaotama ka sama seaduse § 27; et see aga vormiliselt iseenesest ei sünni, on selle normi kaota- mine võetud maksmapanemise seadusse. Olgu tähendatud, et konfiskatsiooniki- küsimust lahendab Kriminaalseadustiku § 24.

§ 66.

Prooviseaduse § 25 asendab Kriminaalseadustiku § 335 (1929. redaktsi- oonis). Kokkukõlas § 25 kaotamisega peab maksvuse kaotama ka § 24.

§ 67.

Laevakinnitusseaduse §§ 27 ja 28 kuuluvad kaotamisele, kuna esimene neist, § 27, on kodifitseeritud (käesoleva maksmapanemise seadusega) Krimi- naalseadustikku § 341¹ ja § 28 on juba ette nähtud Kriminaalseadustiku § 341.

§ 68.

Piimasaaduste väljaveo kontrolli seaduse §§ 7 ja 8, millised kustutamisele kuuluvad, asendab Kriminaalseadustiku § 325¹ (maksmapanemise seaduse redaktsioonis); sealjuures tuleb tähendada, et § 325¹ ei reprodutseeri täpselt §§ 7 ja 8, vaid on koostatud uuemate väljaveo kontrolli seaduste kohaselt (vt. märkusi § 325¹) juurde). Kooskõlas §§ 7 ja 8 kustutamisega kaotab oma tarviduse ka sama seaduse § 9 kui eelnevate normide alluvusseadus.

§ 69.

Muinasvarade kaitse seaduse § 20 teine lõige kuulub kaotamisele järg- mistel kaalutlustel. Sundmääruste rikkumine kuulub Rahukohtu nuhtlus- seaduse § 29 (või Kriminaalseadustiku § 122) järgi nende normide alla. Selle- pärast, nagu see tehtud § 20 teises lõikes, eriti seaduses seda toonitada on ülearune.

§ 70.

Hoolekande seaduse §§ 167—175 kuuluvad kustutamisele järgmistel kaalutlustel. § 167 on peamiselt kaetud Kriminaalseadustiku § 266, kusjuures selle süüteo retsidiivi puhul tuleb kohaldamisele üldkorras Kriminaalseadustiku § 68. Mis puutub § 167 kolmandasse lõikesse, siis tuleb tähendada, et Krimi- naalseadustiku süsteemi kohaselt võiks süüdivat isikut töömajja paigutada ainult juhul, kui see oleks vormiliste karistusena üldosas ette nähtud. Säärast karistusliiki aga Kriminaalseadustik ei tunne. Küsimus töömajade kohta oli Kriminaalseadustiku loomisel üles tõstetud, kuid seda vahendit ei pooldatud. § 168 on kaetud Kriminaalseadustiku § 396¹. § 169 on kaetud Kriminaalsea- dustiku §§ 125 ja 126 p. 1 eeldades, et § 169 toodud nõuandjad on riigi või omavalitsuse teenijad Kriminaalseadustiku mõiste kohaselt (KrS § 598). § 170 ei võimalda kodifitseerimist vähemalt toodud kujul, kuna § 170 eeldab tekstikohaselt tahtlust, viimast aga kindlaks teha selles paragrahvis kirjel- datud teo ulatuses näib võimatu olevat. Täielik lahtine on siinpuhul küsimus, kuidas tuleb kauplejal kindlaks teha alaealiste vanus (alla 15 aastat), kuna praegu isegi isikutunnistuste sundust ei ole.

§ 171 sisaldab puhttsiviilõiguslikku normi esimesel juhul („tingi- misega, et imetaja oma last ei tohi imetada“) ja teisel juhul tegu, mille prot- sessuaalne külg sääraseid ebamäärasusi tõendamise mõttes enesega kaasa tuua võib, et terve selle paragrahvi väljajätmine vajalik peaks olema. § 172

on kaetud Kriminaalseadustiku § 392, niivõrd kui seesugusest teos ei ole ette nähtud kehavigastamist jne., millised teod eriti karistatavad Kriminaalseadustiku järgi. Mõiste „kõlvatu kasvatamine“ § 172 on aga niivõrd ebamäärane, et selle Kriminaalseadustikku võtmine säärasel kujul on võimatu. § 172 kolmas lõige on administratiivne eeskiri, milline niikuinii ettenähtud sama seaduse § 36.

§§ 173 ja 175 on kaetud Kriminaalseadustiku § 272 (maksmapanemise seaduse redaktsioonis), niivõrt kui ei ole tegemist raskema süüteoga.

§ 174 esimene lõige on kaetud Kriminaalseadustiku § 395¹ (maksmapanemise seaduse redaktsioonis). § 174 teine lõige on tsiviilõiguslik norm ega kuulu Kriminaalseadustikku.

§ 71.

Kaalu ja mõõdu seaduse § 19 on niivõrt iseenesest mõistetava sisuga, et selle eriti toonitamine seaduses on ülearune. Kustutamisele kuulub see norm, kuna seal on toodud viide Nuhtlusseadusele, milline oleks tulnud vahetada, eeldades, et norm ise vajalik on.

§ 72.

Merilaevanduses töötavate laste ja allealiste sundusliku arstliku järelevaatusseaduse § 6 kuulub kustutamisele, kuna see kaetud Kriminaalseadustiku § 358 (maksmapanemise seaduse redaktsioonis). Tuleb tähendada, et nimetatud seadus tervikuna näib sisuliselt jõu kaotanud olevat uue Mere-meeste seaduse tõttu (RT 28 — 1928). Kuid vormiliselt püsib nimetatud seadus alal ja sellepärast on ka selle seaduse § 6 läbivaatamisele võetud.

§ 73.

Tööstusettevõtete nädalapuhkepäevade seaduse §§ 8—10 kuuluvad kaotamisele järgmistel kaalutlustel. § 8 on kaetud Kriminaalseadustiku § 350 (maksmapanemise seaduse redaktsioonis). § 10 — süütu vastutus teise isiku poolt toimepandud süüteo puhul — ei ole Kriminaalseadustiku süsteemi pärane, ja selle tõttu kuulub kustutamisele. § 11 on protsessinorm, milline kuulub kodifitseerimisele kriminaalprotsessi seadustikku või aga vastavasse eriprotsessi seadusse.

§ 74.

Kartuliveo kontrolli seaduse §§ 9 ja 10 on kaetud Kriminaalseadustiku § 325¹ (maksmapanemise seaduse redaktsioonis). Siinjuures tuleb tähendada, et § 325¹ redaktsioon ei vasta täpselt eelnimetatud seaduse §§ 9 ja 10, vaid on koostatud uuemate väljaveo kontrolli seaduste kohaselt. § 11 on alluvusnorm, milline tuleb kaotada ühiselt §§ 9 ja 10.

§ 75.

Küütide seaduse § 7 esimene lõige on kaetud Kriminaalseadustiku § 178¹ (maksmapanemise seaduse redaktsioonis). Selle normi (§ 7 1. 1) kohta tuleb tähendada, et seaduserikkeid ei saa sanktsioneerida Rahukohtu nuhtlusseaduse § 29. § 7 teises lõikes toodud viited on ülearused: kui Kriminaalseadustikus (resp. Nuhtlusseaduses) toodud teokoosseisud vastavad algseaduse normidele, ei ole viidet vaja, ei kata need normid aga teineteist — ei tohi viidet teha. Muuseas tuleks tähendada, et Nuhtlusseaduse § 542 ei ole otseselt Kriminaalseadustikus ette nähtud, umbkaudselt vastab Nuhtlusseaduse §§ 545 ja 546 Kriminaalseadustiku § 619.

§ 76.

Linnavolikogude valimise seaduse § 54 tuleb kaotada, kuna vastav aine on käsitlemist leidnud Kriminaalseadustiku § § 98—105 (1929. redaktsioonis).

§ 77.

Nisu- ja maisijahu, ning nisu- ja maisimanna müügi seaduse §§ 4 ja 5 on kaetud Kriminaalseadustiku § 212 p. 2 (1929. redaktsioonis). § 4 toodud konfiskatsioon vastab Kriminaalseadustiku § 24.

§ 78.

Vallavolikogude valimise ja vallavolikogude ning vallavalitsuste korraldamise seaduse § 62 tuleb kaotada, kuna vastav aine on käsitlemist leidnud Kriminaalseadustiku § § 98—105 (1929. redaktsioonis).

§ 79.

Karistuse määrused kaitseväeteenistuse seaduse rikkumise asjus, ja kaitseväeteenistuse seaduse rikkumise asjus karistuse määruste muutmise seadus kuuluvad kaotamisele järgmistel kaalutlustel. Nende seaduste §§ 1—12 asemele astuvad Kriminaalseadustikku § § 161—172 (1929. ja maksmapanemise seaduse redaktsioonides). Eriti tuleks tähendada, et § 5 näeb ette kaitseväelist karistust, Kriminaalseadustiku § 165 sama aine kohta üldkodanlist karistust. Kui soovitakse selle normile jätta paralleelselt ka edaspidi kaitseväeline karistus, siis tuleb see norm kodifitseerida uude kaitseväe kriminaalseadustikku.

§ 80.

Suguhaiguste vastu võitlemise seaduse § 16 tuleb kaotada, kuna selles normis käsitletud süütegu on ette nähtud Kriminaalseadustiku § 208 (maksmapanemise seaduse redaktsioonis).

§ 81.

Firmade seaduse § 12 tuleb kaotada, arvesse võttes, et § 12 kirjeldatud süütegu on ette nähtud Kriminaalseadustiku § 584 (maksmapanemise seaduse redaktsioonis).

§ 82.

Äride registreerimise seaduse § 16 kuulub kaotamisele, kuna selles paragrahvis toodud süütegu on kaetud Kriminaalseadustiku § 300¹ (maksmapanemise seaduse redaktsioonis).

§ 83.

Kriminaalseadustikkudes ettenähtud õiguste kaotamise muutmise seaduse V jaotis kuulub kustutamisele, kuna selles normis on tehtud viide erikriminaalseadustele, millistes toodud õigusekaotused tuleb vastavateks arvata Nuhtlusseaduse § § 43¹ ja 43² ettenähtud õigusekaotusele. Nuhtlusseaduse kustumisega ei või ka see norm alale jääda. Sama seaduse I—IV jaotis kaotavad maksvuse automaatselt vastavate algseaduste kustumisega.

§ 84.

Kuresaare linna piirides asuvas „Väikeses lahes“ lindude kodu asutamise seaduse § 6 kuulub kaotamisele järgmistel kaalutlustel. Seadusvastane

jahipidamine ja kalapüük on ette nähtud Kriminaalseadustiku §§ 586, 244 ja 245 (1929. a. redaktsioonis), ja linnupesade hävitamine ja munade korjamine — Kriminaalseadustiku § 246 (1929. a. redaktsioonis). § 6 kohaselt jääb üle lindude hirmutamine ja rohuniitmine, kuid tarbekorral võib Kuressaare linnavalitsus avaldada sellekohase sundmääruse, mille rikkumine siis kuulaks Kriminaalseadustiku § 122 alla.

§ 85.

Veo- ja liikumisvahendite üldlugemise, registreerimise ja kaitsevæele võtmise seaduse rikkumise kohta käivate karistusmääruste seaduse §§ 1—5 tuleb kaotada järgmistel kaalutlustel. §§ 1—3 on ette nähtud Kriminaalseadustiku §§ 173—176 (1929. a. redaktsioonis). § 4 on alluvusparagrahv ja § 5 üldosaline viitenorm.

§ 86.

Meremeestekodu seaduse §§ 89—91 tuleb kustutada järgmistel kaalutlustel. § 90 ja § 91 on asendatud Kriminaalseadustiku § 358¹ (maksmapanemise seaduse redaktsioonis). § 89 ei lase end kodifitseerida, kuna see norm on seotud teatavate arusaamatustega: § 89 on subjektina ette nähtud meremees, viitenormides — §§ 56, 58 ja 60 — aga on subjektiks meremeeste kodu vanem resp. laevajuht või laevaperemees. Säärasel kujul võib seda normi ainult kustutada.

§ 87.

Seaduse tinavalge tarvitamise kohta maalritöodes § 7 kuulub kaotamisele, kuna see kaetud Kriminaalseadustiku § 350 (maksmapanemise seaduse redaktsioon).

§ 88.

Pagaritööstuses öötöö keelu seaduse §§ 5—7 tuleb kaotada järgmistel kaalutlustel. § 5 on kaetud Kriminaalseadustiku § 350 (maksmapanemise seaduse redaktsioonis) ettenähtud süüteo teokoosseisuga. § 6 moodustab protsessinormi § 5 suhtes. See (§ 6) tuleb vastavalt paigutada kas üldprotsessi või eriprotsessi normide hulka. § 7 on süütu vastutuse norm, milline ei sobi Kriminaalseadustiku süsteemi.

§ 89.

Kiirsõidu- ja ujuvabinõude liiklemise seaduse § 6 tuleb kustutada, kuna see kaetud Kriminaalseadustiku § 366¹ (maksmapanemise seaduse redaktsioonis).

§ 90.

Teravilja kaitseseaduse § 6 kuulub kustutamisele, kuna see norm kaetud Kriminaalseadustiku § 320¹ ja 324¹ (maksmapanemise seaduse redaktsioonis — vaata ka märkusi nende normide kohta).

§ 91.

Maatulunduskapitali seaduse § 17 kolmas lõige kuulub kustutamisele järgmistel kaalutlustel. Selles normis toodud süüteo koosseis, niivõrt kui see puudutab vallasvara, on ette nähtud Kriminaalseadustiku § 573. Oma kinnisvara (olgugi panditud) võõrandamine ei või meil karistuse alla kuuluda,

arvestades meie hüpotekaarsüsteemi. Teiste isikute (näit. teenijate poolt) toimepandud varanduse raiskamine võib olla karistatav ainult Kriminaalseadustiku § 540 ulatuses.

§ 92.

Kanamunade sisse- ja väljaveo seaduse §§ 12 ja 14 kuuluvad kustutamisele, kuna esimene neist on kaetud Kriminaalseadustiku § 325¹ (maksmapanemise seaduse redaktsioonis) ja teine moodustab üldosalise normi ühes alluvuslahendusega § 12 kohaselt.

§ 93.

Kalakauba väljaveo kontrolli seaduse §§ 7 ja 9 kuuluvad kustutamisele, kuna esimene neist on kaetud Kriminaalseadustiku § 325¹ (maksmapanemise seaduse redaktsioonis) ja teine sisaldab § 7 kohaselt üldosalise ja alluvusnormi.

§ 94.

Lina ja linaseemne hoiu ja veo kontrolli seaduse §§ 11 ja 13 kuuluvad kustutamisele, kuna § 11 on kaetud Kriminaalseadustiku § 325¹, ja § 13 sisaldab eeltähendatud paragrahvi kohaselt üldosalise ja alluvusnormi.

§ 95.

Põllutöökoja seaduse § 24 tuleb kaotada, arvesse võttes, et selles normis toodud küsimus on lahendatud Kriminaalseadustiku §§ 98—105 (maksmapanemise seaduse redaktsioonis) ja § 24 taoline viitenorm on Kriminaalseadustiku maksmapanemise tõttu ülearune.

§ 96.

Kõlvatu võistluse vastu võitlemise seaduse §§ 21—35 tuleb kustutada järgmistel kaalutlustel. §§ 21—25, 29 ja 30 esimene lõige on kaetud Kriminaalseadustiku § 318¹ (maksmapanemise seaduse redaktsioonis — vaata märkusi selle paragrahvi juurde). § 31 on kaetud § 318² (maksmapanemise seaduse redaktsioonis). §§ 27, 28, 30 neljas lõige ja § 32 on kodifitseerimata jäänud (vt. § 318¹ märkusi). § 33 sisaldab üldosalise normi, mis kooskõlas eelkäivate paragrahvidega peab välja langema. §§ 34 ja 35 on protsessuaalsed normid, mis Kriminaalseadustiku kohaselt nõuavad kriminaalprotsessi seadustikku üleviimist.

§ 97.

Kaupade sisseveo korralduse seaduse § 4 kuulub kaotamisele, kuna selles paragrahvis kirjeldatud süütegu on kodifitseeritud Kriminaalseadustiku § 320¹ (maksmapanemise seaduse redaktsioonis) § 4 kolmas lõige on üldosaline norm, mis koos eelnevate lõigetega oma maksvuse peab kaotama.

§ 98.

Välismaksuvahendite ja väärtmetallide liikumise korraldamise seaduse § 7 tuleb kustutada, kuna selles toodud süütegu on ette nähtud Kriminaalseadustiku § 316¹ (maksmapanemise seaduse redaktsioonis).

§ 99.

Elustapaloomade ja loomaliha alaliste turgude korraldamise seaduse § 10 tuleb kustutada, kuna selle esimene lõige on kodifitseeritud Kriminaalseadustiku § 303¹ (maksmapanemise seaduse redaktsioonis), teine lõige aga on alluvus- ja üldosaline norm.

§ 100.

Sisemaksuvahendite liikumise korraldamise seaduse § 5 on kodifitseeritud Kriminaalseadustiku § 316¹ (maksmapanemise seaduse redaktsioonis) ja kuulub seega kustutamisele. Sama paragrahvi teine lõige sisaldab alluvusnormi ja erilise protsessikorra, millised lahendamisele kuuluvad kriminaalprotsessi seadustikus või eriprotsessinormides (vastavalt Kriminaalseadustiku süsteemile). Peab aga tähendada, et toodud protsessuaalne erinorm ka täielt välja langeda võiks.

§ 101.

Puu- ja aedvilja, ning marjade väljaveo kontrolli seaduse § 8 ja 10 kuuluvad kustutamisele, kuna esimene on kodifitseeritud Kriminaalseadustiku § 325¹ (maksmapanemise seaduse redaktsioonis), ja teine sisaldab üldosalise ja alluvusnormi.

§ 102.

Lihaloomade, liha ja lihasaaduste väljaveo kontrolli seaduse §§ 6 ja 8 tuleb kustutada, kuna esimene on kodifitseeritud Kriminaalseadustiku § 325¹ (maksmapanemise seaduse redaktsioonis), ja teine on alluvus- ja üldosaline norm.

§ 103.

Põllupidajate ja kalurite võlgade korraldamise seaduse §§ 26—31 kuuluvad kaotamisele järgmistel kaalutlustel. §§ 26 ja 27 on asendatud Kriminaalseadustiku § 572¹ (maksmapanemise seaduse redaktsioonis — vaata märkusi selle paragrahvi kohta). § 30 on asendatud Kriminaalseadustiku § 572² (maksmapanemise seaduse redaktsioonis). § 28 on kodifitseerimata jäetud, kuna selle teokoosseis on ebaselge (mis tähendab „teatud mõttes“), pealegi võiks säärane süüteokoosseis välja kutsuda teise süüteo, mis ette nähtud Kriminaalseadustiku § 579. Samuti on § 29 teokoosseisuga, mis välja kutsub rea kahtlusi. Lepingud, mis sõlmitud ajal, mil maksis § 16, on isenesest tühised, ja tühiste lepingute sõlmimine on isenesest õiguslikult irrelevantne. Uue lepinguosalise suhtes võiks säärases teos olla kelmuse teokoosseis (KrS § 557). Mida aga mõista § 29 nimetatud „korralduste“ all on ebaselge. Selle tõttu on § 29 kodifitseerimata jäetud. § 31 on üldosaline norm, mis peab kustuma ühes eelmiste paragrahvide kaotamisega.

§ 104.

Rekvisitsiooni ja sundkorras kasutamise seaduse (RT 106 — 1933) §§ 79 ja 80 on kustutatud, kuna neid asendavad KrS §§ 173 ja 174 — maksmapanemise seaduse redaktsioonis.

§ 105.

Kapitalide väljaveo tõkestamise, nende Eestisse toomise ja Eesti rahvamajandusele kindlustamise seaduse (RT 1 — 1934) §§ 2 ja 3 on kustutatud, kuna § 2 asendamiseks on KrS-tikku täiendatud § 240¹.

§ 106.

Riigi eelarve tasakaalustamise, eramajanduse korraldamise ning tööpuuduse vastu võitlemise seaduse §§ 8 ja 9 kustutamisega ei vabane sama

seaduse § 7 tähendatud Vabariigi Valitsuse määruste rikkujad täiesti karistusest, vaid langevad KrS § 122 ettenähtud karistuse alla, mis on küll käesoleva seaduse § 9 ettenähtud karistusest kergem.

§ 107.

Kriminaalseadustiku maksmahakkamisel tekib rida küsimusi võrreldavate karistuste raskuse suhtes. Selleks annab alust peamiselt Kriminaalseadustiku § 11 teine lõige, milles obligatoorne karistuse kergendamine ette nähtud juhuks, kui süütegu oli korda saadetud endiste kriminaalseadustikkude maksvuse ajal, süüteo eest kohtumõistmine aga toimus pärast Kriminaalseadustiku maksmahakkamist, ja kui endistes seadustikkudes oli ette nähtud kergem karistus kui Kriminaalseadustikus. Kuna aga Kriminaalseadustiku peakaristuse redel oluliselt lahku läheb endiste seadustikkude peakaristuste redelist, tuleb seaduseandlikult kindlaks määrata nende võrdlev raskus. § 111 käsitleb Nuhtlusseaduses ja Kriminaalseadustikus ettenähtud peakaristuste võrdlevat raskust. Üldiselt peavad vastama muidugi Nuhtlusseaduse surmanuhtlus, arest ja rahatrahv Kriminaalseadustiku samanimelistele karistustele. Nuhtlusseaduse tekstis toodud karistust — asumisele saatmist — ei tule arvestada, kuna see karistus kaotatud juba 1917. a. Nuhtlusseaduse vangirood, kindlus ja türm on § 111 võrdseks arvatud Kriminaalseadustiku vangimajaga, kuna nende karistuste kestus ja iseloom on ühesugused. Kinnipidamiskaristuste puhul on eriti toonitatud, et nende võrdlusel tuleb arvestada mitte ainult karistuste liike, vaid ka nende tähtaegu, rahatrahvide puhul aga on mõõduandev rahatrahvi summa. Siinkohal ei oleks vahest üleliigne ära märkida, et üksikute süütegude võrdlusel karistuste raskuste suhtes tuleb arvestada ainult iga üksiku süüteo puhul eriosas ettenähtud karistuse ülemmäära, üldosalised karistuse muudatused (näit. osavõtte, katse j.n.e. tõttu), millised eeskirjadeks on konkreetse karistuse leidmiseks, ei mõjuta süüteo võrdlevat raskust. Raskust teeb karistuste võrdlusel Nuhtlusseadustiku sunnitöö. Viimase kestus on 4—20 aastani (jättes kõrvale tähtajata sunnitöö), Kriminaalseadustikus ettenähtud sunnitöö kestus aga 4—15 aastani. Järelikult on katmata jäänud NS sunnitöö 15—20 aastani. Tahes või tahtmata tuleb 15—20 aastane sunnitöö võrdseks tunnustada naabruses asuvate karistustega: kas tähtajata sunnitööga või sunnitööga mitte üle 15 aasta (Kriminaalseadustiku redaktsioonis). Tähtajata sunnitöö nii Nuhtlusseaduses kui ka Kriminaalseadustikus moodustab otsekui karistuse eriliigi kinnipidamiskaristuste süsteemis. Sellepärast ei näi sobiv olevat 15—20 aastat sunnitööd tähtajata sunnitööga sarnaseks tunnustada. Jääb üle sunnitöö mitte üle 15 aasta, ja see karistus (Kriminaalseadustiku järgi) on § 111 võrdseks tunnustatud Nuhtlusseaduse sunnitööga 15—20 aastani. Lisaks olgu tähendatud, et Nuhtlusseaduses toodud auriivavatele peakaristustele — noomitusele, märkusele ja manitsusele — vastavaid karistusi Kriminaalseadustik ei tunne. Nuhtlusseaduse süsteemi kohaselt (NS § 30) tuleb neid aga arvata kergemateks karistusteks kui rahatrahv.

§ 108.

Rahukohtu nuhtlusseaduse ja Kriminaalseadustiku karistuste võrdlus ei peaks tegema mingisugust raskust. Rahukohtu nuhtlusseadus tunneb kolm peakaristust: türm, arest ja rahatrahv (kõrvale jättes noomituse, märkuse ja manitsuse, millised karistused on kergemad kui rahatrahv, ja millistele vastavad peakaristused Kriminaalseadustikus üldse puuduvad). Neile kolmele karis-

tusele vastavad Kriminaalseadustikus endastmõistetavalt vangimaja, arest ja rahatrahv. Ka § 112 on toonitatud, et täpseks võrdluseks tuleb arvestada peale karistuse liigi veel karistuse määra.

§ 109.

Uus nuhtlusseadus tunneb 8 peakaristust: surmanuhtlus, sunnitöö, asumisele saatmine, parandusmaja, kindlus, türm, arest ja rahatrahv. Asumisele saatmine langeb ära, kuna see karistus kaotatud 1917. aastal. Surmanuhtlus, sunnitöö, arest ja rahatrahv on võrdsed mõlemates seadustikkudes. Parandusmaja ja türm on Kriminaalseadustiku väljatöötamisel aluseks olnud vangimajakaristuse loomisel. Möödamannes olgu tähendatud, et Uue nuhtlusseaduse ja Kriminaalseadustiku karistuste võrdlusel ei tuleks (küsimuse lihtsustamise mõttes) arvestada asjaolu, et türm Uues nuhtlusseaduses oli mõeldud üksikvangistusena. Mis puutub kindlusesse, siis tuleb tähendada, et ehkki Kriminaalseadustik säärast kinnipidamiskaristust ei tunne, on süüteod, mis Uues nuhtlusseaduses kindlusega olid ähvardatud ja Kriminaalseadustikku üle võetud, Kriminaalseadustikus vangimajaga ähvardatud (võrdle näit. UNS § 481 ja KrS § 443). Sellepärast ei võiks takistusi olla Uue nuhtlusseaduse kindluse võrdseks tunnustamisele Kriminaalseadustiku vangimajaga. Arusaadavalt on kinnipidamiskaristused ja rahakaristused võrdsed ainult ühesugustes määrades.

§ 110.

Õigusekaotuste süsteemid Nuhtlusseaduses ja Uues nuhtlusseaduses on 1927. a. meil sarnastatud Kriminaalseadustiku õigusekaotuste süsteemiga, nii et nende lisakaristuste suhtes suuremaid raskusi karistuste võrdlusel ei teki, kui maha arvata juhud, kus endistes seadustikkudes õigusekaotused mõningate süütegude puhul ette nähtud olid, Kriminaalseadustikus vastavate süütegude sanktsioonis aga õigusekaotus puudub. Arvestada tuleb siiski teisi lisakaristusi, peamiselt eriõiguste kaotust ja konfiskatsioone. Kriminaalseadustik on seisukohale asunud, mille järgi süüteo raskus on rippuv peakaristusest (vt. KrS § 3), sellepärast oleks ülearune karistuste võrdlusel arvestada ettetulevaid lisakaristusi.

§ 111.

Käesolev paragrahv katsub lahendada küsimusi, mis võivad tekkida karistuste koostamisel ja liitmisel. Kriminaalseadustiku maksimahakkamisel saab arvatavasti olema rida juhtusid, kus karistusi, mis endiste seadustikkude maksvuse kestel määratud, tuleb koostada või liita. Samuti on võimalik, et koostamisele või liitmisele kuuluvatest karistustest on osa määratud endiste seadustikkude järgi. Vaadeldes koostuskaristust või liitkaristust kui uut iseseisvat karistust (nn. üldkaristust), ehkki seesuguse karistuse aluseks näit. koostamise puhul on raskem koostatavatest karistustest, on § 115 toodud eeskirjas välja mindud Kriminaalseadustiku § 11 normi üldreeglit. See seisukoht paistab seda enam õigustatud olevat, et Kriminaalseadustik liitkoostamise kõrval tunneb nn. kvalifitseeritud koostamist (KrS § 65). Viimane instituut sisaldab eneses peidetuna erilist kindlustusvahendit. Viimaste suhtes on aga ka välisriikide kriminaalseadustikud seisukohale asunud, et kindlustusvahendite suhtes on maksev protsessuaalsete normide rakenduspõhimõte, s. t. mõõduandev on nende tarvitamise moment, mitte aga süüteo

täidesaatmise moment (kooskõlas KrS § 11 üldreegliga). Kõige selle tõttu on koostamise ja liitmise suhtes § 115 asutud uue seaduse absoluutse rakendamise põhimõttele.

§ 112.

Nuhtlusseaduse §§ 58¹ ja 58² ning Uue nuhtlusseaduse § 34 näevad ette lisakaristustena politseivalvet ja elamiskeeldu. Kriminaalseadustik on kategooriliselt neist lisakaristustest loobunud. Kooskõlas Kriminaalseadustikuga ei tunne neid ka Kriminaalkohtupidamise seadustik. Näib ebaõiglane olevat karistusi, mida Kriminaalseadustik kriminaalpolitiliselt eitab, täide saata veel peale viimase seadustiku maksamahakkamist. Kui seisukohale asuda, et kõik karistused Kriminaalseadustiku maksamahakkamisel ainult niivõrd täitmisele kuuluvad, kui võrd nad vastavad Kriminaalseadustiku karistussüsteemile (selleks ka karistuste võrdleva raskuse normid), ei oleks alust eelnimetatud lisakaristuste täitmiseks või edasitäitmiseks. Sellepärast on § 116 eeskiri üles seatud, mille järgi kohtuotsused, mis tehtud nimetatud lisakaristuste suhtes, Kriminaalseadustiku maksamahakkamisel oma jõu kaotavad. Seadusesse astumata kohtuotsuste suhtes kuulub vastav korraldus kriminaalprotsessi valda.

K. Päts
Peaminister
Riigivanema ülesannetes.

Joh. Müller
Kohtuminister.